

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres
12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku
przygotowane zgodnie z Międzynarodowymi Standardami
Sprawozdawczości Finansowej,
które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską

Spis treści

Skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody	5
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	7
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	9
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	11
Informacja dodatkowa do skonsolidowanego sprawozdania finansowego	13
1. Informacje ogólne	13
1.1. Opis organizacji Grupy	13
1.2. Opis zmian w organizacji Grupy	18
1.2.1. Nabycie udziałów spółki Goat TopCo GmbH	18
1.2.2. Pozostałe zmiany	19
1.3. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej	22
2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości	23
2.1. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	32
2.1.1. Wdrożenie MSSF 16	33
2.1.2. Wdrożenie pozostałych standardów i interpretacji	34
2.2. Zmiany zasad rachunkowości	34
2.3. Podstawa wyceny	34
2.4. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji	34
2.5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	34
2.6. Założenie kontynuacji działalności gospodarczej	35
2.7. Zasady konsolidacji	36
2.7.1. Jednostki zależne	36
2.7.2. Jednostki stowarzyszone oraz wspólne przedsięwzięcia	36
2.7.3. Procedury konsolidacyjne	36
2.7.4. Połączenie jednostek gospodarczych	36
2.7.5. Nabycie udziałów niekontrolujących	37
2.7.6. Utrata kontroli	37
2.8. Waluty obce	37
2.9. Rzeczowe aktywa trwałe	38
2.9.1. Własne składniki rzeczowych aktywów trwałych	38
2.9.2. Składniki rzeczowych aktywów trwałych użytkowane na podstawie umów leasingu	39
2.9.3. Złoża mineralne	39
2.9.4. Nakłady ponoszone w terminie późniejszym	39
2.9.5. Amortyzacja	39
2.10. Prawo wieczystego użytkowania gruntów	40
2.11. Nieruchomości inwestycyjne	40
2.12. Wartości niematerialne	40
2.12.1. Badania i rozwój	40
2.12.2. Koszty Reach	40
2.12.3. Wartość firmy	41
2.12.4. Pozostałe wartości niematerialne	41
2.12.5. Nakłady poniesione w terminie późniejszym	41
2.12.6. Amortyzacja	41
2.13. Należności z tytułu dostaw i usług	42
2.14. Prezentacja umów faktoringowych/dyskonta wierzytelności	42
2.15. Zapasy	43
2.16. Prawa majątkowe	43
2.17. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	44
2.18. Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	44
2.19. Kapitały własne	45
2.20. Świadczenia pracownicze	45
2.20.1. Programy określonych składek	45
2.20.2. Program określonych świadczeń	45
2.20.2.1. Programy określonych świadczeń - odprawy emerytalne i pośmiertne	45
2.20.2.2. Program określonych świadczeń - rezerwy na odpis ZFŚS dla emerytów i rencistów	46
2.20.3. Inne długoterminowe świadczenia na rzecz pracowników - nagrody jubileuszowe	46
2.20.4. Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	46
2.21. Rezerwy	46
2.21.1. Restrukturyzacja	46

2.21.2. Koszty rekultywacji	47
2.21.3. Rezerwy na sprawy sądowe	47
2.22. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	47
2.23. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	47
2.24. Instrumenty finansowe	47
2.25. Ujęcie i wyłączenie składnika aktywów finansowych oraz zobowiązania finansowego	48
2.26. Wycena instrumentów finansowych na dzień nabycia	48
2.26.1. Klasyfikacja i wycena instrumentów finansowych na dzień bilansowy	48
2.26.2. Pochodne instrumenty finansowe	50
2.26.3. Utrata wartości aktywów finansowych	51
2.27. Rachunkowość zabezpieczeń	52
2.27.1. Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	53
2.27.2. Polityka rachunkowości w zakresie instrumentów finansowych stosowania do 31 grudnia 2017 roku	53
2.28. Przychody	53
2.28.1. Sprzedaż wyrobów gotowych, towarów i świadczenie usług	53
2.28.2. Przychody z tytułu sprzedaży świadectw pochodzenia energii czerwonej	54
2.28.3. Przychody z tytułu najmu	54
2.28.4. Przychody finansowe	54
2.28.5. Dotacje	54
2.28.6. Zapisy w zakresie polityki rachunkowości obowiązujące do dnia 31 grudnia 2017 roku	54
2.29. Koszty	54
2.29.1. Koszty wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów	54
2.29.2. Koszty sprzedaży	54
2.29.3. Koszty ogólnego zarządu	55
2.29.4. Płatności z tytułu leasingu operacyjnego	55
2.29.5. Płatności z tytułu leasingu finansowego	55
2.29.6. Koszty finansowe	55
2.30. Podatek dochodowy	55
2.31. Raportowanie segmentów działalności	56
2.32. Działalność zaniechana oraz aktywa przeznaczone do sprzedaży	56
3. Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego	58
Sprawozdawczość segmentów działalności	58
Nota 1 Przychody z umów z klientami	64
Nota 2 Koszty działalności operacyjnej	68
Nota 2.1 Koszt wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów	69
Nota 2.2 Koszty świadczeń pracowniczych	69
Nota 3 Pozostałe przychody operacyjne	70
Nota 4 Pozostałe koszty operacyjne	70
Nota 5 Przychody finansowe	71
Nota 6 Koszty finansowe	72
Nota 7 Podatek dochodowy	72
Nota 7.1 Podatek dochodowy wykazywany w rachunku zysków i strat	72
Nota 7.2 Efektywna stopa podatkowa	73
Nota 7.3 Podatek dochodowy wykazany w innych całkowitych dochodach	73
Nota 7.4 Aktywa oraz rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	74
Nota 7.5 Zmiana różnic przejściowych	76
Nota 7.6 Nieujęte aktywa/rezerwa z tytułu odroczonego podatku	78
Nota 8 Działalność zaniechana	78
Nota 9 Zysk na jedną akcję	78
Nota 10 Rzeczowe aktywa trwałe	78
Nota 10.1 Rzeczowe aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	85
Nota 11 Prawo wieczystego użytkowania gruntów	85
Nota 12 Wartości niematerialne	86
Nota 12.1 Wartość firmy	90
Nota 13 Nieruchomości inwestycyjne	92
Nota 14 Aktywa finansowe	92
Nota 14.1 Udziały i akcje	92
Nota 14.2 Pozostałe aktywa finansowe	94
Nota 15 Zapasy	94
Nota 16 Prawa majątkowe	95

Nota 16.1 Prawa do emisji CO ₂	95
Nota 17 Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	96
Nota 17.1 Rozliczenia międzyokresowe kosztów.....	97
Nota 18 Środki pieniężne	98
Nota 19 Pozostałe aktywa.....	99
Nota 20 Kapitał własny	99
Nota 20.1 Kapitał zakładowy	99
Nota 20.2 Kapitał z emisji akcji powyżej wartość nominalną	100
Nota 20.3 Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających	100
Nota 20.4 Kapitał udziałowców niesprawujących kontroli	101
Nota 20.5 Nabycie udziałów niekontrolujących	103
Nota 20.6 Dywidenda	103
Nota 21 Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek.....	103
Nota 22 Pozostałe zobowiązania finansowe	107
Nota 22.1 Zmiana zobowiązań wynikających z działalności finansowej	109
Nota 23 Leasing operacyjny	111
Nota 24 Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	111
Nota 25 Rezerwy.....	113
Nota 26 Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	117
Nota 26.1 Rozliczenia międzyokresowe kosztów.....	118
Nota 27 Dotacje.....	118
Nota 28 Instrumenty finansowe	119
Nota 28.1 Zarządzanie kapitałami.....	119
Nota 28.2 Kategorie instrumentów finansowych.....	119
Nota 28.3 Zarządzanie ryzykiem finansowym	122
Nota 28.3.1 Ryzyko kredytowe	122
Nota 28.3.2 Ryzyko płynności	125
Nota 28.3.3 Ryzyko rynkowe	127
Nota 28.4 Wartość godziwa instrumentów finansowych.....	130
Nota 28.5 Instrumenty pochodne	131
Nota 28.6 Rachunkowość zabezpieczeń	131
Nota 29 Zobowiązania, aktywa warunkowe oraz poręczenia i gwarancje	131
Nota 30 Transakcje z podmiotami powiązanymi	132
Nota 31 Zobowiązania inwestycyjne	135
Nota 32 Noty objaśniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych	136
Nota 33 Zdarzenia po dniu bilansowym.....	136

Skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody

	Nota	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Zyski i straty			
Przychody ze sprzedaży	1	9 998 967	9 617 495
Koszty wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów	2	(8 406 424)	(7 457 734)
Zysk brutto ze sprzedaży		1 592 543	2 159 761
Koszty sprzedaży	2	(658 602)	(673 555)
Koszty ogólnego zarządu	2	(812 368)	(757 767)
Pozostałe przychody operacyjne	3	49 604	50 200
Pozostałe koszty operacyjne	4	(90 186)	(181 425)
Zysk na działalności operacyjnej		80 991	597 214
Przychody finansowe	5	55 057	32 107
Koszty finansowe	6	(108 740)	(68 931)
Przychody/(Koszty) finansowe netto		(53 683)	(36 824)
Zysk z udziałów w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności		13 092	16 015
Zysk przed opodatkowaniem		40 400	576 405
Podatek dochodowy	7	(32 750)	(87 579)
Zysk netto		7 650	488 826
Inne całkowite dochody			
Pozycje, które nie będą reklasyfikowane do zysków i strat			
Straty aktuarialne dotyczące programów określonych świadczeń		(19 428)	(7 991)
Podatek dochodowy odnoszący się do pozycji, które nie będą reklasyfikowane do zysków i strat	7.3	3 633	1 510
		(15 795)	(6 481)
Pozycje, które są lub będą reklasyfikowane do zysków i strat			
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych - efektywna część zmian wartości godziwej		(16 724)	27 808
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek zagranicznych		3 561	1 157
Podatek dochodowy odnoszący się do pozycji, które są lub będą reklasyfikowane do zysków i strat	7.3	3 178	(5 296)
		(9 985)	23 669
Suma innych całkowitych dochodów		(25 780)	17 188
Całkowity dochód za okres		(18 130)	506 014

Skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego

Skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody (kontynuacja)

		za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
	Nota		
Zysk netto przypadający dla:			
Akcjonariuszy jednostki dominującej		9 759	456 663
Udziałowców niesprawujących kontroli	20.4	(2 109)	32 163
Całkowity dochód za okres przypadający dla:			
Akcjonariuszy jednostki dominującej		(15 074)	470 204
Udziałowców niesprawujących kontroli	20.4	(3 056)	35 810
Zysk netto na jedną akcję:	9		
Podstawowy (zł)		0,10	4,60
Rozwodniony (zł)		0,10	4,60

Skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Nota	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Aktywa			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	10	7 665 639	6 779 748
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	11	470 178	476 616
Nieruchomości inwestycyjne	13	43 799	49 649
Wartości niematerialne	12	763 064	395 755
Wartość firmy	12.1	581 436	32 468
Udziały i akcje	14	9 113	14 690
Inwestycje wyceniane metodą praw własności	14.1	89 496	111 059
Pochodne instrumenty finansowe			
Pozostałe aktywa finansowe	14.2	2 377	2 226
Pozostałe należności	17	185 397	137 850
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	7.4	75 579	69 583
Pozostałe aktywa	19	363	337
Aktywa trwałe razem		9 886 441	8 069 981
Aktywa obrotowe			
Zapasy	15	1 503 897	1 003 214
Prawa majątkowe	16	261 767	188 887
Pochodne instrumenty finansowe	28.5	2 017	2 284
Pozostałe aktywa finansowe	14.2	15 061	253 684
Należności z tytułu podatku dochodowego		67 217	24 248
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	17	1 553 909	1 088 424
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	18	846 532	1 085 885
Pozostałe aktywa		14 578	10 882
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	10.1	9 050	10 555
Aktywa obrotowe razem		4 274 028	3 668 063
Aktywa razem		14 160 469	11 738 044

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej (kontynuacja)

	Nota	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Pasywa			
Kapitał własny			
Kapitał zakładowy	20.1	495 977	495 977
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	20.2	2 418 270	2 418 270
Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających	20.3	1 861	15 407
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek zagranicznych		3 166	(233)
Zyski zatrzymane, w tym:		3 783 764	3 926 338
<i>Zysk netto bieżącego okresu</i>		9 759	456 663
Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej		6 703 038	6 855 759
Kapitał udziałowców niesprawujących kontroli		625 188	587 648
Kapitał własny razem		7 328 226	7 443 407
Zobowiązania			
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	21	2 488 353	1 564 879
Pochodne instrumenty finansowe			
Pozostałe zobowiązania finansowe	22	38 736	39 592
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	24	394 677	336 781
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	26	12 446	4 456
Rezerwy	25	143 772	122 740
Dotacje	27	136 002	90 585
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	7.4	342 790	177 588
Zobowiązania długoterminowe razem		3 556 776	2 336 621
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	21	362 620	70 209
Pochodne instrumenty finansowe	28.5	188	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	22	198 138	31 484
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	24	45 630	42 316
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		18 178	8 916
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	26	2 598 289	1 769 199
Rezerwy	25	44 425	29 805
Dotacje	27	7 999	6 087
Zobowiązania krótkoterminowe razem		3 275 467	1 958 016
Zobowiązania razem		6 832 243	4 294 637
Pasywa razem		14 160 469	11 738 044

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres zakończony 31 grudnia 2018 roku

	Kapitał zakładowy	Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających	Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek zagranicznych	Zyski zatrzymane	Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej	Kapitał udziałowców niesprawujących kontroli	Kapitał własny razem
Stan na 1 stycznia 2018 roku	495 977	2 418 270	15 407	(233)	3 926 338	6 855 759	587 648	7 443 407
Wdrożenie MSSF 9 i 15	-	-	-	-	(7 725)	(7 725)	(400)	(8 125)
Stan na 1 stycznia 2018 roku po korektach	495 977	2 418 270	15 407	(233)	3 918 613	6 848 034	587 248	7 435 282
<i>Zyski i straty oraz inne całkowite dochody</i>								
Zysk/ (Strata) netto	-	-	-	-	9 759	9 759	(2 109)	7 650
Inne całkowite dochody	-	-	(13 546)	3 399	(14 686)	(24 833)	(947)	(25 780)
Całkowity dochód za okres			(13 546)	3 399	(4 927)	(15 074)	(3 056)	(18 130)
<i>Transakcje z właścicielami Grupy, ujęte bezpośrednio w kapitale własnym</i>								
Dywidendy	-	-	-	-	(123 995)	(123 995)	(20 350)	(144 345)
Transakcje z właścicielami razem	-	-	-	-	(123 995)	(123 995)	(20 350)	(144 345)
<i>Zmiany w strukturze własnościowej jednostek podporządkowanych</i>								
Zmiany w Grupie	-	-	-	-	(5 771)	(5 771)	61 543	55 772
Transakcje z właścicielami ogółem					(5 771)	(5 771)	61 543	55 772
Pozostałe	-	-	-	-	(156)	(156)	(197)	(353)
Stan na 31 grudnia 2018 roku	495 977	2 418 270	1 861	3 166	3 783 764	6 703 038	625 188	7 328 226

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego

za okres zakończony 31 grudnia 2017 roku

	Kapitał zakładowy	Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających	Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek zagranicznych	Zyski zatrzymane	Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej	Kapitał udziałowców niesprawujących kontrol	Kapitał własny razem
Stan na 1 stycznia 2017 roku	495 977	2 418 270	(7 105)	2 319	3 553 237	6 462 698	576 774	7 039 472
<i>Zyski i straty oraz inne całkowite dochody</i>								
Zysk/ (Strata) netto	-	-	-	-	456 663	456 663	32 163	488 826
Inne całkowite dochody	-	-	22 512	(2 552)	(6 419)	13 541	3 647	17 188
Całkowity dochód za okres			22 512	(2 552)	450 244	470 204	35 810	506 014
<i>Transakcje z właścicielami Grupy, ujęte bezpośrednio w kapitale własnym</i>								
Dywidendy	-	-	-	-	(78 364)	(78 364)	(21 949)	(100 313)
Dopłaty od i wypłaty do właścicieli ogółem	-	-	-	-	(78 364)	(78 364)	(21 949)	(100 313)
Nabycie udziałów niekontrolujących, które nie skutkuje zmianą w kontroli	-	-	-	-	1 555	1 555	(3 467)	(1 912)
Transakcje z właścicielami razem					(76 809)	(76 809)	(25 416)	(102 225)
Pozostałe	-	-	-	-	(334)	(334)	480	146
Stan na 31 grudnia 2017 roku	495 977	2 418 270	15 407	(233)	3 926 338	6 855 759	587 648	7 443 407

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Nota	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej			
Zysk/(Strata) przed opodatkowaniem		40 400	576 405
<i>Korekty</i>		764 441	703 765
Amortyzacja		683 451	589 672
Utworzenie/(Odwrócenie) odpisów aktualizujących		(30)	77 981
Strata z tytułu działalności inwestycyjnej		73 412	10 860
Zysk ze zbycia aktywów finansowych		(9 486)	-
Zysk z udziałów w jednostkach stowarzyszonych wycenionych metoda praw własności		(13 092)	(16 015)
Odsetki, różnice kursowe		29 977	41 802
Dywidendy		(291)	(677)
Strata z tytułu zmiany wartości godziwej aktywów finansowych wykazywanych wg wartości godziwej		500	142
		804 841	1 280 170
Zwiększenie stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych	32	(163 292)	(80 423)
Zwiększenie stanu zapasów	32	(237 232)	(121 063)
Zwiększenie stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych	32	405 637	172 253
Zwiększenie stanu rezerw, rozliczeń międzyokresowych i dotacji	32	150 247	41 808
Inne korekty	32	158 977	(7 119)
Przepływy pieniężne wygenerowane na działalności operacyjnej		1 119 178	1 285 626
Zapłacony podatek dochodowy		(36 648)	(171 401)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		1 082 530	1 114 225

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych (kontynuacja)

Nota	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Sprzedaż wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych	6 430	6 624
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych	(1 097 209)	(1 069 140)
Otrzymane dywidendy	13 108	13 720
Nabycie jednostki zależnej, po potrąceniu przejętych środków pieniężnych	(951 064)	-
Wydatki na nabycie pozostałych aktywów finansowych	-	(689 496)
Wpływy ze sprzedaży pozostałych aktywów finansowych	249 789	1 002 100
Odsetki otrzymane	19 643	22 218
Dotacje	4 901	1 120
Pożyczki udzielone	(3 252)	(1 225)
Otrzymane spłaty pożyczek udzielonych	112	1 446
Pozostałe wpływy inwestycyjne	709	9 000
Pozostałe wydatki inwestycyjne	(4 627)	(5 589)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(1 761 460)	(709 222)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Dywidendy wypłacone	(144 345)	(100 313)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia kredytów i pożyczek	1 234 348	332 634
Wydatki na spłatę kredytów i pożyczek	(602 753)	(90 133)
Odsetki zapłacone	(76 094)	(52 369)
Spłata zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	(10 087)	(13 238)
Pozostałe wpływy finansowe	59 260	-
Pozostałe wydatki finansowe	(26 879)	(22 091)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	433 450	54 490
Przepływy pieniężne netto, razem	(245 480)	459 493
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	1 085 885	641 895
Wpływ zmian kursów walut	6 127	(15 503)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	846 532	1 085 885

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego

Informacja dodatkowa do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

1. Informacje ogólne

1.1. Opis organizacji Grupy

Grupa Azoty S.A. („Jednostka Dominująca”) oraz jednostki zależne i stowarzyszone zostały przedstawione na schemacie graficznym Grupy Kapitałowej Grupy Azoty S.A. („Grupa Azoty”) zamieszczonym na następnej stronie.

Jednostka Dominująca została wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000075450 w dniu 28 grudnia 2001 roku na mocy postanowienia Sądu Rejonowego dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 28 grudnia 2001 roku. Jednostce Dominującej nadano numer statystyczny REGON 850002268.

Od dnia 22 kwietnia 2013 roku Jednostka Dominująca działa pod nową nazwą Grupa Azoty Spółka Akcyjna (nazwa skrócona Grupa Azoty S.A.).

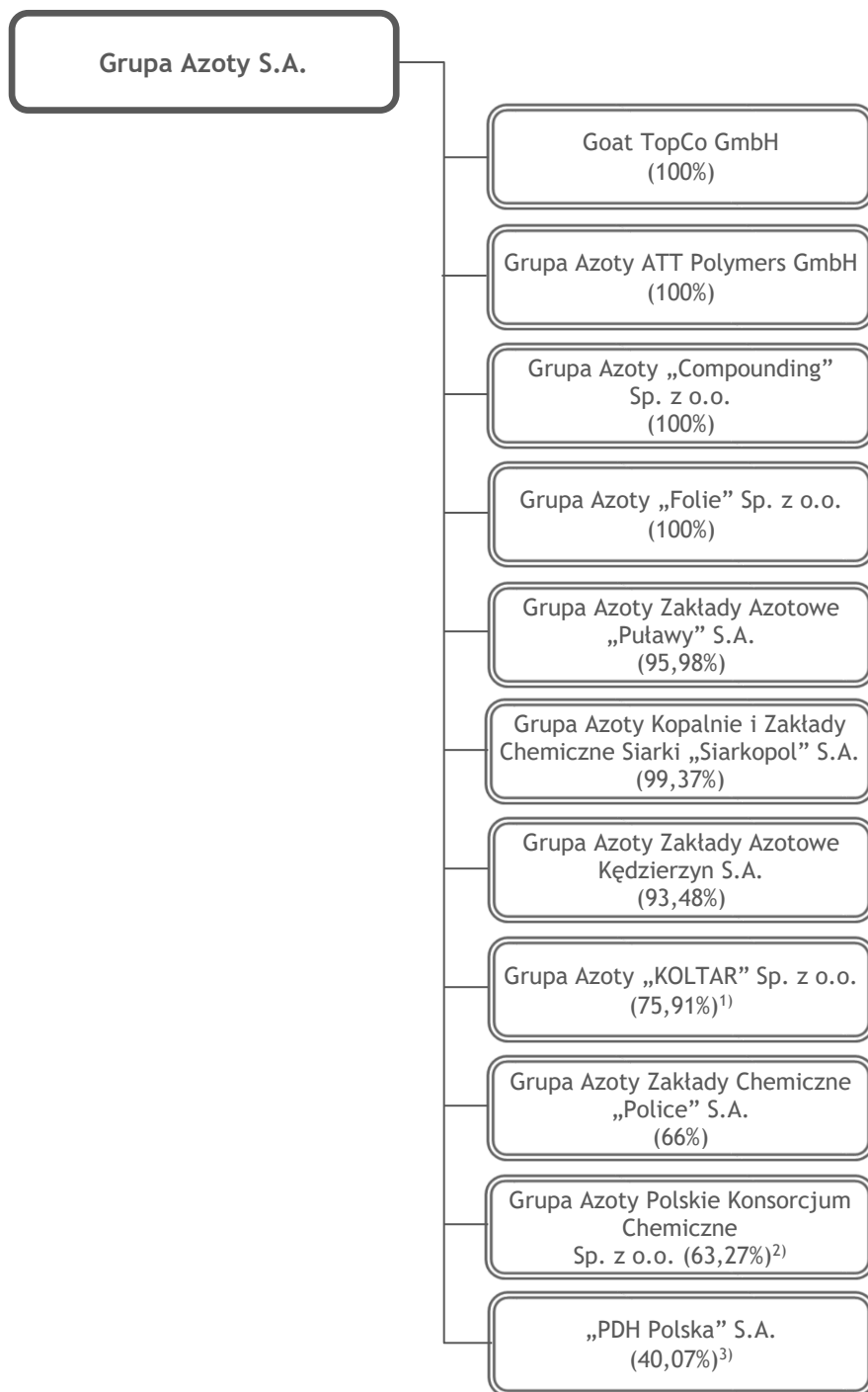
Podstawowym przedmiotem działalności Grupy Azoty jest w szczególności:

- przetwarzanie produktów azotowych,
- produkcja i sprzedaż nawozów,
- produkcja i sprzedaż wyrobów z tworzyw sztucznych,
- produkcja i sprzedaż alkoholi oxo,
- produkcja i sprzedaż bieli tytanowej,
- produkcja i sprzedaż melaminy,
- wydobywanie siarki i przetwórstwo produktów pochodzenia siarkowego.

Czas trwania Jednostki Dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Azoty jest nieoznaczony.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd Jednostki Dominującej do publikacji dnia 25 kwietnia 2019 roku.

Schemat graficzny Grupy Azoty na dzień 31 grudnia 2018 roku

¹⁾ Grupa Azoty „KOLTAR” Sp. z o.o. - 14,72% udziałów posiada Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A., 9,37% posiada Grupa Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A.

²⁾ Grupa Azoty PKCH Sp. z o.o. - udziały mają Grupa Azoty S.A. i Grupa Azoty ZAK S.A.

³⁾ Akcjonariuszami Spółki są: Grupa Azoty S.A. i Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A.

Legenda:

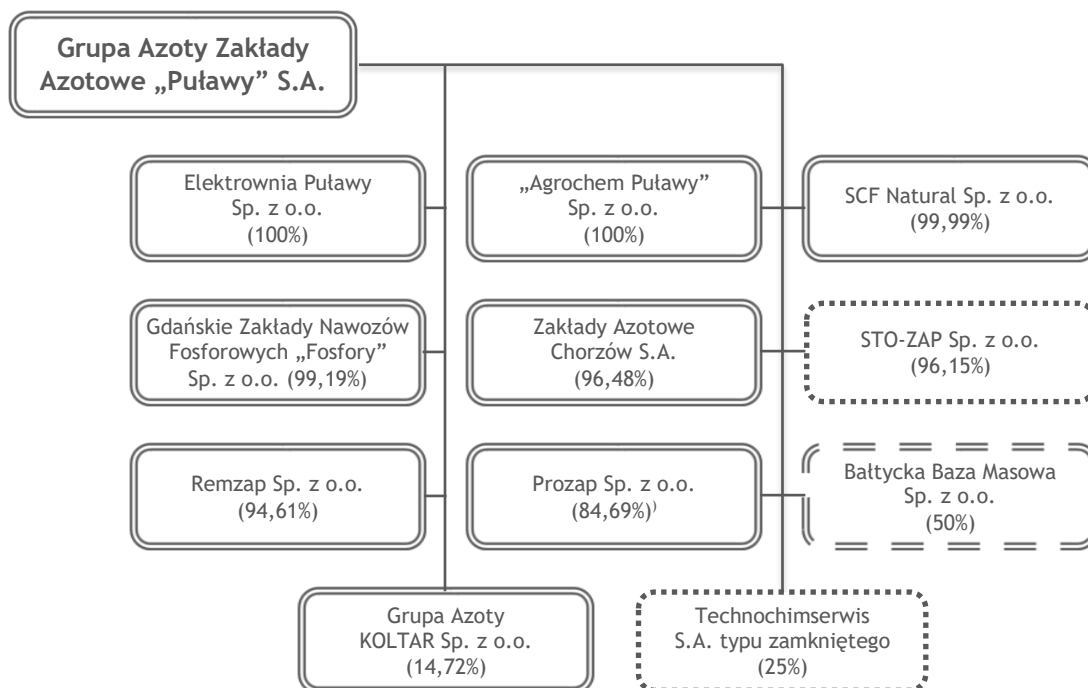
Jednostka Dominująca

Jednostki konsolidowane metodą pełną

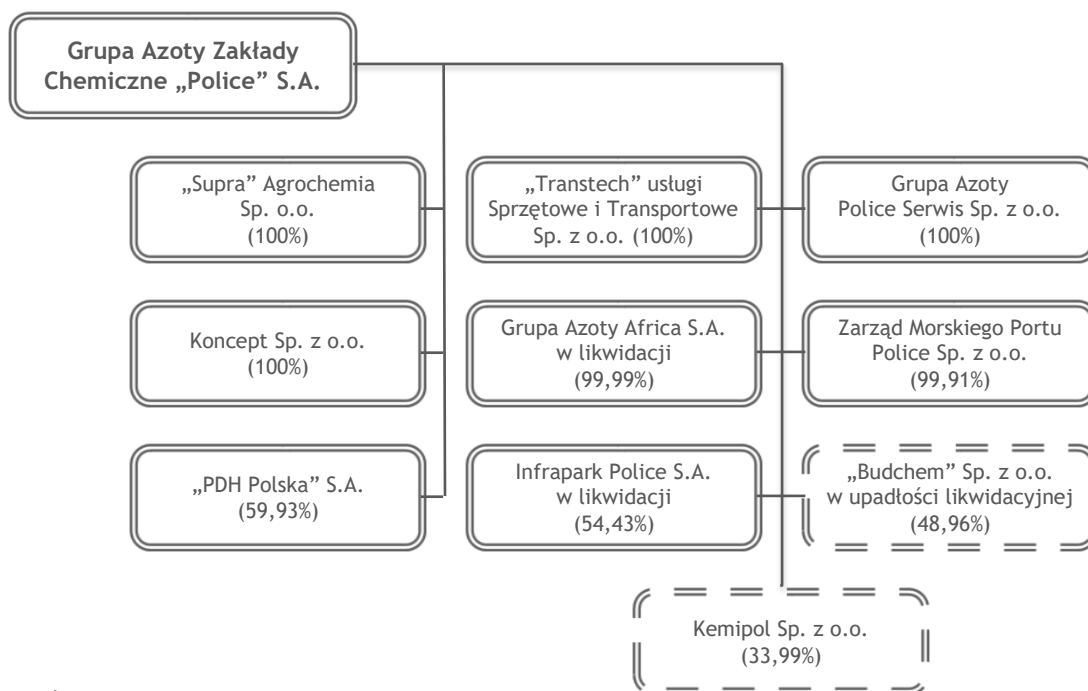
Jednostki konsolidowane metodą praw własności

Jednostki nieobjęte konsolidacją

Schemat graficzny Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. na dzień 31 grudnia 2018 roku

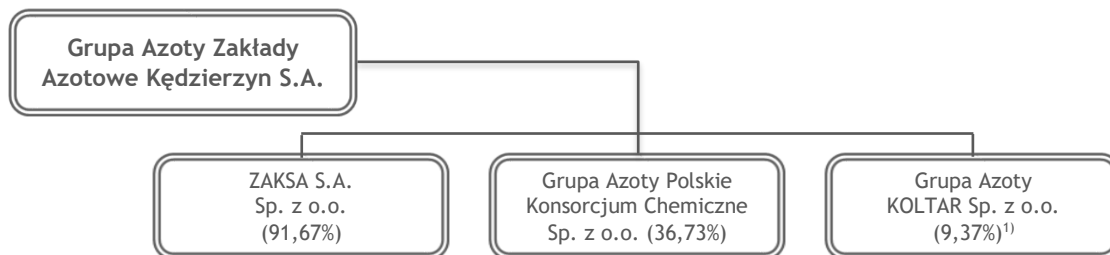
Schemat graficzny Grupy Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. na dzień 31 grudnia 2018 roku

Legenda:

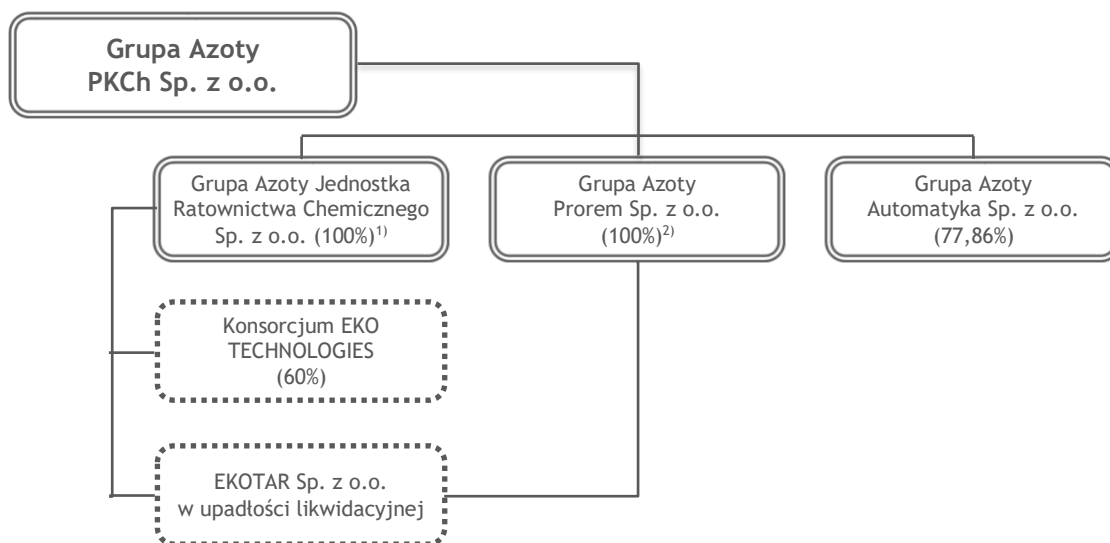
- Jednostki konsolidowane metodą pełną
- Jednostki konsolidowane metodą praw własności
- Jednostki nieobjęte konsolidacją

Schemat graficzny Grupy Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A. na dzień 31 grudnia 2018 roku

¹⁾ Grupa Azoty „KOLTAR” Sp. z o.o. posiada 0,783% akcji spółki ZAKSA S.A.

Schemat graficzny Grupy Azoty Polskie Konsorcjum Chemiczne Sp. z o.o. na dzień 31 grudnia 2018 roku

¹⁾ Grupa Azoty Jednostka Ratownictwa Chemicznego Sp. z o.o. posiada 60% udziałów w Konsorcjum EKO TECHNOLOGIES oraz 12% udziałów w Spółce „EKOTAR” Sp. z o.o. w upadłości Likwidacyjnej.

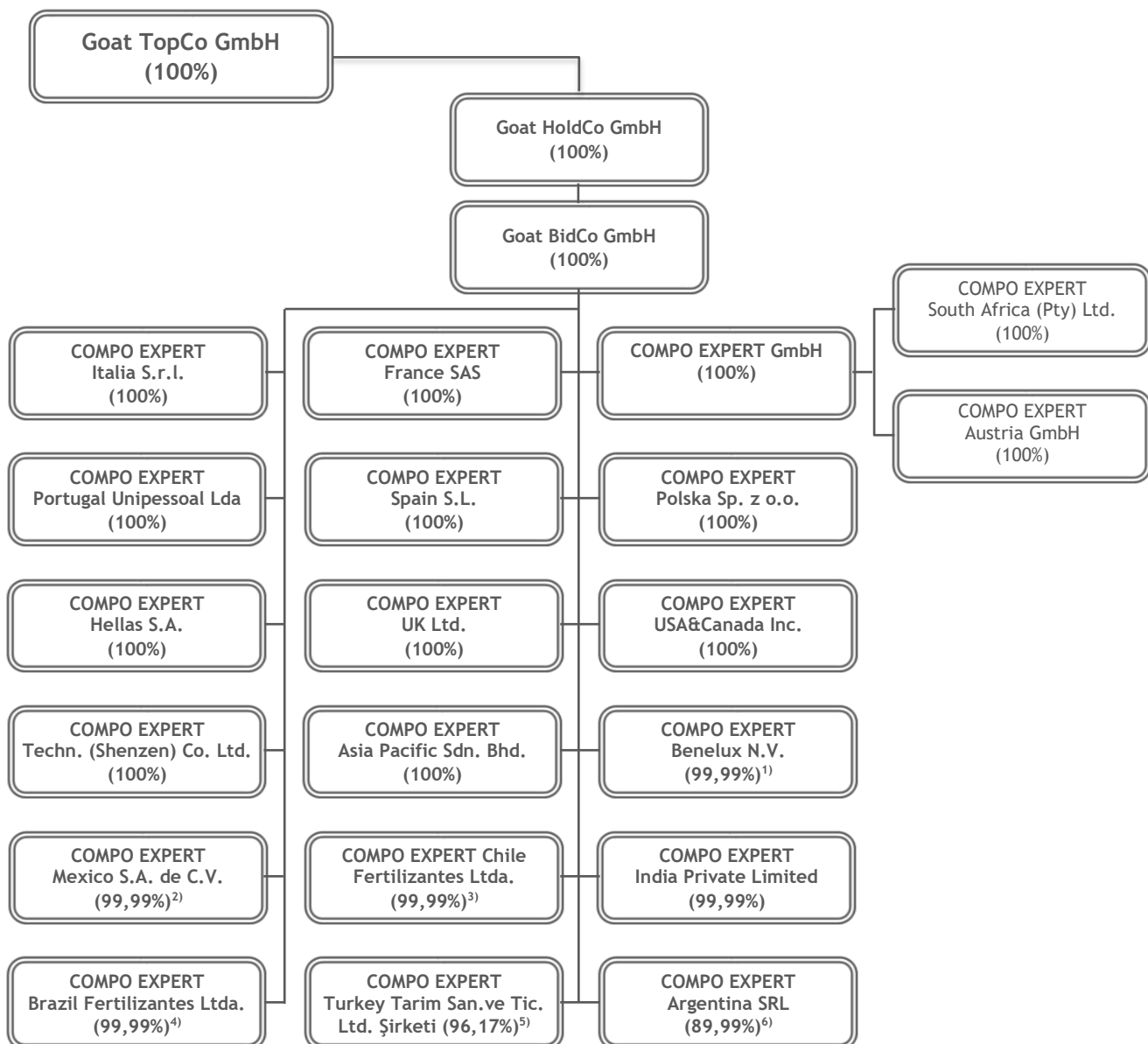
²⁾ Grupa Azoty Prorem Sp. z o.o. posiada 12% udziałów w Spółce „EKOTAR” Sp. z o.o. w upadłości Likwidacyjnej.

Legenda:

- Jednostki konsolidowane metodą pełną
- Jednostki konsolidowane metodą praw własności
- Jednostki nieobjęte konsolidacją

Schemat graficzny Grupy Goat TopCo na dzień 31 grudnia 2018 roku

¹⁾ COMPO EXPERT Benelux N.V. - COMPO EXPERT GmbH posiada 0,0103% udziałów.

²⁾ COMPO EXPERT Mexico S.A. de C.V. - COMPO EXPERT GmbH posiada 0,000311% udziałów.

³⁾ COMPO EXPERT Chile Fertilizantes Ltda. - COMPO EXPERT GmbH posiada 0,01% udziałów

⁴⁾ COMPO EXPERT Brazil Fertilizantes Ltda. - COMPO EXPERT GmbH posiada 0,000004% udziałów.

⁵⁾ COMPO EXPERT Turkey Tarim San.ve Tic. Ltd. Şirketi - COMPO EXPERT GmbH posiada 3,83% udziałów.

⁶⁾ COMPO EXPERT Argentina SRL - COMPO EXPERT GmbH posiada 10,000024% udziałów.

Legenda:

 Jednostki konsolidowane metodą pełną

 Jednostki konsolidowane metodą praw własności

 Jednostki nieobjęte konsolidacją

1.2. Opis zmian w organizacji Grupy

1.2.1. Nabycie udziałów spółki Goat TopCo GmbH

W dniu 26 listopada 2018 roku Jednostka Dominująca nabyła 100% udziałów stanowiących 100% kapitału zakładowego i reprezentujących 100% praw głosu w Spółce Goat TopCo GmbH (dalej: Goat TopCo) z siedzibą w Münster, Niemcy od Goat Netherlands B.V. z siedzibą w Amsterdamie, Holandia, należącej do chińskiej Grupy XIO.

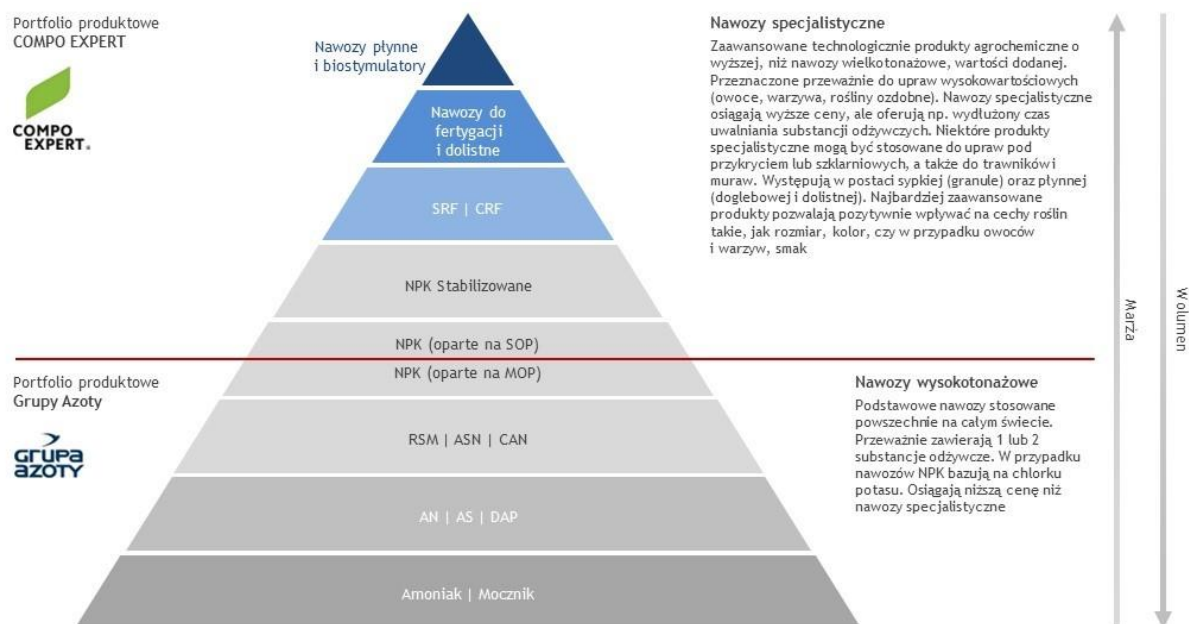
Tym samym Grupa Azoty przejęła kontrolę nad Goat TopCo, której kluczowymi podmiotami zależnymi prowadzącymi działalność operacyjną są podmioty należące do Grupy COMPO EXPERT GmbH z siedzibą w Munster, Niemcy.

Grupa Azoty za udziały w Goat TopCo zapłaciła kwotę 226 637 tys. EUR (973 966 tys. zł). W dniu zamknięcia transakcji tj. 26 listopada 2018 roku, Grupa Azoty dokonała zapłaty całości ceny za udziały oraz przejęła do nich tytuł własności.

Transakcja stanowi milowy krok we wdrażaniu strategii Jednostki Dominującej zakładającej wzmocnienie pozycji Grupy Azoty wśród liderów rozwiązań dla rolnictwa oraz ma na celu uatrakcyjnienie i poszerzenie oferty nawozowej. Transakcja otwiera przed Grupą Azoty nowe możliwości dywersyfikacji prowadzonej działalności gospodarczej, przy równoległym pozyskaniu wysoko innowacyjnej technologii i know-how oraz rozwiniętej, międzynarodowej sieci dystrybucji. Oferta produktowa Grupy COMPO EXPERT będzie uzupełnieniem portfolio produktów Grupy Azoty, wnosząc zaawansowane rozwiązania w zakresie nawozów specjalistycznych.

Rozszerzone portfolio nawozowe w wyniku nabycia udziałów spółki Goat TopCo

Nawozowa piramida wartości

Źródło: Opracowanie własne.

Zgodnie z zapisami MSSF 3 Grupa powinna dokonać rozliczenia nabycia w ciągu 12 miesięcy od daty nabycia. Z uwagi na objęcie Goat TopCo kontrolą w dniu 26 listopada 2018 roku w niniejszym sprawozdaniu dokonano wstępnego rozliczenia nabycia aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych przejętych w ramach nabycia Goat TopCo w oparciu o: wartości księgowe wynikające ze skonsolidowanego pakietu sprawozdawczego Grupy Goat TopCo na datę 30 listopada 2018 roku, które zostały przyjęte jako najlepsze dostępne przybliżenie wartości godziwej na dzień nabycia. Wartości przyjętych w wyniku nabycia aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych znajdują się aktualnie na etapie wyceny dokonywanej przez niezależnego eksperta, firmę Deloitte Advisory sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w Warszawie. W szczególności wycena obejmuje nabyte znaki towarowe (marki produktowe), znak korporacyjny, portfel klientów, technologie produkcyjne, rzeczowe aktywa trwałe.

Wartości księgowe w szczególności dla należności, środków pieniężnych, rezerw, zobowiązań handlowych i finansowych stanowią wartość godziwą.

Wartości nabytych aktywów i pasywów określone na dzień nabycia w oparciu o dotychczasowe wartości księgowe ujęte w sprawozdaniach skonsolidowanych Goat TopCo zostały przedstawione poniżej:

*Dane podano w tys. PLN
o ile nie wskazano inaczej*

Rzeczowe aktywa trwałe	404 186
Wartości niematerialne	423 724
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	338 049
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	14 386
Zapasy	334 286
Pozostałe aktywa	9 070
Środki pieniężne i ekwiwalenty	50 931
AKTYWA RAZEM	1 574 632
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	326 950
Zobowiązania z tytułu pożyczek i kredytów	587 411
Pozostałe zobowiązania	42 265
Rezerwy	10 460
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	182 548
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	1 149 634
WARTOŚĆ NETTO NABITYCH AKTYWÓW	424 998
Łączna cena nabycia	973 966
Udziały niekontrolujące ustalone proporcjonalnie do udziału w ujętych aktywach i zobowiązaniach jednostki nabywanej	-
Wartość księgowa aktywów netto	424 998
Wartość firmy	548 968
Wartość firmy w EUR	127 579

Wartości w powyższej tabeli przeliczone zostały po kursie z dnia transakcji.

Wykazana powyżej wartość firmy nie będzie podlegać amortyzacji, a ewentualny odpis z tytułu utraty wartości nie będzie stanowić kosztu uzyskania dla celów podatkowych. W związku z przewidywaną wyceną istotnych pozycji aktywów niematerialnych przewiduje się, że wartość wykazanej powyżej wartości firmy ulegnie istotnemu obniżeniu po dokonaniu końcowego rozliczenia nabycia.

Przychody ze sprzedaży Goat TopCo w wysokości 109 497 tys. zł oraz strata netto w wysokości (7 783) tys. zł za okres od dnia nabycia do 31 grudnia 2018 roku zostały skonsolidowane metodą pełną z wynikami Grupy Azoty S.A.

W przypadku gdyby nabycie nastąpiło 1 stycznia 2018 roku przychody ze sprzedaży Goat TopCo wyniosłyby 1 488 496 tys. zł a strata netto w wysokości (11 078) tys. zł.

1.2.2. Pozostałe zmiany

Podwyższenie kapitału w spółce PDH Polska

W dniu 9 kwietnia 2018 roku dokonano rejestracji podwyższenia kapitału spółki PDH Polska w Krajowym Rejestrze Sądowym.

W dniu 18 października 2017 roku Zarządy Jednostki Dominującej i Grupy Azoty POLICE podjęły uchwały w sprawie nabycia akcji imiennych nowej emisji spółki PDH Polska.

Na mocy podjętych uchwał Jednostka Dominująca postanowiła nabyć 9 400 000 sztuk akcji za kwotę 94 400 tys. zł, Grupa Azoty POLICE postanowiła nabyć 3 000 000 sztuk za kwotę 30 000 tys. zł, poprzez ich objęcie w podwyższonym kapitale zakładowym.

Ustalono, że dokonanie wniesienia wpłat na nowe akcje nastąpi według poniższej zasady:

- do dnia 1 marca 2018 roku Jednostka Dominująca wpłaci kwotę 23 500 tys. zł, a Grupa Azoty POLICE kwotę 7 500 tys. zł (wpłaty zostały dokonane),
- do dnia 1 września 2018 roku Jednostka Dominująca wpłaci kwotę 70 500 tys. zł, a Grupa Azoty POLICE kwotę 22 500 tys. zł.

Po zarejestrowaniu podwyższenia kapitału kapitał zakładowy Spółki PDH Polska S.A. wynosi 304 000 tys. zł, w tym kapitał opłacony 211 000 tys. zł.

Po dokonaniu wpłaty II raty na podwyższenie kapitału zakładowego spółki PDH Polska S.A., w dniu 31 sierpnia 2018 roku, Jednostka Dominująca jest właścicielem 12 182 125 sztuk akcji tej spółki, co stanowi 40,07% kapitału zakładowego (pozostałe 59,93% są własnością Grupy Azoty POLICE).

Liczba akcji wszystkich emisji wynosi obecnie 30 400 000 sztuk o wartości nominalnej 10 zł każda.

Połączenie spółek Grupa Azoty KOLTAR, CTL CHEMKOL i CTL KOLZAP

W dniu 29 marca 2018 roku został opublikowany „Plan” połączenia tych Spółek. Zgodnie z opublikowanym Planem połączenie zostało dokonane w trybie przepisu art. 492 §1 pkt. 1 KSH (łączenie się przez przejęcie) poprzez przeniesienie całego majątku spółek przejmowanych CTL CHEMKOL i CTL KOLZAP na spółkę przejmującą Grupa Azoty KOLTAR. Procesowi połączenia towarzyszyło podwyższenie kapitału zakładowego Grupy Azoty KOLTAR poprzez utworzenie nowych udziałów, które zostały wydane Wspólnikom spółek przejmowanych według określonego w Planie parytetu wymiany.

W dniu 1 sierpnia 2018 roku został dokonany wpis do KRS dotyczący przedmiotowego połączenia. Tym samym sfinalizowano założenia projektu konsolidacji aktywów kolejowych Grupy Azoty.

W grudniu 2018 roku do spółki Grupa Azoty KOLTAR wpłynęły środki finansowe na objęcie udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym tej Spółki, Grupa Azoty KĘDZIERZYN nabyła 68 750 udziałów, a Grupa Azoty PUŁAWY - 45 683 udziały w zamian za wkład pieniężny.

Podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w dniu 8 stycznia 2019 roku. W związku z powyższym Jednostka Dominująca jest obecnie właścicielem 60% udziałów Spółki, po 20% udziałów w kapitale posiadają Grupa Azoty PUŁAWY oraz z Grupa Azoty KĘDZIERZYN.

W wyniku połączenia Grupa Azoty KOLTAR Sp. z o.o. posiadała udziały w Spółce JAMAUTO Sp. z o.o. w likwidacji. Z dniem 27 listopada 2018 roku Spółka Jamauto Sp. z o.o. w Likwidacji została wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego.

W związku z połączeniem Grupa Azoty KOLTAR Sp. z o.o. stała się mniejszościowym akcjonariuszem Spółki ZAKSA Sportowa Spółki Akcyjna.

Podwyższenie kapitału zakładowego Zakładów Azotowych Chorzów S.A.

W dniu 3 stycznia 2018 roku zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym podwyższenie kapitału zakładowego Zakładów Azotowych Chorzów S.A. z kwoty 58 700 tys. zł do kwoty 94 700 tys. zł, poprzez emisję 3 600 tys. akcji imiennych serii C. Emisja akcji została przeprowadzona w drodze subskrypcji prywatnej skierowanej do Grupy Azoty PUŁAWY.

Emisja akcji została w całości objęta przez Grupę Azoty PUŁAWY i pokryta wkładem gotówkowym.

Udział Grupy Azoty PUŁAWY w kapitale akcyjnym Zakładów Azotowych Chorzów S.A. wzrósł z 94,32% do 96,48%.

Podwyższenie kapitału w spółce Grupa Azoty COMPOUNDING

W dniu 11 stycznia 2018 roku nastąpiła rejestracja zmiany kapitału spółki Grupa Azoty COMPOUNDING w Krajowym Rejestrze Sądowym. Kapitał zakładowy został podwyższony z dotychczasowej kwoty 1 105 tys. zł o kwotę 4 895 tys. zł.

W dniu 27 lipca 2018 roku NZW spółki Grupa Azoty COMPOUNDING podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego z dotychczasowej kwoty 6 000 tys. zł o kwotę 30 000 tys. zł.

Kapitał zakładowy zostaje podwyższony poprzez utworzenie 300 000 nowych, równych i niepodzielnych udziałów o wartości nominalnej 100 zł za każdy udział.

Wszystkie nowoutworzone udziały w podwyższonym kapitale zakładowym zostają objęte przez dotychczasowego Wspólnika - Jednostkę Dominującą, w zamian za wkład pieniężny w kwocie 30 000 tys. zł.

Rejestracja powyższego podwyższenia nastąpiła w dniu 17 września 2018 roku.

Połączenie spółek Agrochem Puławy Sp. z o.o. oraz Agrochem Sp. z o.o.

W dniu 28 lutego 2018 roku na Nadzwyczajnych Zgromadzeniach Wspólników spółek „Agrochem Puławy” Sp. z o.o. oraz Agrochem Sp. z o.o. podjęto uchwały o ich połączeniu.

Połączenia dokonano na podstawie art. 491 KSH w drodze przejęcia przez „Agrochem Puławy” Sp. z o.o. spółki Agrochem Sp. z o.o. w trybie określonym w art. 492 § 1 pkt. 1 KSH tj. poprzez przeniesienie całego majątku Spółki Przejmowanej na Spółkę Przejmującą, z jednoczesnym podwyższeniem kapitału zakładowego Spółki Przejmującej, dokonany w drodze utworzenia nowych

udziałów w Spółce Przejmującej, które to udziały w procesie połączenia wydane zostaną wspólnikom Spółki Przejmowanej.

W dniu 18 kwietnia 2018 roku zostało zarejestrowane w KRS przedmiotowe połączenie oraz podwyższenie kapitału spółki przejmującej.

Kapitał zakładowy spółki „Agrochem Puławy” Sp. z o.o. został podwyższony z kwoty 50 000 tys. zł do kwoty 68 639 tys. zł i dzieli się na 686 391 równych i niepodzielnych udziałów po 100 zł każdy.

Porozumienie w sprawie spółki African Investment Group S.A.

W dniu 20 grudnia 2017 roku Grupa Azoty POLICE zawarła z DGG ECO Sp. z o.o. warunkowe porozumienie (potwierdzone ugodą sądową), którego finalizacja ma polegać na zgodnym potwierdzeniu odstąpienia i odwrócenia skutków umowy z dnia 28 sierpnia 2013 roku na podstawie której Grupa Azoty POLICE nabyła większościowy pakiet akcji African Investment Group S.A. z siedzibą w Dakarze (dalej: AFRIG S.A.), uiszczając na poczet ceny łączną kwotę 28 850 tys. USD. Odwrócenie skutków ww. umowy miało obejmować zwrot na rzecz Grupy Azoty POLICE całości kwot uiszczonych na poczet ceny akcji AFRIG S.A. za zwrotnym przeniesieniem na DGG ECO Sp. z o.o. ww. pakietu akcji.

Do dnia 28 lutego 2018 roku nie została uiszczona przez DGG Eco Sp. z o.o. pierwsza transza zwrotu ceny zakupu pakietu akcji African Investment Group S.A. i nie została zapewniona gwarancja bankowa zabezpieczająca zwrot reszty ich ceny. W związku z powyższym nie doszło w założonym czasie do finalizacji warunkowego porozumienia zawartego pomiędzy Grupą Azoty POLICE a DGG Eco Sp. z o.o. Grupa Azoty POLICE poinformowała jednocześnie, że prowadziła rozmowy z DGG Eco Sp. z o.o., która kontynuowała starania dla spełnienia uzgodnionych warunków finalizacji ww. porozumienia, deklarując w tym zakresie termin 16 marca 2018 roku.

W dniu 17 marca 2018 roku Spółka poinformowała, że wobec nieuiszczenia przez DGG Eco Sp. z o.o. pierwszej transzy zwrotu ceny zakupu pakietu akcji African Investment Group S.A. i niezapewnienia gwarancji bankowej zabezpieczającej zwrot reszty ich ceny, nie doszło w deklarowanym, dodatkowym terminie do finalizacji warunkowego porozumienia zawartego pomiędzy spółką Grupa Azoty Police a DGG Eco Sp. z o.o.

W dniu 24 maja 2018 roku Grupa Azoty POLICE poinformowała, że wobec:

- niezrealizowania przez DGG Eco sp. z o.o. pierwotnych warunków finalizacji Porozumienia Rozwiązującego, zawartego dnia 20 grudnia 2017 roku,
- złożenia oświadczenia o niewypłacalności przez spółkę African Investment Group S.A. w związku z brakiem środków na pokrywanie zobowiązań, podpisała w dniu 24 maja 2018 roku aneks do Porozumienia Rozwiązującego, zmieniający warunki jego finalizacji poprzez:
- zobowiązanie się DGG Eco Sp. z o.o. do zwrotu ceny nabycia akcji African Investment Group S.A. w kwocie 28 850 tys. USD w ratach płatnych w okresie 5 lat, z których pierwsza płatna do 31 grudnia 2018 roku zaś ostatnia do 31 grudnia 2023 roku,
- zwrotne przeniesienie akcji African Investment Group S.A. na DGG Eco sp. z o.o. po złożeniu przez nią oświadczenia o poddaniu się egzekucji w rozumieniu art. 777 k.p.c. co do ww. obowiązku zwrotu ceny nabycia akcji AFRIG S.A.,
- umorzenie wierzytelności handlowych przysługujących Spółce wobec African Investment Group S.A. z dniem przeniesienia akcji na DGG Eco Sp. z o.o.,
- rezygnację z zabezpieczenia zobowiązań DGG Eco sp. z o.o. w postaci gwarancji bankowej, przy zachowaniu tytułem zabezpieczenia przewłaszczonej na Grupę Azoty POLICE dokumentacji z badań złóż fosforytów oraz roszczeń wobec AVES FZE.

W dniu 30 maja 2018 roku nastąpiło przeniesienie zwrotne akcji Spółki African Investment Group S.A. należących do spółek Grupa Azoty POLICE i Grupa Azoty Police Serwis Sp. z o.o. na DGG Eco Sp. z o.o. Od tego dnia obie te spółki nie są akcjonariuszami African Investment Group S.A. i pośrednio wspólnikami spółki Afrig Trade SARL.

W dniu 14 sierpnia 2018 roku Grupa Azoty POLICE otrzymała od DGG Eco Sp. z.o.o kwotę 3 mln USD tytułem spłaty części wierzytelności należnej za zwrócone akcje AFRIG S.A. zgodnie z warunkami aneksu uzupełniającego do porozumienia rozwiązującego z dnia 20 grudnia 2017 roku w sprawie rozwiązania Umowy Sprzedaży Akcji z dnia 28 sierpnia 2013 roku.

Łączny wpływ skutków utraty kontroli nad spółką zależną AFRIG S.A. na skonsolidowany wynik finansowy netto Grupy wynosi (43 994) tys. zł.

Wniosek o otwarcie postępowania upadłościowego spółki African Investment Group S.A.

W dniu 29 marca 2018 roku spółka African Investment Group S.A. (spółka zależna spółki Grupa Azoty POLICE) o kapitale zakładowym w wysokości trzystu czterdziestu milionów franków CFA (co odpowiada kwocie 2 169 tys. zł, przeliczonej według średniego kursu obowiązującego na dzień 28 marca

2018 roku), oświadczyła, iż znajduje się w stanie niewypłacalności, co skutkowało złożeniem przez African Investment Group S.A. w dniu 29 marca 2018 roku do Sądu Gospodarczego w Dakarze wniosku o otwarcie postępowania upadłościowego.

Podwyższenie kapitału zakładowego w spółce Grupa Azoty SIARKOPOL

W dniu 6 czerwca 2018 roku ZWZ spółki Grupa Azoty SIARKOPOL podjęto uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego o kwotę nie niższą niż 3 828 560 zł, ale nie wyższą niż 3 854 350 zł, poprzez emisję nowych akcji imiennych serii B o wartości nominalnej 10 zł każda.

Dzień 6 czerwca 2018 roku został ustalony jako dzień prawa poboru akcji nowej emisji.

W dniu 12 lipca 2018 roku Zarząd Jednostki Dominującej zatwierdził wykonanie Prawa Poboru akcji zwykłych imiennych serii B Grupy Azoty SIARKOPOL:

- liczba subskrybowanych akcji - 382 856,
- cena emisyjna jednej akcji - 53,38 zł,
- należność ogółem do zapłaty - 20 436 853,28 zł,

Jednostka Dominująca, w wyznaczonym terminie tj. do dnia 17 lipca 2018 roku, wykonała Prawa Poboru, złożyła formularz zapisu i dokonała wpłaty za nabywane akcje serii B Grupy Azoty SIARKOPOL. Zarząd Grupy Azoty SIARKOPOL w dniu 23 sierpnia 2018 roku dokonał przydziału 382 856 akcji zwykłych imiennych serii B o wartości nominalnej 10 zł każda, oferowanych w ramach subskrypcji zamkniętej.

Rejestracja podwyższenia kapitału w KRS nastąpiła w dniu 31 października 2018 roku. Grupa Azoty S.A. jest właścicielem łącznie 99,37% akcji Spółki (na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa Azoty S.A. była właścicielem 99,33% akcji Spółki).

Połączenie spółek Grupa Azoty PUŁAWY i Elektrownia Puławy Sp. z o.o.

W dniu 7 sierpnia 2018 roku podjęto decyzję o rozpoczęciu prac przygotowawczych w celu przeprowadzenia procesu połączenia spółki Grupa Azoty PUŁAWY oraz jej spółki zależnej Elektrownia Puławy Sp. z o.o.

Grupa Azoty PUŁAWY posiadała 100% udziałów w kapitale zakładowym Elektrowni Puławy Sp. z o.o.

W dniu 6 listopada 2018 roku na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Grupy Azoty PUŁAWY i Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników spółki Elektrownia Puławy Sp. z o.o. zostały podjęte uchwały w sprawie połączenia oraz zgody na plan połączenia tych Spółek.

Tryb oraz zasady połączenia określa szczegółowo plan połączenia uzgodniony i podpisany przez obydwie Spółki w dniu 26 września 2018 roku i od tego dnia udostępniony do publicznej wiadomości na stronach internetowych łączących się spółek.

Połączenie Spółek nastąpiło z dniem wpisu połączenia do KRS prowadzonego dla spółki przejmującej Grupa Azoty PUŁAWY i wykreślenia z KRS spółki Elektrownia Puławy Sp. z o.o., tj. dnia 2 stycznia 2019 roku.

Połączenie zostało przeprowadzone w trybie art. 492 § 1 pkt 1 Kodeksu Spółek Handlowych, tj. bez podwyższania kapitału zakładowego Grupy Azoty PUŁAWY przez przeniesienie w trybie uproszczonym całego majątku Elektrowni Puławy na Grupę Azoty PUŁAWY (łączenie przez przejęcie).

Zakończenie działalności spółki „INFRAPARK Police” S.A. w likwidacji

Z dniem 1 listopada 2018 roku spółka „INFRAPARK Police” S.A. w likwidacji całkowicie zakończyła działalność gospodarczą. W dniu 8 stycznia 2019 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki „INFRAPARK Police” S.A. w likwidacji zatwierdziło dokumenty kończące likwidację Spółki.

1.3. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej

Zarząd

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 25 kwietnia 2019 roku skład Zarządu przedstawia się następująco:

- dr Wojciech Wardacki - Prezes Zarządu,
- Witold Szczypiński - Wiceprezes Zarządu,
- Mariusz Grab - Wiceprezes Zarządu,
- dr Grzegorz Kądziałowski - Wiceprezes Zarządu,
- Paweł Łapiński - Wiceprezes Zarządu,
- Artur Kopeć - Członek Zarządu.

Rada Nadzorcza

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Rada Nadzorcza funkcjonowała w składzie:

- Tomasz Karusewicz - Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- Michał Gabryel - Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
- Zbigniew Paprocki - Sekretarz Rady Nadzorczej,
- Piotr Czajkowski - Członek Rady Nadzorczej,
- Monika Fill - Członek Rady Nadzorczej,
- Robert Kapka - Członek Rady Nadzorczej,
- Bartłomiej Litwińczuk - Członek Rady Nadzorczej,
- Ireneusz Purgacz - Członek Rady Nadzorczej,
- Roman Romaniszyn - Członek Rady Nadzorczej.

Wydarzenia po dacie bilansowej

W dniu 26 lutego 2019 roku otrzymano rezygnację Tomasza Karusewicza z pełnienia funkcji Przewodniczącego i Członka Rady Nadzorczej. Przyczyny rezygnacji nie zostały podane. W tym samym dniu, uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Jednostki Dominującej, ze składu Rady Nadzorczej odwołany został Ireneusz Purgacz. Jednocześnie uchwałami Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Jednostki Dominującej w skład Rady Nadzorczej powołani zostali:

- Paweł Bielski,
- Marcin Pawlicki.

Na dzień 25 kwietnia 2019 roku skład Rady Nadzorczej przedstawia się następująco:

- Michał Gabryel - Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
- Zbigniew Paprocki - Sekretarz Rady Nadzorczej,
- Paweł Bielski - Członek Rady Nadzorczej,
- Piotr Czajkowski - Członek Rady Nadzorczej,
- Monika Fill - Członek Rady Nadzorczej,
- Robert Kapka - Członek Rady Nadzorczej,
- Bartłomiej Litwińczuk - Członek Rady Nadzorczej,
- Marcin Pawlicki - Członek Rady Nadzorczej,
- Roman Romaniszyn - Członek Rady Nadzorczej.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku za wyjątkiem przedstawionych poniżej związanych z wejściem w życie MSSF 15 *Przychody z umów z klientami*, MSSF 9 *Instrumenty finansowe* oraz zmian opisanych w nocie 2.2.

a) Wdrożenie MSSF 15

Grupa zastosowała MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* od 1 stycznia 2018 roku. MSSF 15 zastępuje dotychczas obowiązujące wytyczne dotyczące ujmowania przychodów, zawarte w MSR 18 *Przychody*, MSR 11 *Umowy o usługę budowlaną* oraz w związanych z nimi Interpretacjach.

Zgodnie z podstawową zasadą MSSF 15, Grupa ujmuje przychód w sposób, który przedstawia transakcję transferu na klienta przyrzeczonych towarów lub usług, w kwocie odzwierciedlającej wartość wynagrodzenia, którego Grupa spodziewa się w zamian za te towary lub usługi. Wobec powyższego, kluczowe jest prawidłowe określenie momentu oraz wysokości ujmowanych przez Grupę przychodów.

Standard wprowadził następujący jednolity 5-etapowy model ujmowania przychodów:

- Etap 1: Identyfikacja umów z klientem;
- Etap 2: Identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia zawartych w umowie;
- Etap 3: Ustalenie ceny transakcyjnej;
- Etap 4: Przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia zawartych w umowie;
- Etap 5: Ujęcie przychodu w chwili wypełnienia zobowiązań przez jednostkę.

Zgodnie z MSSF 15, Grupa ujmuje przychód w chwili spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia, czyli przeniesienia na klienta kontroli nad towarami lub usługami będącymi przedmiotem tego zobowiązania (jednorazowo w określonym momencie lub w okresie czasu).

Zgodnie z decyzją podjętą przez Grupę, MSSF 15 wdrożony został przy zastosowaniu metody retrospektywnej zmodyfikowanej (tj. z łącznym efektem pierwszego zastosowania MSSF 15 ujętym na 1 stycznia 2018 roku, wyłącznie do umów, które nie zostały na ten dzień zakończone).

	Korekty wynikające z wdrożenia MSSF 15 po raz pierwszy
Korekty	
Zmniejszenie wartości zysków zatrzymanych, wynikające z późniejszego ujmowania przychodów z tytułu usługi transportu dla dostaw na wybranych warunkach Incoterms	(48)
Zmniejszenie wartości zysków zatrzymanych, wynikające z realokacji przyznanych bonifikat kontraktowych pomiędzy zobowiązania do wykonania świadczenia w ramach umowy w oparciu o indywidualne ceny sprzedaży	(134)
Zwiększenie wartości zysków zatrzymanych, wynikające z konieczności ujmowania kosztów z tytułu usług budowlanych i innych wartości rzeczywiście poniesionej w danym okresie (zamiast szacunku stopnia zaawansowania)	107
Podatek odroczony	13
RAZEM	(62)

Zidentyfikowany wpływ zmian w związku z zastosowaniem przez Grupę MSSF 15 dotyczy:

- Zawieranych z klientami umów na sprzedaż produktów m.in. umowy z warunkami dostawy opartymi o Incoterms CIF, CIP, CFR, CPT. Dotychczas całość przychodów ze sprzedaży podlegała ujęciu w momencie przekazania klientowi kontroli nad towarem.
Zgodnie z MSSF 15, usługa transportu (lub transportu i ubezpieczenia) świadczona dla powyższych Incoterms po przekazaniu kontroli nad produktami, podlega wydzieleniu jako odrębne zobowiązanie do wykonania świadczenia, do którego zaalokowana zostanie część ceny transakcyjnej i odrębnie ujęty przychód w momencie realizacji usługi (tj. w momencie późniejszym niż dotychczas).
- W ramach umów zawieranych z klientami, Grupa przyznaje bonifikaty przysługujące klientowi na kolejny kwartał (lub miesiąc), w zamian za wywiązanie się w bieżącym kwartale (lub miesiącu) ze zobowiązania do odbioru towaru w pełnej wysokości określonej w uzgodnionym w umowie harmonogramie dla tego kwartału (lub miesiąca). Bonifikata przyznawana jest w określonej wartości w PLN za jednostkę towaru, jako obniżenie ceny netto z obowiązującego w kolejnym kwartale (lub miesiącu) cennika.
Zgodnie z MSSF 15 Grupa dokonuje wydzielenia dodatkowego zobowiązania do wykonania świadczenia w postaci prawa materialnego z tytułu przyznanych bonifikat, tj. prawa do zakupu w przyszłości, tj. w kolejnym kwartale (lub miesiącu) towarów po obniżonych cenach. Do dodatkowego zobowiązania do wykonania świadczenia Grupa dokonuje alokacji części ceny transakcyjnej z bieżącego kwartału (lub miesiąca) w oparciu o proporcję indywidualnej ceny sprzedaży.
- Grupa zawiera z klientami umowy, które do tej pory rozliczane były zgodnie z przepisami MSR 11. Wdrożenie MSSF 15 powoduje określenie warunków, jakie należy spełnić, aby przychód z tytułu umowy, rozliczanej dotychczas zgodnie z MSR 11, mógł podlegać ujęciu w czasie (zamiast w określonym momencie), a dodatkowo określa, w jakich sytuacjach Grupa ma prawo ujmować przychody wyłącznie do wysokości kosztów (tzw. metoda zysku zerowego).
Dotychczas w przypadku wybranych umów Grupa dokonywała ujęcia przychodów jedynie do wysokości poniesionych kosztów.
W związku z wdrożeniem MSSF 15, przepisy dotyczące ujmowania strony kosztowej tych umów przestały obowiązywać.
Dotychczas koszty z tytułu umowy ujmowane były m.in. w wysokości proporcjonalnej do wykorzystanych roboczogodzin (w odniesieniu do planowanych łącznych roboczogodzin) w wysokości proporcjonalnej do dokonanego obmiaru prac; w wysokości nie większej niż wartość ujętego przychodu.

Zgodnie z MSSF 15, Grupa zobowiązana jest do ujmowania kosztów w wysokości rzeczywiście poniesionej.

Poniżej przedstawiono wpływ wprowadzonych zmian MSSF 15 na rachunek zysków i strat Grupy za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018 roku:

	Przed wdrożeniem MSSF15	Wpływ zmian	Po wdrożeniu MSSF 15
Przychody ze sprzedaży	10 008 758	(9 791)	9 998 967
Koszty wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(8 406 182)	(242)	(8 406 424)
Zysk brutto ze sprzedaży	1 602 576	(10 033)	1 592 543
Koszty sprzedaży	(668 050)	9 448	(658 602)
Zysk przed opodatkowaniem	40 985	(585)	40 400
Podatek dochodowy	(32 837)	87	(32 750)
Zysk netto	8 148	(498)	7 650

Poniżej przedstawiono wpływ wprowadzonych zmian MSSF 15 na sprawozdanie z sytuacji finansowej Grupy na dzień 31.12.2018 roku:

	Przed wdrożeniem MSSF15	Wpływ zmian	Po wdrożeniu MSSF 15
Aktywa			
Aktywa trwałe			
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	75 651	(72)	75 579
Aktywa trwałe razem	9 886 513	(72)	9 886 441
Aktywa obrotowe			
Zapasy	1 504 417	(520)	1 503 897
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	1 552 083	1 826	1 553 909
Aktywa obrotowe razem	4 272 722	1 306	4 274 028
Aktywa razem	14 159 235	1 234	14 160 469
Pasywa			
Kapitał własny			
Zyski zatrzymane	3 783 858	(94)	3 783 764
Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej	6 703 132	(94)	6 703 038
Kapitał własny razem	7 328 320	(94)	7 328 226
Zobowiązania			
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	342 930	(140)	342 790
Zobowiązania długoterminowe razem	3 556 916	(140)	3 556 776
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	2 596 821	1 468	2 598 289
Zobowiązania krótkoterminowe razem	3 555 308	1 468	3 556 776
Zobowiązania razem	6 830 915	1 328	6 832 243
Pasywa razem	14 159 235	1 234	14 160 469

Poniżej przedstawiono wpływ wprowadzonych zmian MSSF 15 na pozycje rachunku przepływów pieniężnych Grupy za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018 roku:

	Przed wdrożeniem MSSF15	Wpływ zmian	Po wdrożeniu MSSF 15
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej			
Zysk przed opodatkowaniem	40 985	(585)	40 400
Zwiększenie stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych	(161 930)	(1 362)	(163 292)
Zmniejszenie stanu zapasów i praw majątkowych	(237 513)	281	(237 232)
Zwiększenie zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych	404 701	936	405 637
Zwiększenie stanu rezerw, rozliczeń międzyokresowych i dotacji	149 517	730	150 247
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	1 082 530	-	1 082 530

Zgodnie z przeprowadzoną analizą wdrożenia nowego standardu stwierdzono, że wpływa on na bilans otwarcia w sposób nieistotny.

b) Wdrożenie MSSF 9

Standard MSSF 9 *Instrumenty finansowe* został opublikowany w lipcu 2014 roku i zatwierdzony do stosowania w krajach Unii Europejskiej w dniu 22 listopada 2016 roku Rozporządzeniem Komisji Europejskiej nr 2016/2067/EU. Ma on zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy rozpoczynające się w dniu oraz po 1 stycznia 2018 roku. Standard zastępuje MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*. Zmianie ulegają obszary klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych, wyznaczania utraty wartości aktywów finansowych oraz (opcjonalnie) rachunkowość zabezpieczeń.

Grupa dokonała wdrożenia MSSF 9 w zakresie:

- Klasyfikacji aktywów finansowych,
- Utraty wartości aktywów finansowych.

Grupa opracowała zasady klasyfikacji aktywów finansowych, w oparciu o które zweryfikowała charakterystykę przepływów pieniężnych posiadanych aktywów finansowych oraz funkcjonujące modele biznesowe, w ramach których zarządzane są aktywa finansowe.

Dokonano wyceny do wartości godziwej posiadanych udziałów (inwestycje kapitałowe) oraz przeprowadzono analizę, która wykazała, że poza aktywami: należności handlowe - faktoring i dyskonto, pozostałe aktywa finansowe charakteryzują się przepływami pieniężnymi odpowiadającymi spłacie kapitału i odsetek, i utrzymywane są w ramach modelu biznesowego opartego wyłącznie o pozyskiwanie przepływów pieniężnych z tytułu aktywa, co przekłada się na ich klasyfikację jako aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie.

Grupa, na podstawie zawartych umów faktoringowych oraz umów dyskonta, dokonuje sprzedaży należności handlowych, które w oparciu o modele biznesowe wymagane przez MSSF 9 zostały zaklasyfikowane do modelu obejmującego pozyskanie przepływów pieniężnych oraz sprzedaż aktywa finansowego. W związku z powyższym, należności handlowe objęte faktoringiem lub umowami dyskonta zostały zaklasyfikowane jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Ze względu na potencjalną sprzedaż i krótki okres od początkowego ujęcia do daty wymagalności ich wartość godziwa jest równa wartości bilansowej.

W wyniku przeprowadzonych analiz, wpływu wdrożenia nowego MSSF 9, dokonano wyceny do wartości godziwej posiadanych udziałów (inwestycje kapitałowe). Wycenę przeprowadzono za pośrednictwem metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych w oparciu o założenia Wieloletniej Prognozy Rozwoju przygotowanej przez Tarnowskie Wodociągi na lata 2017 - 2022.

W wyniku przeprowadzonych analiz w zakresie potencjalnych korzyści wynikających z przyjęcia rozwiązań dotyczących rachunkowości zabezpieczeń opisanych w MSSF 9, Grupa podjęła decyzję o dalszym stosowaniu zasad rachunkowości zabezpieczeń określonych w MSR 39.

Wprowadzone przez Grupę zmiany w zakresie polityki rachunkowości są zgodne w przepisami przejściowymi wynikającymi z MSSF 9, tj. Grupa stosuje standard retrospektywnie w odniesieniu do wszystkich instrumentów finansowych niewygasłych na dzień 1 stycznia 2018 roku, bez korygowania danych porównawczych. Zgodnie z przepisami przejściowymi wynikającymi z MSSF 9 wszelkie różnice między wcześniejszą wartością bilansową a wartością bilansową na początku rocznego okresu sprawozdawczego Grupa ujęła w saldzie początkowym zysków zatrzymanych (kapitale własnym).

Klasyfikacja aktywów finansowych

Na podstawie analiz przeprowadzonych na koniec 2017 roku Grupa określiła modele biznesowe oraz przeprowadziła testy SPPI dla aktywów finansowych otwartych na 31 grudnia 2017 roku. W wyniku przeprowadzonych analiz ustalono wpływ MSSF 9 na sprawozdanie finansowe Grupy. Porównanie kluczowych zmian w zakresie klasyfikacji aktywów finansowych wynikających z wdrożenia MSSF 9 zaprezentowano w tabeli poniżej.

Poniżej przedstawiono zmiany klasyfikacji aktywów finansowych wynikających z wdrożenia MSSF 9

Klasyfikacja		Wartość bilansowa na dzień 1 stycznia 2018			
MSR 39	MSSF 9	wg MSR 39	Różnica wynikająca z wdrożenia MSSF 9	wg MSSF 9	Rodzaj zmiany
Środki pieniężne (w tym środki na rachunkach, overnight, lokaty, lokaty powyżej 3 miesięcy)					
aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	1 339 383	(389)	1 338 994	Szacowana strata
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe niepodlegające sprzedaży					
aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	826 320	(78 075) (3 885)	744 360	Zmiana klasyfikacji Szacowana strata
Należności z tytułu dostaw i usług podlegające sprzedaży					
aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	78 075	78 075	Zmiana klasyfikacji
Pożyczki					
aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	339	-	339	
Instrumenty pochodne					
wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	2 284	-	2 284	
Inwestycje kapitałowe					
aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	14 690	(5 563)	9 127	Wycena do wartości godziwej

Utrata wartości aktywów finansowych

W miejsce dotychczasowych zasad rozpoznawania strat kredytowych w oparciu o stratę poniesioną, MSSF 9 wprowadza koncepcję straty oczekiwanej skutkującą rozpoznaniem odpisu z tytułu utraty wartości od momentu początkowego ujęcia aktywów finansowych. Wymogi w zakresie utraty wartości aktywów finansowych odnoszą się w szczególności do aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie oraz wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Na potrzeby oszacowania oczekiwanych strat kredytowych MSSF 9 wskazuje na zasadność wykorzystania zarówno danych historycznych w zakresie spłacalności, jak też dostępnych na datę bilansową, wiarygodnych danych mogących zwiększyć precyzję oszacowania oczekiwanych strat kredytowych w okresach przyszłych.

Grupa zidentyfikowała niższe klasy aktywów finansowych, dla których zgodnie z MSSF 9 dokonała oszacowania wpływu oczekiwanych strat kredytowych na sprawozdanie finansowe:

- Należności handlowe z tytułu dostaw i usług,
- Udzielone pożyczki,
- Depozyty i lokaty w bankach,
- Środki pieniężne, w tym dostępne w ramach cash-poolingu.

W odniesieniu do należności handlowych oczekuje się, że dane w zakresie historycznej spłacalności mogą odzwierciedlać ryzyko kredytowe, jakie ponoszone będzie w okresach przyszłych. Oczekiwane straty kredytowe dla tej grupy kontrahentów oszacowane zostały z wykorzystaniem macierzy rezerw oraz przypisanych do poszczególnych przedziałów wiekowania należności handlowych (m.in. należności dochodzone na drodze sądowej, należności od kontrahentów w upadłości) wskaźników procentowych pozwalających na oszacowanie wartości należności handlowych, co do których oczekuje się, że nie zostaną spłacone.

W odniesieniu do aktywów finansowych objętych szacowaniem oczekiwanej straty innych niż należności handlowe, Grupa wyznacza ryzyko niewypłacalności kontrahentów w oparciu o ocenę wiarygodności przyznaną przez agencje ratingowe (np. dla instytucji finansowych) lub nadaną kontrahentom z wykorzystaniem wewnętrznego modelu oceny wiarygodności kredytowej (np. dla udzielonych pożyczek wewnątrzgrupowych), odpowiednio przekształcone na prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania. Oczekiwana strata kredytowa, zgodnie z MSSF 9, skalkulowana została przy uwzględnieniu szacunków w zakresie potencjalnych odzysków z tytułu wniesionych zabezpieczeń oraz wartości pieniądza w czasie.

Prezentację wpływu wdrożenia MSSF 9 i MSSF 15 na sytuację finansową

	na dzień 01.01.2018	Wpływ zmian MSSF 9 i MSSF 15	na dzień 01.01.2018
Aktywa			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	6 779 748	-	6 779 748
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	476 616	-	476 616
Nieruchomości inwestycyjne	49 649	-	49 649
Wartości niematerialne	395 755	-	395 755
Wartość firmy	32 468	-	32 468
Udziały i akcje	14 690	(5 563)	9 127
Inwestycje wyceniane metodą praw własności	111 059	-	111 059
Pozostałe aktywa finansowe	2 226	-	2 226
Pozostałe należności	137 850	-	137 850
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	69 583	1 728	71 311
Pozostałe aktywa	337	-	337
Aktywa trwałe razem	8 069 981	(3 835)	8 066 146
Aktywa obrotowe			
Zapasy	1 003 214	(239)	1 002 975
Prawa majątkowe	188 887	-	188 887
Pochodne instrumenty finansowe	2 284	-	2 284
Pozostałe aktywa finansowe	253 684	(101)	253 583
Należności z tytułu podatku dochodowego	24 248	-	24 248
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	1 088 424	(3 885)	1 084 539
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 085 885	(288)	1 085 597
Pozostałe aktywa	10 882	-	10 882
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	10 555	-	10 555
Aktywa obrotowe razem	3 668 063	(4 513)	3 663 550
Aktywa razem	11 738 044	(8 348)	11 729 696
	na dzień 01.01.2018	Wpływ zmian MSSF 9 i MSSF 15	na dzień 01.01.2018
Pasywa			
Kapitał własny			
Kapitał zakładowy	495 977	-	495 977
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	2 418 270	-	2 418 270
Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających	15 407	-	15 407
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek zagranicznych	(233)	-	(233)
Zyski zatrzymane	3 926 338	(7 725)	3 918 613
Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej	6 855 759	(7 725)	6 848 034
Kapitał udziałowców niesprawujących kontroli	587 648	(400)	587 248
Kapitał własny razem	7 443 407	(8 125)	7 435 282
Zobowiązania			
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	1 564 879	-	1 564 879
Pozostałe zobowiązania finansowe	39 592	-	39 592
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	336 781	-	336 781
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	4 456	-	4 456
Rezerwy	122 740	-	122 740
Dotacje	90 585	-	90 585
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	177 588	(119)	177 469
Zobowiązania długoterminowe razem	2 336 621	(119)	2 336 502
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	70 209	-	70 209
Pozostałe zobowiązania finansowe	31 484	-	31 484
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	42 316	-	42 316
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	8 916	-	8 916
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	1 769 199	(104)	1 769 095
Rezerwy	29 805	-	29 805
Dotacje	6 087	-	6 087
Zobowiązania krótkoterminowe razem	1 958 016	(104)	1 957 912
Zobowiązania razem	4 294 637	(223)	4 294 414
Pasywa razem	11 738 044	(8 348)	11 729 696

c) Pozostałe zmiany w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej

Poniższe zmiany do MSSF zostały zastosowane w niniejszym sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich datą wejścia w życie, jednak nie miały one istotnego wpływu na zaprezentowane i ujawnione informacje finansowe lub nie miały zastosowania do zawieranych transakcji:

- Interpretacja KIMSF 22 *Transakcje w walucie obcej oraz wynagrodzenie wypłacane lub otrzymywane z góry*
Interpretacja wyjaśnia, że dniem zawarcia transakcji do celów ustalenia kursu wymiany, który ma zostać zastosowany w momencie początkowego ujęcia powiązanego składnika aktywów, wydatku lub dochodu (lub ich części), jest dzień, w którym jednostka początkowo ujmuje niepieniężny składnik aktywów lub niepieniężne zobowiązanie wynikające z wypłacenia lub otrzymania wynagrodzenia z góry. Jeżeli istnieje wiele przypadków wypłacenia lub otrzymania płatności z góry, wówczas jednostka określa dzień zawarcia transakcji w odniesieniu do każdego przypadku wypłacenia lub otrzymania płatności z góry.
Interpretacja nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.
- Zmiany do MSR 40 *Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych*
Zmiany precyzują, kiedy jednostka dokonuje przeniesienia nieruchomości, w tym nieruchomości w budowie, do lub z nieruchomości inwestycyjnych. Zmiany wyjaśniają, że zmiana sposobu użytkowania następuje, w przypadku gdy dana nieruchomość spełnia lub przestaje spełniać definicję nieruchomości inwestycyjnej oraz istnieją dowody świadczące o zmianie sposobu użytkowania. Sama tylko zmiana intencji kierownictwa w odniesieniu do sposobu użytkowania nie stanowi dowodu świadczącego o zmianie sposobu użytkowania.
Zmiany nie mają istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.
- Zmiany do MSSF 2 *Klasyfikacja i wycena transakcji płatności w formie akcji*
Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) opublikowała zmiany do MSSF 2 Płatności w formie akcji celem wyjaśnienia następujących obszarów: uwzględnienie warunków nabycia uprawnień i warunków innych niż warunki nabycia uprawnień w wycenie transakcji płatności w formie akcji rozliczanej w środkach pieniężnych, ujmowanie transakcji płatności w formie akcji charakteryzującej się rozliczeniem netto zobowiązań z tytułu podatku u źródła, ujmowanie modyfikacji transakcji płatności w formie akcji, która zmienia jej klasyfikację z rozliczanej w środkach pieniężnych na rozliczaną w instrumentach kapitałowych.
Zmiany nie mają istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.
- Zmiany do MSSF 4 *Zastosowanie MSSF 9 Instrumenty finansowe z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe*
Zmiany umożliwiają jednostkom, które prowadzą działalność ubezpieczeniową, odroczenie daty wejścia w życie MSSF 9 do dnia 1 stycznia 2021 roku. Skutkiem takiego odroczenia jest, że zainteresowane jednostki mogą dalej sporządzać sprawozdania finansowe zgodnie z obowiązującym standardem, tj. MSR 39.
Te zmiany nie dotyczą Grupy.
- Zmiany do MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach będące częścią Zmian wynikających z przeglądu MSSF 2014-2016*
Zmiany precyzują, że jednostka, która jest organizacją zarządzającą kapitałem wysokiego ryzyka, funduszem wzajemnym, funduszem powierniczym lub inną podobną jednostką, w tym związanym z inwestycjami funduszem ubezpieczeniowym może zdecydować się na wycenę inwestycji w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu według wartości godziwej przez wynik finansowy zgodnie z MSSF 9. Jednostka dokonuje wyboru odrębnie dla każdej jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia, w momencie początkowego ujęcia jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia. Jeżeli jednostka, która sama nie jest jednostką inwestycyjną, posiada udział w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, które są jednostkami inwestycyjnymi, jednostka ta może, stosując metodę praw własności, zdecydować się na utrzymanie wyceny według wartości godziwej stosowaną przez tę jednostkę stowarzyszoną lub to wspólne przedsięwzięcie, będące jednostkami inwestycyjnymi, w odniesieniu do udziałów jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia, będących jednostkami inwestycyjnymi, w jednostkach zależnych. Wyboru tego dokonuje się odrębnie dla każdej jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia inwestycyjnego w dniu a) początkowego ujęcia tej jednostki stowarzyszonej lub tego wspólnego przedsięwzięcia, będących jednostkami inwestycyjnymi; b) w którym ta jednostka stowarzyszona lub to wspólne przedsięwzięcie stają się jednostką inwestycyjną; c) w którym ta jednostka stowarzyszona lub to wspólne przedsięwzięcie, będące jednostkami inwestycyjnymi, stają się jednostką dominującą.

Zmiany nie mają istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

- Zmiany do MSSF 1 *Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy będące częścią Zmian wynikających z przeglądu MSSF 2014-2016*

Krótkoterminowe zwolnienia ze stosowania innych MSSF zawarte w paragrafach E3-E7 MSSF 1 zostały usunięte.

Zmiany nie mają istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

2.1. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, jednak nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 14 *Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe* (opublikowano dnia 30 stycznia 2014 roku) - zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzania standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później;
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 *Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem* (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) - prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo - termin wejścia w życie został odroczony przez RMSR na czas nieokreślony;
- MSSF 16 *Leasing* (opublikowano dnia 13 stycznia 2016 roku) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później;
- MSSF 17 *Umowy ubezpieczeniowe* (opublikowano dnia 18 maja 2017 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2021 roku lub później;
- KIMSF 23 *Niepewność związana z ujmowaniem podatku dochodowego* (opublikowano dnia 7 czerwca 2017 roku) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później;
- Zmiany do MSSF 9 *Wcześniejsze spłaty z ujemną rekompensatą* (opublikowano dnia 12 października 2017 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później;
- Zmiany do MSR 28 *Udziały długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach* (opublikowano dnia 12 października 2017 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później;
- Zmiany do MSR 19 *Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu* (opublikowano dnia 7 lutego 2018 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później;
- *Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2015-2017* (opublikowano dnia 12 grudnia 2017 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później;
- *Zmiany do Odniesień do Założeń Konceptyjnych zawartych w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej* (opublikowano dnia 29 marca 2018 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;
- Zmiana do MSSF 3 *Połączenia jednostek* (opublikowano dnia 22 października 2018 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE - mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;
- Zmiany do MSR 1 i MSR 8: *Definicja istotności* (opublikowano dnia 31 października 2018 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później.

Daty wejścia w życie są datami wynikającymi z treści standardów ogłoszonych przez Radę ds. Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej. Daty stosowania standardów w Unii Europejskiej mogą różnić się od dat stosowania wynikających z treści standardów i są ogłaszane w momencie zatwierdzenia do stosowania przez Unię Europejską.

2.1.1. Wdrożenie MSSF 16

Standard MSSF 16 *Leasing* został wydany przez RMSR w dniu 13 stycznia 2016 roku i zatwierdzony do stosowania w krajach Unii Europejskiej w dniu 31 października 2017 roku. Ma on obligatoryjne zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy rozpoczynające się od dnia 1 stycznia 2019 roku. Standard zastępuje MSR 17 Leasing.

Nowy standard wprowadza jeden model ujęcia leasingu w księgach rachunkowych leasingobiorcy. Zgodnie z MSSF 16 umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeśli przekazuje prawo do kontroli użytkownika zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za zapłatę. Zgodnie z MSSF 16 leasingobiorca ujmuje prawo do użytkowania składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu ustalone w wysokości sumy zdyskontowanych przyszłych płatności w okresie trwania leasingu. Prawo do użytkowania składnika aktywów jest amortyzowane liniowo, natomiast zobowiązanie z tytułu leasingu jest rozliczane efektywną stopą procentową. MSSF 16 zasadniczo powieliła wymogi związane z rachunkowością leasingodawcy zawarte w MSR 17. Tym samym leasingodawca nadal klasyfikuje rodzaje leasingu jako leasing operacyjny lub leasing finansowy i rozlicza te dwa rodzaje leasingu w różny sposób.

Grupa w ramach projektu wdrożenia MSSF 16 dokonała analizy realizowanych umów zakupu usług, bez względu na obecną kwalifikację, której celem było wyselekcjonowanie tych umów, na podstawie których Grupa użytkuje składniki aktywów należące do dostawców. Następnie każda zidentyfikowana umowa została poddana ocenie pod kątem spełnienia kryteriów uznania za leasing zgodnie z MSSF 16. Przedmiotem przeprowadzanych analiz były wszystkie umowy leasingu finansowego, leasingu operacyjnego, najmu, dzierżawy a także prawa wieczystego użytkowania gruntów. Ponadto zostały przeanalizowane transakcje nabytych usług (koszty usług obcych w ramach działalności operacyjnej) pod kątem występowania sytuacji korzystania ze zidentyfikowanego składnika aktywów.

W ramach projektu wdrożenia MSSF 16 Grupa dokonała stosownych zmian w polityce rachunkowości i procedurach operacyjnych. Zostały opracowane i wdrożone metodyki prawidłowej identyfikacji umów, które są leasingiem oraz gromadzenia danych niezbędnych do prawidłowego ujęcia księgowego tych transakcji.

Grupa podjęła decyzję o wdrożeniu MSSF 16 przyjmując podejście zmodyfikowane retrospektywnie

Z ujęciem łącznego efekt pierwszego zastosowania standardu. W związku z zastosowaniem podejścia zmodyfikowanego, datą pierwszego zastosowania MSSF 16 dane porównawcze nie będą podlegały przekształceniu.

Stosując po raz pierwszy MSSF 16 Grupa planuje skorzystać z następujących praktycznych rozwiązań dopuszczonych przez standard:

- Nie ujmowanie tych umów leasingu operacyjnego, których okres leasingu kończy się przed upływem 12 miesięcy od dnia 1 stycznia 2019 roku, będą potraktowane jako leasingi krótkoterminowe.
- Nie ujmowanie leasingów, dla których bazowy składnik aktywów ma niską wartość, tj. 10 tys. zł.
- Zastosowanie pojedynczej stopy dyskontowej do portfela leasingów o podobnych cechach.
- Wyłączenie początkowych kosztów bezpośrednich z wyceny składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania w dniu pierwszego zastosowania, za wyjątkiem prawa wieczystego użytkowania gruntów.
- Wykorzystanie wiedzy zdobytej po fakcie, taką jak w przypadku określenia okresu leasingu, jeżeli umowa przewiduje opcję przedłużenia leasingu lub opcję wypowiedzenia leasingu.

Zastosowanie MSSF 16 do zidentyfikowanych umów leasingowych spowoduje rozpoznanie na dzień 1 stycznia 2019 roku składników aktywów z tytułu prawa do użytkowania w kwocie 416 674 tys. zł, w tym prawo wieczystego użytkowania gruntów w kwocie 212 917 tys. zł oraz zobowiązań z tytułu leasingu o takiej samej wartości, bez wpływu na zyski zatrzymane.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku zastosowana przez Spółkę stopa dyskonta wynosiła: 4,84% dla prawa wieczystego użytkowania gruntów, 3,34% dla pozostałych leasingów.

Dla wyznaczenia krańcowej stopy procentowej Grupa stosuje następującą metodologię:

- prawo wieczystego użytkowania gruntów - wyznaczana jest jako suma rentowności 30 letnich obligacji plus marża 30 letniego indeksu CDS Poland,
- dla pozostałych aktywów z tytułu prawa do użytkowania - wyznaczona w oparciu o rynkowe oprocentowanie długoterminowych kredytów korporacyjnych Grupy Kapitałowej Grupa Azoty S.A.

2.1.2. Wdrożenie pozostałych standardów i interpretacji

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji Spółka jest w trakcie analiz nad oceną wpływu wprowadzenia pozostałych standardów oraz interpretacji na stosowane przez Grupę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Grupy lub jej wyników finansowych.

2.2. Zmiany zasad rachunkowości

W 2018 roku Grupa dokonała zmian w zasad rachunkowości w zakresie doprecyzowania zapisów odnoszących się do wyceny rezerwy na brakujące ilości praw do emisji CO₂, tj: „*W przypadku, gdy Grupa zawarła kontrakty terminowe zabezpieczające rozliczenie niedoboru tych praw z okresu objętego sprawozdaniem, a z których dostawa praw nastąpi przed upływem terminu ich umorzenia w KOBIZE, wówczas dla pokrytego tymi instrumentami niedoboru stosuje cenę kontraktu terminowego*”.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku w Grupie nie występował niedobór ilości praw do emisji dlatego zmiana nie miała wpływu retrospektywnego. W związku, z czym nie ma konieczności przekształcania danych porównywalnych. Zmiana ta nie ma wpływu na dzień 01.01.2017 roku.

2.3. Podstawa wyceny

Skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego, za wyjątkiem aktywów i zobowiązań wycenianych według wartości godziwej, tj.:

- instrumentów pochodnych,
- instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

2.4. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Dane w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zostały podane w złotych polskich, po zaokrągleniu do pełnych tysięcy. Walutą funkcjonalną spółek z Grupy, za wyjątkiem spółek z nabytej grupy Goat TopCo, dla których waluta funkcjonalna została zaprezentowana w punkcie 2.8 niniejszego sprawozdania, jest polski złoty.

2.5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF UE wymaga od Zarządu osądów, szacunków i założeń, które mają wpływ na przyjęte zasady oraz prezentowane wartości aktywów, zobowiązań, przychodów oraz kosztów. Szacunki oraz związane z nimi założenia opierają się na doświadczeniu historycznym oraz innych czynnikach, które są uznawane za racjonalne w danych okolicznościach, a ich wyniki dają podstawę osądu, co do wartości bilansowej aktywów i zobowiązań, która nie wynika bezpośrednio z innych źródeł. Faktyczna wartość aktywów i pasywów może różnić się od wartości szacowanej.

Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmiana szacunków księgowych jest ujęta w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku lub w okresach bieżącym i przyszłych, jeżeli dokonana zmiana szacunku dotyczy zarówno okresu bieżącego, jak i okresów przyszłych.

Grupa dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Główne szacunki księgowe oraz przyjęte założenia zostały ponadto przedstawione w odpowiednich notach objaśniających do sprawozdania finansowego:

- szacunki i założenia dotyczące możliwości realizacji aktywa z tytułu podatku odroczonego z tytułu strat podatkowych przedstawiono w notcie 7.4,
- szacunki i założenia dotyczące okresów ekonomicznej użyteczności rzeczowych aktywów trwałych, prawa wieczystego użytkowania gruntów, wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych przedstawiono w notach 10, 11, 12, 13,
- szacunki w zakresie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych przedstawiono w notcie 10,
- szacunki w zakresie wartości odzyskiwalnych dotyczących wartości firmy oraz wartości niematerialnych o niekreślonym okresie użytkowania przedstawiono w notcie 12,

- szacunki w zakresie utraty wartości niematerialnych dotyczących poszukiwania i oceny złóż mineralnych przedstawiono w nocie 12,
- szacunki w zakresie odpisów zapasów do cen sprzedaży netto przedstawiono w nocie 15,
- szacunki i założenia w zakresie odpisów aktualizujących wartość należności przedstawiono w nocie 17,
- szacunki w zakresie świadczeń pracowniczych przedstawiono w nocie 24,
- szacunki w zakresie utworzonych rezerw na zobowiązania przedstawiono w nocie 25.

Niepewność związana z rozliczeniami podatkowymi

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi, jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z wysokimi odsetkami. Te warunki powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest większe niż w krajach o bardziej dojrzałym systemie podatkowym.

W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku decyzji organów kontrolnych.

Z dniem 15 lipca 2016 roku do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania, jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisów ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny. Wszelkie występowanie (i) nieuzasadnionego dzielenia operacji, (ii) angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (iii) elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz (iv) inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągane. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwi polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja grupy.

Grupa ujmuje i wycenia aktywa lub zobowiązania z tytułu bieżącego i odroczonego podatku dochodowego przy zastosowaniu wymogów MSR 12 Podatek dochodowy w oparciu o zysk (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe, uwzględniając ocenę niepewności związanych z rozliczeniami podatkowymi.

Gdy istnieje niepewność co do tego, czy i w jakim zakresie organ podatkowy będzie akceptował poszczególne rozliczenia podatkowe transakcji, Grupa ujmuje te rozliczenia uwzględniając ocenę niepewności.

2.6. Założenie kontynuacji działalności gospodarczej

Skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe Grupy zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności w dającej się przewidzieć przyszłości.

Nie istnieją żadne okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania przez Grupę działalności.

2.7. Zasady konsolidacji

2.7.1. Jednostki zależne

Jednostkami zależnymi są jednostki kontrolowane przez Jednostkę Dominującą. Kontrola ma miejsce w przypadku, gdy Jednostka Dominująca z tytułu swojego zaangażowania podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe, lub gdy ma prawa do zmiennych wyników finansowych oraz ma możliwość wywierania wpływu na wysokość tych wyników finansowych poprzez sprawowanie władzy nad jednostką zależną. Przy ocenie stopnia kontroli bierze się pod uwagę wpływ istniejących i potencjalnych praw głosu, które na dzień bilansowy mogą zostać zrealizowane lub mogą podlegać konwersji.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od objęcia nad nimi kontroli przez Jednostkę Dominującą do czasu jej ustania.

2.7.2. Jednostki stowarzyszone oraz wspólne przedsięwzięcia

Jednostki stowarzyszone są to jednostki, na których politykę finansową i operacyjną, Jednostka Dominująca wywiera znaczący wpływ, jednakże nie sprawuje nad nimi kontroli.

Wspólne przedsięwzięcia to ustalenia umowne, na mocy których dwie lub więcej stron podejmuje działalność gospodarczą podlegającą współkontroli.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe uwzględnia udział Grupy w skumulowanych zyskach lub stratach i innych całkowitych dochodach spółek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach zgodnie z metodą praw własności, od momentu uzyskania znaczącego wpływu do momentu jego ustania lub przeklasyfikowania do aktywów przeznaczonych do sprzedaży.

W przypadku, gdy udział Grupy w stratach podmiotu stowarzyszonego przewyższa wartość bilansową inwestycji, przyjmuje się, iż udział w skumulowanych zyskach lub stratach i innych całkowitych dochodach spółek stowarzyszonych wynosi zero, zaś pozostałe straty są rozpoznawane przez Grupę Kapitałową do wysokości ewentualnych zaciągniętych zobowiązań.

2.7.3. Procedury konsolidacyjne

W celu sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego stosuje się następujące procedury konsolidacyjne:

- wyłączenie na dzień nabycia wartości księgowej inwestycji Jednostki Dominującej w każdej z jednostek zależnych oraz tej części kapitału własnego jednostek zależnych, która odpowiada udziałowi Jednostki Dominującej,
- określenie udziałów niesprawujących kontroli w kapitale własnym jednostek zależnych oraz w wyniku finansowym konsolidowanych jednostek zależnych za dany okres sprawozdawczy,
- wyłączenie rozrachunków wewnętrznych pomiędzy jednostkami Grupy,
- wyłączenie wszelkich niezrealizowanych zysków powstałych na transakcjach w obrębie Grupy,
- wyłączenie niezrealizowanych strat powstałych na transakcjach w obrębie Grupy, ale wyłączenie w przypadku, gdy nie występują przesłanki wskazujące na utratę wartości,
- wyłączenie przychodów oraz kosztów związanych z transakcjami wewnątrz Grupy.

2.7.4. Połączenie jednostek gospodarczych

Połączenia jednostek są rozliczane metodą nabycia na dzień nabycia, który jest dniem, w którym Grupa obejmuje kontrolę nad jednostką nabywaną. Grupa ujmuje wartość firmy na dzień nabycia jako:

- wartość godziwą przekazanej zapłaty; powiększoną o:
  - ujętą wartość udziałów niekontrolujących w jednostce przejmowanej; powiększoną o
  - wartość godziwą dotychczas posiadanych kapitałów w jednostce nabywanej, jeśli połączenie odbywa się etapami; pomniejszoną o
  - ujętą wartość netto (wartość godziwą) nabytych identyfikowalnych aktywów oraz przejętych zobowiązań i zobowiązań warunkowych.

W sytuacji, gdy różnica przybiera wartość ujemną, zysk na okazyjnym nabyciu jest ujmowany w rachunku zysków i strat bieżącego okresu na dzień przejęcia w pozycji pozostałe przychody operacyjne.

Wartość godziwą przekazanej zapłaty nie zawiera kwot związanych z rozliczeniem wcześniej istniejących powiązań. Kwoty te zasadniczo są ujmowane w rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

Koszty związane z nabyciem, inne niż odnoszące się do emisji instrumentów dłużnych lub kapitałowych, które Grupa ponosi w związku z połączeniem jednostek rozlicza się jako koszt okresu, w którym zostały poniesione i prezentuje jako koszty zarządu.

Zapłata warunkowa jest ujmowana w wartości godziwej na dzień nabycia. Jeśli zapłata warunkowa klasyfikowana jest jako składnik kapitału własnego, nie jest ponownie wyceniana, a jej rozliczenie jest ujęte w kapitałach. W innym przypadku późniejsze zmiany wartości godziwej zapłaty warunkowej są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu.

2.7.5. Nabycie udziałów niekontrolujących

Nabycia udziałów niekontrolujących są ujmowane jako transakcje z właścicielami, w wyniku czego przy tego rodzaju transakcjach nie jest ujmowana wartość firmy. Korekty do udziałów niekontrolujących są oparte na proporcjonalnej wartości nabywanych aktywów netto jednostki zależnej.

2.7.6. Utrata kontroli

W momencie utraty kontroli, Grupa zaprzestaje ujmować aktywa i zobowiązania jednostki zależnej, udziały niekontrolujące i pozostałe składniki kapitałów związane z jednostką zależną. Ewentualna nadwyżka lub niedobór powstałe w wyniku utraty kontroli ujmowane są w rachunku zysków i strat bieżącego okresu. Jeśli Grupa zatrzymuje jakiegokolwiek udziały w dotychczasowej jednostce zależnej, są one wyceniane w wartości godziwej na dzień utraty kontroli. Po początkowym ujęciu traktowane są jako inwestycje wyceniane metodą praw własności lub jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, w zależności od poziomu utrzymanych przez Grupę wpływów na działalność tej jednostki.

2.8. Waluty obce

Transakcje wyrażone w walutach obcych są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy pozycje pieniężne wyrażone w walutach obcych są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu obowiązującego na ten dzień średniego kursu ogłoszonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Niepieniężne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej ewidencjonowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej wyceniane są według kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji. Niepieniężne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej ewidencjonowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej wyceniane są według kursu obowiązującego w dniu ustalenia wartości godziwej.

Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są w rachunku zysków i strat w pozycji przychodów (kosztów) finansowych, z wyjątkiem różnic powstających na przeliczeniu instrumentów kapitałowych zakwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży oraz kwalifikowanych zabezpieczeń przepływów pieniężnych, które ujmowane są jako inne całkowite dochody.

Dla potrzeb wyceny bilansowej przyjęto następujące kursy:

	31.12.2018	31.12.2017
EUR	4,3000	4,1709
USD	3,7597	3,4813
GBP	4,7895	4,7001

Aktywa i zobowiązania jednostek działających za granicą, włączając wartość firmy i korekty do wartości godziwej na dzień nabycia dokonywane przy konsolidacji, są przeliczane według średniego kursu NBP obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego. Przychody i koszty jednostek działających za granicą są przeliczane według średniego kursu NBP w okresie sprawozdawczym.

Różnice kursowe powstałe przy przeliczeniu są ujmowane w innych całkowitych dochodach i prezentowane jako różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek podporządkowanych. Jeżeli Grupa nie posiada wszystkich udziałów w jednostce działającej za granicą, proporcjonalna część różnic kursowych z przeliczenia jest ujmowana w udziałach niekontrolujących. W sytuacji, gdy kontrola, znaczący wpływ lub wspólna kontrola nad jednostką działającą za granicą zostaje utracona, skumulowana wartość różnic kursowych z przeliczenia jest ujmowana w zysku lub stracie na sprzedaży tej jednostki. Jeśli Grupa wyłącza jedynie część swoich

udziałów w jednostce działającej za granicą, ale utrzymuje kontrolę nad tą jednostką, odpowiednia część skumulowanej wartości jest przypisywana do udziałów niekontrolujących.

Walutami funkcjonalnymi Spółek należących do Grupy Goat TopCo, nabytej w listopadzie 2018 roku, są waluty przedstawione w poniższej tabeli. Kursy te zostały przedstawione w odniesieniu do EUR.

Kraj waluty	Waluta	Średni kurs	31 grudnia 2018 roku
Argentyna	ARS	43,0021	43,1079
Brazylia	BRL	4,4214	4,4440
Chile	CLP	777,3502	793,1606
Wielka Brytania	GBP	0,8977	0,8945
Meksyk	MXN	22,8889	22,4921
Republika Południowej Afryki	ZAR	16,1870	16,4594
Turcja	TRY	6,0630	6,0588
Chiny	CNY	7,8398	7,8751
Indie	INR	80,6166	79,7298
Malezja	MYR	4,7459	4,7317
Stany Zjednoczone Ameryki Północnej	USD	1,1384	1,1450

Dane finansowe spółek Grupy Goat TopCo przeliczone zostały na EUR według kursów, przyjętych w powyższej tabeli, stosowanych dla celów sprawozdawczości według MSSF w Niemczech, a następnie przeliczone na PLN zgodnie z obowiązującymi kursami NBP.

2.9. Rzeczowe aktywa trwałe

2.9.1. Własne składniki rzeczowych aktywów trwałych

Składniki rzeczowych aktywów trwałych ujmuje się w księgach według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości. Cena nabycia obejmuje cenę zakupu składnika majątku oraz koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania, łącznie z kosztami transportu, jak też załadunku, wyładunku i składowania. Rabaty, opusty oraz inne podobne zmniejszenia i odzyski zmniejszają cenę nabycia składnika aktywów. Koszt wytworzenia składnika rzeczowych aktywów trwałych oraz rzeczowych aktywów trwałych w budowie obejmuje ogół kosztów poniesionych przez Grupę w okresie jego budowy, montażu, przystosowania i ulepszenia poniesionych do dnia przyjęcia takiego składnika majątkowego do używania (lub do dnia bilansowego, jeśli składnik nie został jeszcze oddany do używania). Koszt wytworzenia obejmuje również w przypadkach, gdy jest to wymagane, wstępny szacunek kosztów demontażu i usunięcia składników rzeczowych aktywów trwałych oraz przywrócenia do stanu pierwotnego. Zakupione oprogramowanie, które jest niezbędne do prawidłowego funkcjonowania związanego z nim urządzenia jest aktywowane, jako część tego urządzenia.

W przypadku, gdy określony składnik rzeczowych aktywów trwałych składa się z odrębnych i istotnych części składowych o różnym okresie użytkowania, części te są traktowane jako odrębne składniki aktywów.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży/likwidacji lub zaprzestania użytkowania rzeczowych aktywów trwałych są określane, jako różnica pomiędzy przychodami ze sprzedaży a wartością netto tych rzeczowych aktywów trwałych i są ujmowane odpowiednio jako pozostałe przychody operacyjne lub pozostałe koszty operacyjne w rachunku zysków i strat.

Rzeczowe aktywa trwałe w budowie dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, pomniejszonych o odpisy z tytułu utraty wartości. Rzeczowe aktywa trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania aktywa do używania.

Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe prezentowane są w pozycji *Pozostałe należności* w ramach aktywów trwałych.

2.9.2. Składniki rzeczowych aktywów trwałych użytkowane na podstawie umów leasingu

Umowy leasingu, na mocy których następuje przeniesienie na Grupę zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z posiadania przedmiotu leasingu, są klasyfikowane jako umowy leasingu finansowego. Aktywa będące przedmiotem leasingu są początkowo ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących wartości: wartości godziwej rzeczowego aktywa trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych.

Opłaty leasingowe rozdziela się pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek w stosunku do niespłaconego salda zobowiązania.

Używane na podstawie leasingu finansowego składniki rzeczowych aktywów trwałych podlegają amortyzacji oraz odpisom z tytułu utraty wartości według zasad stosowanych dla własnych rzeczowych aktywów trwałych. Jeżeli brak jest pewności, że po zakończeniu umowy leasingu Grupa otrzyma prawo własności, aktywa te są amortyzowane w krótszym z dwóch okresów: okresu leasingu i okresu ekonomicznej użyteczności.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

2.9.3. Złóża mineralne

Złóża mineralne obejmują nabyte przez Grupę prawa do wydobycia surowców mineralnych oraz koszty poniesione w związku z udostępnieniem złóż do eksploatacji, jak również nabyte w transakcjach nabycia jednostek gospodarczych prawa do poszukiwania zasobów, dla których prawdopodobieństwo rozpoczęcia opłacalnego wydobycia oceniono jako wysokie.

Złóża mineralne nabyte przez Grupę są ujmowane jako składnik rzeczowych aktywów trwałych i ujmowane według ceny nabycia pomniejszonej o amortyzację i odpisy z tytułu utraty wartości.

2.9.4. Nakłady ponoszone w terminie późniejszym

Aktywowaniu podlegają poniesione w późniejszym okresie koszty wymienianych części składnika rzeczowych aktywów trwałych, które można wiarygodnie oszacować i jest prawdopodobne, że Grupa osiągnie korzyści ekonomiczne związane z wymienianymi składnikami rzeczowych aktywów trwałych. Pozostałe nakłady są ujmowane na bieżąco w rachunku zysków i strat jako koszt.

2.9.5. Amortyzacja

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych, względnie jego istotnych i odrębnych części składowych, który dla poszczególnych grup rzeczowych aktywów trwałych wynosi:

Typ	Stawka amortyzacyjna	Okres
Grunty	brak	-
Złóża surowców mineralnych	naturalna	6-72 lat
Budynki i budowle	1% - 33%	3-100 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	2% - 100%	1-50 lat
Urządzenia biurowe	10% - 100%	1-10 lat
Środki transportu	7% - 100%	1-7 lat
Komputery	20% - 100%	1-6 lat

Rozpoczęcie amortyzacji następuje w momencie, w którym dany składnik rzeczowych aktywów trwałych znajduje się w miejscu i stanie umożliwiającym jego wykorzystanie zgodnie z zamierzeniem zarządu jednostki. Zakończenie amortyzacji następuje nie później niż z chwilą zrównania wartości odpisów amortyzacyjnych z wartością początkową rzeczowego aktywa trwałego lub postawienia go w stan likwidacji, sprzedaży lub stwierdzenia jego niedoboru, z ewentualnym uwzględnieniem przewidywanej przy likwidacji ceny sprzedaży netto pozostałości rzeczowego aktywa trwałego.

Rzeczowe aktywa trwałe w budowie nie są amortyzowane.

Rzeczowe aktywa trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe, o ile ich cena nabycia lub koszt wytworzenia są istotne w porównaniu z ceną nabycia lub kosztem wytworzenia całego rzeczowego aktywa trwałego. Wyodrębnione części składowe amortyzuje się osobno przez okres ich ekonomicznej użyteczności.

Poprawność stosowanych okresów użytkowania, metod amortyzacji oraz wartości rezydualnych rzeczowych aktywów trwałych jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego i, w uzasadnionych przypadkach, korygowana prospektywnie.

2.10. Prawo wieczystego użytkowania gruntów

Prawo wieczystego użytkowania gruntów otrzymane przez Grupę nieodpłatnie na podstawie decyzji administracyjnej, stanowi formę leasingu operacyjnego. Prawo to jest wyłączone z aktywów jednostki i ewidencjonowane na kontach pozabilansowych.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów nabyte przez Grupę ujmowane jest według ceny nabycia pomniejszonej o amortyzację i odpisy z tytułu utraty wartości.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego prawa wieczystego użytkowania gruntów. Przewidywany okres użytkowania wynosi od 3 do 99 lat.

2.11. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne to grunty oraz budynki i budowle posiadane przez Grupę w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych z tytułu przyrostu wartości tych aktywów lub innych pożytków np. osiągnięcia przychodów z czynszów dzierżawnych.

Inwestycje w nieruchomości wycenia się zgodnie z zasadami wyceny dla rzeczowych aktywów trwałych.

Przychody z tytułu dzierżawy nieruchomości inwestycyjnych prezentowane są jako pozostałe przychody operacyjne, natomiast koszty z nimi związane - jako pozostałe koszty operacyjne.

2.12. Wartości niematerialne

2.12.1. Badania i rozwój

Koszty prac badawczych są ujmowane jako koszt w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Nakłady poniesione na prace rozwojowe, których efekty działań znajdują zastosowanie w opracowaniu lub wytworzeniu nowego lub w znacznym stopniu ulepszanego produktu podlegają aktywowaniu w przypadku, gdy wytworzenie nowego produktu (lub procesu) jest technicznie możliwe i jest ekonomicznie uzasadnione oraz Grupa posiada techniczne, finansowe oraz inne niezbędne środki do ukończenia prac rozwojowych.

Nakłady na prace rozwojowe są ujmowane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu utraty wartości. Zakończone prace rozwojowe są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

Koszty prac rozwojowych są poddawane ocenie pod kątem ewentualnej utraty wartości na każdy dzień bilansowy, jeśli składnik aktywów nie został jeszcze oddany do użytkowania lub, gdy zidentyfikowane zostaną przesłanki utraty wartości wskazujące na to, że ich wartość bilansowa może nie być możliwa do odzyskania.

2.12.2. Koszty Reach

Grupa aktywuje koszty związane z uzyskaniem pozwolenia w ramach systemu Reach. Wraz z rejestracją produktu w systemie Reach Grupa uzyskuje prawo do produkcji i sprzedaży produktów, które przynoszą korzyści ekonomiczne. Dodatkowo składnik aktywów powstających w wyniku rejestracji nie może być wyodrębniony z jednostki gospodarczej, ale wynika z tytułu prawnego. Składnik ten ma charakter niepieniężny i nie posiada postaci fizycznej.

Grupa aktywuje koszty, które można bezpośrednio przypisać do konkretnej rejestracji. Do takich kosztów zalicza między innymi: koszty opłat rejestracyjnych, koszty wyników testów, informacji o możliwych zastosowaniach, koszty poniesione na rzecz innego rejestrującego za prawo do wykorzystania wyników testów. Koszty Reach ujmowane są w pozostałych wartościach niematerialnych i podlegają amortyzacji w takich samych okresach jak rzeczowe aktywa trwałe, przy użyciu których wytwarzany jest dany produkt.

Koszty, które zostały poniesione a nie mogą być przyporządkowane do konkretnej rejestracji ujmowane są jako koszt w rachunku zysków i strat w momencie poniesienia.

2.12.3. Wartość firmy

Metody wyceny wartości firmy w momencie jej początkowego ujęcia zostały opisane w punkcie 2.7.4. Po początkowym ujęciu wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość firmy poddaje się co roku weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne lub grupy takich ośrodków.

W przypadku inwestycji wycenianych metodą praw własności, wartość firmy jest ujęta w wartości bilansowej inwestycji, a odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości tej inwestycji nie alokuje się odrębnie do żadnego składnika jej aktywów.

2.12.4. Pozostałe wartości niematerialne

Pozostałe wartości niematerialne nabyte w ramach oddzielnej transakcji są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia.

Po początkowym ujęciu wartości niematerialne o określonym okresie użyteczności ekonomicznej wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu utraty wartości. Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użyteczności ekonomicznej wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o odpisy z tytułu utraty wartości.

Za wyjątkiem prac rozwojowych, wartości niematerialne wytworzone przez Grupę we własnym zakresie nie są ujmowane w aktywach, a nakłady poniesione na ich wytworzenie są ujmowane w rachunku zysków i strat jako koszty okresu, w którym zostały poniesione.

2.12.5. Nakłady poniesione w terminie późniejszym

Późniejsze wydatki na składniki istniejących wartości niematerialnych podlegają aktywowaniu tylko wtedy, gdy zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne związane z danym składnikiem. Pozostałe nakłady są ujmowane w rachunku zysków i strat jako koszty okresu, w którym zostały poniesione.

2.12.6. Amortyzacja

Wartości niematerialne amortyzowane są metodą liniową biorąc pod uwagę okres ich użytkowania, chyba, że nie jest on określony. Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które jeszcze nie są użytkowane poddaje się co roku weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne. W przypadku pozostałych wartości niematerialnych dokonywana jest coroczna ocena, czy wystąpiły przesłanki, które mogą świadczyć o utracie ich wartości.

Grupa zakłada poniższe okresy użytkowania dla poszczególnych kategorii wartości niematerialnych:

Typ	Stawka amortyzacyjna	Okres
Znaki towarowe	brak	-
Znak firmowy	indywidualnie	-
Portfel klientów	17% - 100%	1-7 lat
Licencje	5% - 100%	1-20 lat
Programy komputerowe	16% - 100%	1-6 lat
Licencje technologiczne	2% - 100%	1-50 lat
Reach	2% - 100%	1-50 lat
Prace rozwojowe	2% - 100%	1-50 lat

Poprawność stosowanych okresów użytkowania, metod amortyzacji oraz wartości rezydualnych wartości niematerialnych jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i w uzasadnionych przypadkach korygowana prospektywnie.

2.13. Należności z tytułu dostaw i usług

Należności z tytułu dostaw i usług to niebędące instrumentami pochodnymi aktywa finansowe, nienotowane na aktywnym rynku, o określonej wysokości płatności. Początkowo ujmuje się je według wartości godziwej. Po początkowym ujęciu wycenia się je według zamortyzowanego kosztu, przy użyciu efektywnej stopy procentowej, pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości.

W przypadku należności o terminie wymagalności nie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego, gdy różnica pomiędzy wartością według zamortyzowanego kosztu i wartością w kwocie wymaganej zapłaty nie jest istotna, należności wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty, pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Oczekiwana strata dla należności z tytułu dostaw i usług należności szacowana jest na bazie modelu uproszczonego (macierz rezerw) od momentu początkowego ujęcia należności.

Oczekiwana strata dla należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności oraz odpowiadający jej odpis z tytułu utraty wartości danego aktywa finansowego jest tworzona na należności zarówno przeterminowane, jak i nieprzeterminowane:

- w oparciu o ważoną prawdopodobieństwem stratę kredytową, jaka zostanie poniesiona w przypadku wystąpienia opóźnienia płatności powyżej 90 dni.
Szacowaną na bazie modelu uproszczonego stratę ujmuje się w koszty działalności operacyjnej jako koszty sprzedaży jeżeli dotyczy należności z tytułu dostaw i usług za wyjątkiem oczekiwanej straty na należności z tytułu dzierżawy nieruchomości inwestycyjnych lub w pozostałe koszty/przychody operacyjne, jeżeli dotyczy pozostałych należności;
- w przypadku wystąpienia któregokolwiek z poniższych zdarzeń:
  - a) należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub w stan upadłości,
  - b) należności od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli majątek dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego,
  - c) należności kwestionowanych przez dłużników, skierowane na drogę postępowania sądowego (należności sporne) oraz z których zapłatą dłużnik zalega, a według oceny jego sytuacji majątkowej i finansowej spłata należności w umownej kwocie nie jest prawdopodobna,
  - d) należności stanowiących równowartość kwot podwyższających należności, w stosunku do których uprzednio dokonano odpisu aktualizującego,
  - e) należności, których termin wymagalności zapłaty na dzień sprawozdawczy został przekroczony o 180 dni,
  - f) należności skierowanych na drogę egzekucji administracyjnej, postępowania sądowego lub egzekucji sądowej,
  - g) tworzy się odpis aktualizujący należności w wysokości 100 % należności.

2.14. Prezentacja umów faktoringowych/dyskonta wierzytelności

Grupa korzysta z umów finansowych opartych o wykup wierzytelności przez stronę finansującą przed terminem jej płatności:

- faktoring niepełny (z regresem) lub dyskonto wierzytelności z regresem - zabezpieczone cesją praw do odszkodowania z polisy ubezpieczenia wierzytelności - w ramach których następuje wykup wierzytelności (należności) przed terminem jej płatności w zamian za zapłatę prowizji i odsetek za okres od wykupu do terminu płatności (lub do dnia zapłaty), a strona finansująca ma prawo zażądać zwrotu wypłaconej ceny na podstawie zwrotnej cesji wykupionej wierzytelności w sytuacji, gdy dłużnik tej wierzytelności nie zapłaci w terminie płatności lub w maksymalnej dopuszczalnej zwłoce po terminie płatności. Z uwagi na dokonaną cesję praw do odszkodowania z polisy ubezpieczenia wykupionej wierzytelności (należności), strona finansująca jest w pierwszej kolejności uprawniona do zaspokojenia się z tej polisy na wypadek braku zapłaty przez dłużnika, bez wykonywania uprawnienia do zwrotnego regresu do Grupy. Wobec powyższego na dzień wykupu wierzytelności (należności) Grupa dokonuje jej rozliczenia z kwotą uzyskaną od strony finansującej z tytułu jej sprzedaży, natomiast od dnia wykupu wierzytelności do dnia w/w zapłaty kwota uzyskana od strony finansującej jest ujawniana jako zobowiązanie warunkowe (pozabilansowe) z tytułu faktoringu (dyskonta wierzytelności),
- faktoring niepełny (z regresem) lub dyskonto wierzytelności z regresem - niezabezpieczone cesją praw do odszkodowania z polisy ubezpieczenia wierzytelności - w ramach których następuje wykup wierzytelności (należności) przed terminem jej płatności, w zamian za zapłatę prowizji i odsetek za okres od wykupu do terminu płatności (lub do dnia zapłaty), a strona finansująca ma prawo zażądać zwrotu wypłaconej ceny na podstawie zwrotnej cesji wykupionej wierzytelności, w sytuacji gdy dłużnik tej wierzytelności nie zapłaci w terminie płatności lub w maksymalnej dopuszczalnej zwłoce po terminie płatności. Wobec powyższego strona finansująca, w wypadku

nieotrzymania zapłaty od dłużnika wierzytelności, korzysta w pierwszej kolejności z uprawnienia do regresu zwrotnego wobec Grupy. Wobec powyższego rozliczenie wierzytelności (należności) z kwotą uzyskaną z tytułu jej sprzedaży następuje dopiero na dzień zapłaty przez dłużnika wierzytelności dokonanego na rachunek strony finansującej, natomiast od dnia wykupu wierzytelności do dnia w/w zapłaty kwota uzyskana od strony finansującej jest ujmowana jako inne zobowiązanie finansowe z tytułu faktoringu (dyskonta wierzytelności),

- dodatkowo Grupa korzysta z faktoringu odwrotnego w postaci umów obsługi płatności opartych o spłatę zobowiązań wobec dostawców przez stronę finansującą w terminie ich płatności, a następnie umowne wydłużenie terminu płatności tego przejętego przez stronę finansującą zobowiązania, w zamian za zapłatę przez Spółkę odsetek za okres finansowania pomiędzy pierwotnym a wydłużonym terminem płatności, w którym następuje zapłata przez Spółkę w/w zobowiązań wraz naliczonymi odsetkami. Wobec powyższego w terminie spłaty tych zobowiązań wobec dostawców przez instytucję finansującą, Grupa dokonuje ich przeniesienia do pozycji pozostałych krótkoterminowych zobowiązań finansowych, a następnie ich rozliczenia w odroczonej terminach zapłaty na rzecz w/w instytucji finansowej. Zobowiązania z tytułu faktoringu odwrotnego prezentowane są w pozostałych zobowiązaniach finansowych. Zapłacone odsetki są ujmowane w kosztach finansowych.

2.15. Zapasy

Zapasy są to aktywa przeznaczone do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji przeznaczonej na sprzedaż lub materiały i surowce zużywane w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług.

Składniki zapasów są wyceniane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia nie wyższych jednak od ich wartości netto możliwych do uzyskania na dzień bilansowy. Wartość rozchodu zapasów ustala się z zastosowaniem metody średniej ważonej.

Cena nabycia to cena zakupu składnika aktywów, obejmująca kwotę należną sprzedającemu bez podlegających odliczeniu podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego, a w przypadku importu powiększona o obciążenia o charakterze publicznoprawnym oraz powiększona o koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika aktywów do stanu zdatnego do używania lub wprowadzania do obrotu, łącznie z kosztami transportu, załadunku, wyładunku, a obniżona o rabaty, upusty i inne podobne zmniejszenia i odzyski. Wyroby gotowe, półprodukty i produkcja w toku wyceniane są według kosztu wytworzenia obejmującego uzasadnioną część stałych kosztów pośrednich produkcji, wyliczoną przy założeniu normalnego wykorzystaniu zdolności produkcyjnych.

Możliwa do uzyskania cena sprzedaży netto jest różnicą pomiędzy szacowaną ceną sprzedaży dokonywaną w toku działalności gospodarczej, pomniejszoną o rabaty i upusty, a szacowanymi kosztami wykończenia i kosztami niezbędnymi do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Odpisy aktualizujące wartość zapasów ujmowane są w rachunku zysków i strat w pozycji *koszty wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów*. Natomiast odwrócenie odpisu aktualizującego wartość zapasów ujmowane jest jako zmniejszenie kosztu własnego sprzedaży.

2.16. Prawa majątkowe

Prawa majątkowe obejmują prawa do emisji CO₂ oraz świadectwa pochodzenia energii.

Otrzymane nieodpłatnie prawa do emisji oraz prawa otrzymane w ramach realizacji zadań KPI ujmowane są początkowo jako prawa majątkowe w korespondencji z przychodami przyszłych okresów (dotacja według MSR 20) w wartości godziwej ustalonej na dzień ich zarejestrowania.

Zakupione prawa do emisji są ujmowane według ceny nabycia.

Zobowiązania wynikające z emisji zanieczyszczeń do powietrza, prezentowane w ramach pozostałych zobowiązań są ujmowane jako koszt wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów (podatki i opłaty) i wyceniane następująco:

- jeżeli Grupa posiada ilość praw wystarczającą do pokrycia swojego zobowiązania wynikającego z emisji: jako iloczyn ilości praw niezbędnych do umorzenia w związku z dokonaną emisją oraz jednostkowego kosztu praw do emisji posiadanych przez Grupę. Jednostkowy koszt uprawnień dla pokrycia szacowanej emisji jest obliczany według metody średniej ważonej,
- jeżeli Grupa nie posiada ilości praw wystarczającej do pokrycia swojego zobowiązania wynikającego z emisji: jako iloczyn ilości praw posiadanych przez Grupę oraz jednostkowego kosztu tych praw, powiększony o wartość godziwą brakujących praw do emisji. W przypadku, gdy Grupa zawarła kontrakty terminowe zabezpieczające rozliczenie niedoboru tych praw z okresu objętego sprawozdaniem, a z których dostawa praw nastąpi przed upływem terminu ich

umorzenia w KOBIZE, wówczas dla pokrytego tymi instrumentami niedoboru stosuje cenę kontraktu terminowego.

Rozliczenie dotacji z tytułu otrzymanych nieodpłatnie praw do emisji ujmuje się jako pomniejszenie kosztu własnego sprzedaży (podatków i opłat) w proporcji zrealizowanej emisji CO₂ w okresie sprawozdawczym do planowanej emisji rocznej. Rozliczenie dotacji z tytułu praw otrzymanych w ramach realizacji zadań KPI ujmuje się jako pozostałe przychody operacyjne przez okres amortyzacji aktywów nabytych w ramach realizacji zadań KPI.

Uprawnienia do emisji podlegają umorzeniu w ciężar wartości utworzonego zobowiązania w momencie umorzenia uprawnień do emisji za poprzedni rok w odpowiednim rejestrze. Ilości przyznane w ramach KPI mogą być wykorzystywane do fizycznego umorzenia uprawnień za dany rok.

Świadectwa pochodzenia energii przyznane Grupie z tytułu produkcji energii elektrycznej w kogeneracji ujmowane są w miarę nabywania uprawnień jako prawa majątkowe i zmniejszenie kosztów produkcji wytwarzanej energii. Zakupione świadectwa pochodzenia energii są ujmowane według ceny nabycia.

Zobowiązania do umorzenia świadectw wynikające ze sprzedaży energii, prezentowane w ramach pozostałych zobowiązań, są ujmowane jako koszty wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów (podatki i opłaty) i wyceniane na podstawie jednostkowego kosztu świadectw posiadanych przez Grupę lub odpowiedniej opłaty zastępczej.

Świadectwa podlegają umorzeniu w ciężar wartości utworzonego zobowiązania w momencie złożenia wniosku do URE o ich umorzenie.

W przypadku świadectw pochodzenia energii otrzymanych w związku z realizacją zadań inwestycyjnych stosuje się takie same zasady jak dla praw do emisji CO₂ otrzymanych w ramach KPI.

2.17. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie, depozyty bankowe na żądanie o początkowym okresie zapadalności do trzech miesięcy oraz środki przekazane spółkom z Grupy uczestniczącym w usłudze cash pooling. Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

2.18. Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych

Wartość bilansowa aktywów Grupy, za wyjątkiem zapasów, aktywów z tytułu podatku odroczonego i instrumentów finansowych, dla których stosuje się inne zasady, poddawana jest analizie na każdy dzień bilansowy w celu stwierdzenia, czy występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. W przypadku wystąpienia takich przesłanek Grupa dokonuje szacunku wartości odzyskiwalnej poszczególnych aktywów lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne (OWSP). Szacunki wartości odzyskiwalnej w odniesieniu do OWSP zawierających wartości firmy i wartości niematerialne, które nie są jeszcze oddane do użytkowania oraz o nieokreślonym okresie użytkowania dokonywane są corocznie na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego.

Odpisy z tytułu utraty wartości rozpoznawane są w każdym wypadku, w którym wartość bilansowa składnika aktywów lub związanego z nim OWSP przewyższa jego wartość odzyskiwalną.

Wartość odzyskiwalna aktywów lub OWSP definiowana jest jako większa z ich wartości netto możliwej do uzyskania ze sprzedaży oraz ich wartości użytkowej. Przy szacowaniu wartości użytkowej przyszłe przepływy pieniężne dyskontowane są przy użyciu stopy procentowej przed opodatkowaniem, która odzwierciedla aktualną rynkową ocenę wartości pieniądza w czasie oraz czynniki ryzyka charakterystyczne dla danego składnika aktywów lub OWSP. Dla celów przeprowadzania testów na utratę wartości, aktywa grupuje się do najmniejszych możliwych do określenia zespołów aktywów generujących wpływy pieniężne w znacznym stopniu niezależnie od innych aktywów lub OWSP. Aktywa wspólne (korporacyjne) Grupy nie generują osobnych wpływów pieniężnych i są użytkowane przez więcej niż jeden OWSP. Aktywa wspólne są przypisane do OWSP na bazie jednolitych i zasadnych przesłanek i podlegają testom na utratę wartości jako element testowanych OWSP, do których są przypisane.

Odpisy z tytułu utraty wartości są ujmowane w rachunku zysków i strat. Utrata wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest w pierwszej kolejności ujmowana jako zmniejszenie wartości firmy przypisanej do tego ośrodka (grupy ośrodków), a następnie jako zmniejszenie wartości księgowej pozostałych aktywów tego ośrodka (grupy ośrodków) na zasadzie proporcjonalnej.

Odpis aktualizujący wartość firmy z tytułu utraty wartości nie jest odwracany. W odniesieniu do innych aktywów, odpisy z tytułu utraty wartości ujęte w poprzednich okresach, są poddawane na koniec każdego okresu sprawozdawczego ocenie, czy zaszły przesłanki wskazujące na zmniejszenie utraty wartości lub jej całkowite odwrócenie. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości jest odwracany, jeżeli zmieniły się szacunki zastosowane do określenia wartości odzyskiwalnej. Odpis z tytułu utraty wartości odwracany jest tylko do wysokości wartości początkowej składnika aktywów pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne, jaka byłaby wykazana w sytuacji, gdyby odpis z tytułu utraty wartości nie został ujęty.

2.19. Kapitały własne

Kapitały własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami statutu Grupy.

Kapitał zakładowy Grupy wykazuje się w wysokości określonej w wartości nominalnej wyemitowanych akcji.

Koszty emisji akcji poniesione przy powstaniu spółki akcyjnej lub podwyższeniu kapitału zakładowego, zmniejszają kapitał z emisji akcji powyżej wartości nominalnej.

Kwoty powstałe z podziału zysku, niepodzielony wynik z lat ubiegłych oraz wynik roku bieżącego prezentowane są w sprawozdaniu finansowym jako zyski zatrzymane.

2.20. Świadczenia pracownicze

Świadczenia pracownicze obejmują wszystkie formy świadczeń Grupy w zamian za pracę wykonywaną przez pracowników. Są to zarówno świadczenia wypłacane w trakcie zatrudnienia jak i świadczenia wypłacane po okresie zatrudnienia.

2.20.1. Programy określonych składek

Grupa zobowiązana jest, na mocy obowiązujących przepisów, do pobierania i odprowadzania składek na świadczenia emerytalne pracowników. Świadczenia te, zgodnie z MSR 19, stanowią program państwowy oraz mają charakter programu określonych składek. W związku z powyższym, zobowiązanie Grupy za każdy okres szacowane jest na podstawie kwot składek do wniesienia za dany rok i ujmowane jest jako koszt świadczeń pracowniczych obciążając rachunek zysków i strat okresu, w którym pracownicy świadczyli pracę.

Ponadto, na mocy porozumienia z pracownikami Grupa wpłaca składki w ustalonej wysokości do odrębnego podmiotu i nie będzie ciążył na niej prawny ani zwyczajowo oczekiwany obowiązek zapłacenia dodatkowych składek. Zobowiązanie do wniesienia składek do programu emerytalnego określonych składek jest ujmowane jako koszt świadczeń pracowniczych obciążając rachunek zysków i strat okresu, w którym pracownicy świadczyli pracę.

2.20.2. Program określonych świadczeń

Zobowiązanie Grupy z tytułu programu określonych świadczeń jest obliczane oddzielnie dla każdego planu poprzez oszacowanie wartości bieżącej przyszłych świadczeń, które pracownicy wypracowali w bieżącym i poprzednich okresach. Koszty bieżącego zatrudnienia ujmowane są w rachunku zysków i strat jako koszty wynagrodzeń. Odsetki od zobowiązań programu ujmowane są w rachunku zysków i strat jako koszty finansowe. Przeszacowanie zobowiązania z tytułu programu ujmuje się w innych całkowitych dochodach.

2.20.2.1. Programy określonych świadczeń - odprawy emerytalne i pośmiertne

Grupa zobowiązana jest na podstawie obowiązujących przepisów kodeksu pracy lub układu zbiorowego do wypłaty odpraw emerytalnych i pośmiertnych.

Zobowiązanie Grupy wynikające z odpraw emerytalnych obliczane jest przez wykwalifikowanego aktuarium przy użyciu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych, tj. przez oszacowanie wysokości przyszłego wynagrodzenia pracownika w okresie, w którym pracownik osiągnie wiek emerytalny oraz przez oszacowanie wysokości przyszłej odprawy emerytalnej. Zobowiązanie Grupy wynikające z odpraw pośmiertnych obliczane jest przez wykwalifikowanego aktuarium przez oszacowanie wysokości przyszłej odprawy pośmiertnej.

Odprawy te są dyskontowane do wartości bieżącej stopą ustaloną na podstawie rynkowej stopy zwrotu z obligacji Skarbu Państwa na dzień bilansowy, które mają termin wykupu zbliżony do terminu realizacji zobowiązań Grupy. Rotacja pracowników jest szacowana na podstawie danych historycznych

oraz przewidywać poziomu zatrudnienia w przyszłości. Zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych oraz pośmiertnych ujmowane są proporcjonalnie do przewidywanego okresu świadczenia pracy przez danego pracownika.

2.20.2.2. Program określonych świadczeń - rezerwy na odpis ZFŚS dla emerytów i rencistów

Grupa jest zobowiązana przepisami prawa do wypłacania świadczeń socjalnych emerytom i rencistom. W związku z tym Grupa tworzy odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych dla pracowników po okresie zatrudnienia. Rezerwy na przyszłe odpisy są szacowane na podstawie przeciętnych wynagrodzeń w gospodarce narodowej. Rezerwy są dyskontowane taką samą stopą jak inne rezerwy pracownicze. Wysokość rezerw na ZFŚS wyznaczana jest indywidualnie dla każdego pracownika i jest ona równa obecnej wartości przyszłych świadczeń.

2.20.3. Inne długoterminowe świadczenia na rzecz pracowników - nagrody jubileuszowe

Grupa oferuje zatrudnionym pracownikom nagrody jubileuszowe, których wysokość zależy od długości stażu pracy pracownika uzyskanego w trakcie zatrudnienia oraz od wysokości wynagrodzenia pracownika w momencie nabycia prawa do nagrody jubileuszowej.

Wycena świadczeń jest dokonywana przy użyciu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych. Zobowiązanie Grupy wynikające z nagród jubileuszowych obliczane jest poprzez oszacowanie wysokości przyszłego wynagrodzenia pracownika w okresie, w którym pracownik nabędzie prawo do poszczególnych nagród jubileuszowych oraz poprzez oszacowanie wysokości przyszłej nagrody jubileuszowej. Nagrody te są dyskontowane do wartości bieżącej stopą ustaloną na podstawie rynkowej stopy zwrotu z obligacji Skarbu Państwa na dzień bilansowy, które mają termin wykupu zbliżony do terminu realizacji zobowiązań Grupy. Rotacja pracowników jest szacowana na podstawie danych historycznych oraz przewidywać poziomu zatrudnienia w przyszłości. Zobowiązanie z tytułu nagród jubileuszowych ujmowane jest proporcjonalnie do przewidywanego okresu świadczenia przez danego pracownika.

2.20.4. Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Zobowiązania z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych są wyceniane bez uwzględnienia dyskonta i są odnoszone w koszty w okresie wykonania świadczenia. Grupa ujmuje zobowiązanie w ciężar kosztów w wysokości przewidzianych płatności dla pracowników z tytułu krótkoterminowych premii pieniężnych, jeśli na Grupie ciąży prawny lub zwyczajowo oczekiwany obowiązek takich wypłat z tytułu świadczonej pracy przez pracowników w przeszłości, a zobowiązanie to może zostać wiarygodnie oszacowane.

2.21. Rezerwy

Rezerwy są ujmowane, gdy spełnione są następujące warunki:

- na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowy) wynikający z przeszłych zdarzeń,
- prawdopodobne jest, iż wypełnienie obowiązku spowoduje wypływ korzyści ekonomicznych,
- można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty zobowiązania.

Kwota, na którą tworzy się rezerwę jest najlepszym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia obowiązku na dzień bilansowy. Podstawą szacunków wartości rezerwy jest osąd kierownictwa, poparty doświadczeniami wynikającymi z podobnych zdarzeń, a w razie potrzeby opiniami niezależnych ekspertów.

Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wówczas, gdy istnieje wystarczająca pewność, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi.

2.21.1. Restrukturyzacja

Rezerwa na koszty restrukturyzacji ujmowana jest w przypadku, gdy Grupa zaakceptowała szczegółowy i oficjalny plan restrukturyzacji, a proces ten został zapoczątkowany lub został publicznie ogłoszony. Rezerwą nie są objęte przyszłe straty operacyjne.

2.21.2. Koszty rekultywacji

Zgodnie z przyjętą przez Grupę polityką ochrony środowiska oraz z odpowiednimi wymogami prawnymi, rezerwa na koszty rekultywacji, dotycząca zanieczyszczonych gruntów lub innych rzeczowych aktywów trwałych jest ujmowana, gdy grunt lub inny składnik rzeczowych aktywów trwałych został zanieczyszczony.

2.21.3. Rezerwy na sprawy sądowe

Rezerwy na toczące się postępowania sądowe są tworzone po uwzględnieniu wszystkich dostępnych dowodów, w tym opinii prawników. Jeżeli na podstawie przeprowadzonej analizy wystąpienie zobowiązania jest prawdopodobne na dzień bilansowy, tworzona jest odpowiednia rezerwa (pod warunkiem, że pozostałe kryteria ujęcia rezerwy zostały spełnione).

2.22. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług początkowo ujmuje się w wartości godziwej. Po początkowym ujęciu ujmuje się je według zamortyzowanego kosztu, przy użyciu efektywnej stopy procentowej. W przypadku zobowiązań o terminie zapadalności nie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego, gdy różnica pomiędzy wartością według zamortyzowanego kosztu i wartością w kwocie wymaganej zapłaty nie jest istotna, zobowiązania te wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty.

2.23. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

W momencie początkowego ujęcia kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane w wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

2.24. Instrumenty finansowe

Instrumentem finansowym jest każdy kontrakt, który skutkuje powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej jednostki i zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej jednostki.

Aktywem finansowym jest każdy składnik aktywów mający postać:

- a) Środków pieniężnych,
- b) Instrumentu kapitałowego innej jednostki,
- c) Umownego prawa do:
  - otrzymania środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych od innej jednostki, lub
  - wymiany aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych z inną jednostką na potencjalnie korzystnych warunkach, lub
- d) Kontraktu, który będzie rozliczony lub może być rozliczony przez Grupę we własnych instrumentach kapitałowych i jest:
  - instrumentem niepochodnym, z którego wynika lub może wynikać obowiązek przyjęcia przez Jednostkę zmiennej liczby własnych instrumentów kapitałowych, lub
  - instrumentem pochodnym, który będzie rozliczony lub może być rozliczony w inny sposób, niż przez wymianę ustalonej kwoty środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych na ustaloną liczbę własnych instrumentów kapitałowych Grupy. Z tego powodu, własne instrumenty kapitałowe nie obejmują instrumentów, które same są umowami o przyszłe otrzymanie lub wydanie własnych instrumentów kapitałowych przez Grupę.

Zobowiązanie finansowe to każde zobowiązanie, będące:

- a) wynikającym z umowy obowiązkiem:
  - wydania środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych innej jednostce, lub
  - Wymiany aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych z inną jednostką na potencjalnie niekorzystnych warunkach, lub
- b) Kontraktem, który będzie rozliczony lub może być rozliczony we własnych instrumentach kapitałowych Jednostki, i jest:

- instrumentem niepochodnym, z którego wynika lub może wynikać obowiązek dostarczenia przez Grupę zmiennej liczby własnych instrumentów kapitałowych, lub
- instrumentem pochodnym, który będzie rozliczony lub może być rozliczony w inny sposób, niż przez wymianę ustalonej kwoty środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych na ustaloną liczbę własnych instrumentów kapitałowych Grupy. Z tego powodu, własne instrumenty kapitałowe jednostki nie obejmują instrumentów, które same są umowami o przyszłe otrzymanie lub wydanie własnych instrumentów kapitałowych przez jednostkę.

Instrument pochodny jest to instrument finansowy lub inny kontrakt spełniający wszystkie trzy poniższe warunki:

- a) jego wartość zmienia się wraz ze zmianą określonej stopy procentowej, ceny instrumentu finansowego, ceny towaru, kursu walutowego, indeksu ceny lub stóp, ratingu kredytowego lub indeksu kredytowego, czy też innej zmiennej (czasami zwane instrumentem bazowym),
- b) nie wymaga żadnej początkowej inwestycji netto lub wymaga początkowej inwestycji netto mniejszej niż dla innych rodzajów kontraktów, dla których oczekuje się podobnych reakcji na zmiany czynników rynkowych,
- c) jego rozliczenie nastąpi w przyszłości.

2.25. Ujęcie i wyłączenie składnika aktywów finansowych oraz zobowiązania finansowego

Składniki aktywów lub zobowiązań finansowych są wykazywane w sprawozdaniu finansowym, gdy Grupa staje się stroną umowy tego instrumentu.

Standaryzowane transakcje zakupu i sprzedaży aktywów i zobowiązań finansowych są ujmowane w dniu zawarcia transakcji, tj. w dniu, w którym Grupa zobowiązała się do nabycia danego składnika aktywów lub sprzedaży danego składnika zobowiązań. Standaryzowane transakcje zakupu lub sprzedaży aktywów finansowych to transakcje zakupu lub sprzedaży, w których termin dostarczenia aktywów drugiej stronie jest zasadniczo ustalony przez przepisy bądź zwyczaje obowiązujące na danym rynku.

Grupa wyłącza składnik aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej, gdy:

- a) wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych, lub
- b) przenosi składnik aktywów finansowych na inną jednostkę, a przeniesienie spełnia warunki zaprzestania ujmowania.

Grupa usuwa zobowiązanie finansowe (lub część zobowiązania finansowego) ze sprawozdania z sytuacji finansowej wtedy i tylko wtedy, gdy zobowiązanie przestało istnieć - to znaczy wtedy, gdy obowiązek określony w umowie:

- a) został wypłacony, lub
- b) został umorzony, lub
- c) wygasł.

2.26. Wycena instrumentów finansowych na dzień nabycia

Wszystkie aktywa finansowe, z wyjątkiem należności z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązania finansowe są początkowo ujmowane według wartości godziwej powiększonej lub pomniejszonej, w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego niekwalifikowanych jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcyjne, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego (z wyjątkiem aktywów finansowych zaklasyfikowanych jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, których wartość godziwa nie jest korygowana o koszty związane z nabyciem).

2.26.1. Klasyfikacja i wycena instrumentów finansowych na dzień bilansowy

Klasyfikacja aktywów finansowych

Aktywa finansowe klasyfikowane są do następujących kategorii wyceny:

- wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Wycena po początkowym ujęciu

Dla celów wyceny po początkowym ujęciu, aktywa finansowe klasyfikowane są do jednej z czterech kategorii:

- instrumenty dłużne wyceniane w zamortyzowanym koszcie,
- instrumenty dłużne wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Instrumenty dłużne - aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Składnik aktywów finansowych wycenia się w zamortyzowanym koszcie, jeśli spełnione są oba poniższe warunki:

- a) składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, oraz
- b) warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Do kategorii aktywów finansowych wycenianych zamortyzowanym kosztem Grupa klasyfikuje:

- należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe nie podlegające sprzedaży
- pożyczki spełniające test klasyfikacyjny SPPI, które zgodnie z modelem biznesowym wykazywane są jako utrzymywane w celu uzyskania przepływów pieniężnych,
- środki pieniężne i ekwiwalenty.

Przychody z tytułu odsetek oblicza się przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej i wykazuje się w rachunku zysków i strat w pozycji *Przychody finansowe*.

Instrumenty dłużne - aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeśli spełnione są oba poniższe warunki:

- a) składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych; oraz
- b) warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Przychody z tytułu odsetek, różnice kursowe oraz zyski i straty z tytułu utraty wartości ujmowane są w wyniku finansowym i obliczane w taki sam sposób jak w przypadku aktywów finansowych wycenianych zamortyzowanym kosztem. Pozostałe zmiany wartości godziwej ujmowane są w przez inne całkowite dochody. W momencie zaprzestania ujmowania składnika aktywów finansowych łączny zysk lub strata uprzednio rozpoznana w innych całkowitych dochodach zostają przeklasyfikowane z pozycji kapitału własnego do wyniku finansowego.

Przychody z tytułu odsetek oblicza się przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej i wykazuje się w rachunku zysków i strat w pozycji *Przychody finansowe*.

Do kategorii instrumentów dłużnych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody Grupa klasyfikuje należności z tytułu dostaw i usług podlegające sprzedaży.

Inwestycje kapitałowe - aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

W momencie początkowego ujęcia Grupa może dokonać nieodwołalnego wyboru dotyczącego ujmowania w innych całkowitych dochodach późniejszych zmian wartości godziwej inwestycji w instrument kapitałowy, który nie jest przeznaczony do obrotu ani nie jest warunkową zapłatą ujętą przez jednostkę przejmującą w ramach połączenia jednostek, do którego ma zastosowanie MSSF 3. Wybór taki dokonywany jest oddzielnie dla każdego instrumentu kapitałowego. Skumulowane zyski lub straty poprzednio ujęte w innych całkowitych dochodach nie podlegają przeklasyfikowaniu do wyniku finansowego. Dywidendy ujmowane są w rachunku zysków i strat wtedy, gdy powstaje uprawnienie jednostki do otrzymania dywidendy, chyba że dywidendy te w oczywisty sposób stanowią odzyskanie części kosztów inwestycji.

Do kategorii instrumentów kapitałowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody Grupa klasyfikuje udziały i akcje w podmiotach niepowiązanych.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnik aktywów finansowych, które nie spełniają kryteriów wyceny według zamortyzowanego kosztu lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy.

W sytuacji, gdy Grupa:

- posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz
- zamierza rozliczyć się w kwocie netto albo jednocześnie zrealizować składnik aktywów i wykonać zobowiązanie

składnik aktywów finansowych i zobowiązanie finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto.

Porozumienie ramowe opisane w MSR 32.50 nie stanowi podstawy do kompensaty, jeżeli nie zostaną spełnione obydwa kryteria opisane powyżej.

2.26.2. Pochodne instrumenty finansowe

Grupa wykorzystuje pochodne instrumenty finansowe do zabezpieczenia ryzyka kursowego wynikającego z działalności operacyjnej, finansowej lub inwestycyjnej. Zgodnie z przyjętą polityką operacji pieniężnych, Grupa nie posiada, ani nie emituje pochodnych instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu.

W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe wycenia się według wartości godziwej.

Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej są ujmowane jako zysk lub strata w rachunku zysków i strat w działalności finansowej.

Pochodne instrumenty finansowe obejmują w szczególności: opcje, kontrakty terminowe typu forward, kontrakty typu swap, wbudowane instrumenty pochodne.

Pochodne instrumenty finansowe prezentowane są w osobnej pozycji w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Wbudowany instrument pochodny jest składnikiem hybrydowego (łączonego) instrumentu, który zawiera również umowę zasadniczą, niebędącą instrumentem pochodnym. Składnik ten powoduje, że część przepływów pieniężnych wynikających z instrumentu łącznego zmienia się w sposób podobny do przepływów wynikających z samodzielnie występującego instrumentu pochodnego.

Przykładem umów, które mogą zawierać wbudowane instrumenty pochodne, są instrumenty kapitałowe (np. akcje z opcją wykupu), instrumenty dłużne (np. obligacje zamienne na akcje, kredyty z opcją wcześniejszej spłaty), umowy leasingu, umowy ubezpieczeniowe, jak również umowy na dostawę dóbr i usług.

Grupa dokonuje analizy zawieranych i obowiązujących umów w celu identyfikacji wbudowanych instrumentów pochodnych.

Jeżeli kontrakt hybrydowy zawiera umowę zasadniczą będącą składnikiem aktywów finansowych, Grupa stosuje zasady klasyfikacji aktywów w odniesieniu do całego kontraktu hybrydowego.

Jeżeli kontrakt hybrydowy zawiera umowę zasadniczą niebędącą składnikiem aktywów finansowych, wbudowany instrument pochodny powinien zostać oddzielony od umowy zasadniczej i zostać odrębnie ujęty w sprawozdaniu jedynie wtedy, gdy spełnione są następujące warunki:

- a) cechy ekonomiczne wbudowanego instrumentu pochodnego oraz ryzyko z **nim** związane nie są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwymi dla umowy zasadniczej zgodnie z MSSF 9,
- b) samodzielny instrument o takich samych warunkach umownych jak wbudowany instrument pochodny spełniałby definicję instrumentu pochodnego,
- c) hybrydowy (łączny) instrument nie jest wyceniany w wartości godziwej, a zmiany wartości godziwej nie są ujmowane w wyniku okresu.

Charakter wbudowanego instrumentu pochodnego oraz ryzyka z nim związane uznaje się za ściśle powiązane z charakterem umowy zasadniczej i ryzykami z niej wynikającymi wtedy, gdy w szczególności:

- a) wbudowany instrument pochodny jest związany ze stopą procentową lub indeksem stóp procentowych, które powodują zmianę kwoty odsetek, jakie byłyby zapłacone lub otrzymane na podstawie zawartej umowy, gdyby w tę umowę nie został wbudowany instrument pochodny; jeżeli wbudowany instrument finansowy powoduje, że rozliczenie umowy zasadniczej może być

- dokonane w taki sposób, że kwota inwestycji początkowej nie będzie odzyskana, albo stopa zwrotu z inwestycji będzie co najmniej dwukrotnie większa od początkowego poziomu tej stopy lub od stóp rynkowych ustalonych dla podobnych umów, nie uznaje się wówczas instrumentu wbudowanego i umowy zasadniczej za ściśle powiązane, lub
- b) wbudowany instrument pochodny jest górnym lub dolnym pułapem stopy procentowej, albo ceny nabycia lub ceny sprzedaży składnika aktywów, jeżeli w terminie zawarcia umowy ustalona stopa procentowa lub cena nie odbiega znacząco od warunków rynkowych oraz górny pułap jest powyżej, a dolny poniżej rynkowej stopy procentowej lub ceny rynkowej dla podobnych transakcji, lub
  - c) wbudowany instrument pochodny powoduje, że strumień przepływów pieniężnych z tytułu płatności części lub całości nominalu lub odsetek jest wyrażany w walucie obcej, a powstałe na dzień wyceny różnice kursowe zalicza się odpowiednio do przychodów lub kosztów finansowych, lub
  - d) wbudowany instrument pochodny powoduje, że kwoty płatności wynikające z umów zmieniają się na skutek:
    - indeksowania wskaźnikiem powiązanim z inflacją, pod warunkiem że wskaźnik inflacji przyjęty za podstawę ustalenia indeksu jest charakterystyczny dla środowiska ekonomicznego, w którym działa Grupa, lub
    - zmiany wielkości sprzedaży lub rynkowych stóp procentowych.
  - e) w zawartej umowie niebędącej instrumentem finansowym wynika obowiązek dokonywania płatności wyrażonych w walucie obcej, która jest:
    - walutą, w której którakolwiek z ważnych dla wykonania postanowień umowy stron osiąga większość przychodów i ponosi większość kosztów (waluta funkcjonalna), lub
    - walutą, w której zwyczajowo i powszechnie na rynkach międzynarodowych zawierane są umowy na dostawę określonych towarów lub usług, lub
    - walutą, w której powszechnie na rynku krajowym zawierane są umowy na dostawę określonych dóbr lub usług (tj. relatywnie stabilna i płynna waluta, która jest powszechnie stosowana w lokalnym obrocie gospodarczym lub zewnętrznej wymianie handlowej). Grupa uznaje, że taką walutą jest Euro w odniesieniu do transakcji krajowych.

Instrument pochodny, który jest dołączany do instrumentu finansowego, ale który zgodnie z umową może być przenoszony niezależnie od tego instrumentu lub dotyczy innego kontrahenta niż strona tego instrumentu, nie jest wbudowanym instrumentem pochodnym, lecz oddzielnym instrumentem finansowym.

Umowy hybrydowe zawierające umowę zasadniczą będącą aktywem finansowym klasyfikowane są zgodnie z przyjętym dla tego typu aktywów modelem biznesowym i wynikiem testu SPPI, ujmowane w sposób zgodny z wynikiem testu.

2.26.3. Utrata wartości aktywów finansowych

Grupa dokonuje odpisu z tytułu oczekiwanej utraty wartości w momencie początkowego ujęcia składnika aktywów finansowych, a następnie aktualizuje wartość odpisu nie rzadziej niż na dzień 31 marca, 30 czerwca, 30 września, 31 grudnia.

Grupa ujmuje odpis na oczekiwane straty kredytowe na składnikach aktywów finansowych wycenianych:

- a) w zamortyzowanym koszcie,
- b) w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Odpis wyceniany jest jako różnica pomiędzy wartością bieżącą przepływów pieniężnych należnych Jednostce na mocy zawartej umowy, w ciągu całego oczekiwanego życia aktywa, a przepływami pieniężnymi, które Grupa spodziewa się otrzymać, przy czym:

- a) oczekiwane straty kredytowe wyznaczane są w sposób uwzględniający prawdopodobieństwo ich wystąpienia oraz wniesione zabezpieczenia.
- b) wartość bieżąca powyższych przepływów wyznaczana jest w oparciu o wszystkie wynikające z umowy przepływy pieniężne zdyskontowane pierwotną (tj. ustaloną przy początkowym ujęciu) efektywną stopę procentową, uwzględniającą ewentualną korektę o ryzyko kredytowe (w przypadku zakupionych lub utworzonych składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe).

Grupa stosuje następujące modele szacowania odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych:

- a) model ogólny,
- b) model uproszczony (macierz rezerw).

W ramach modelu ogólnego, Grupa na bieżąco analizuje poziom ryzyka kredytowego aktywów finansowych oraz ewentualne zmiany poziomu tego ryzyka. Na potrzeby identyfikacji znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego, Grupa grupuje aktywa finansowe posiadające zbliżoną charakterystykę. Na podstawie zmian ryzyka kredytowego aktywów finansowych od momentu ich początkowego ujęcia, aktywa finansowe przyporządkowywane są do jednego z następujących etapów:

- a) etap 1 - aktywa finansowe, w przypadku których nie stwierdzono znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego oraz aktywa posiadające niski poziom ryzyka kredytowe na dzień sprawozdawczy,
- b) etap 2 - aktywa finansowe, w przypadku których stwierdzono znaczący wzrost ryzyka kredytowego,
- c) etap 3 - aktywa finansowe, w przypadku których stwierdzono wystąpienie utraty wartości.

W przypadku aktywów finansowych przyporządkowanych do Etapu 1, odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych szacowane są na podstawie okresu 12-miesięcznego.

W przypadku aktywów finansowych przyporządkowanych do Etapów 2 i 3, odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych szacowane są na podstawie całego oczekiwanego okresu życia danego aktywa finansowego.

Co najmniej raz na kwartał Grupa dokonuje analizy wystąpienia przesłanek skutkujących zaklasyfikowaniem aktywów finansowych do poszczególnych etapów.

Grupa stosuje model ogólny w odniesieniu do aktywów finansowych innych niż należności z tytułu dostaw i usług.

Grupa stosuje model uproszczony w odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług.

W ramach modelu uproszczonego, Grupa szacuje poziom odpisu na bazie danych historycznych dotyczących poniesionych strat kredytowych.

W odniesieniu do aktywów finansowych, które zostały zakupione lub utworzone jako dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe, Grupa jako odpis na oczekiwane straty kredytowe ujmuje wyłącznie skumulowane zmiany oczekiwanych strat kredytowych od momentu początkowego ujęcia.

Grupa ujmuje kwotę oczekiwanych strat kredytowych w wyniku finansowym okresie, jako zysk lub stratę z tytułu utraty wartości.

Grupa ujmuje korzystne zmiany oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia danego aktywa finansowego jako zysk z tytułu utraty wartości. Dotyczy to również przypadków, w których oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia są niższe niż kwota oczekiwanych strat kredytowych na moment początkowego ujęcia.

2.27. Rachunkowość zabezpieczeń

W zakresie rachunkowości zabezpieczeń Grupa podjęła decyzję o dalszym stosowaniu zasad określonych w MSR 39.

Instrumenty finansowe (w tym pochodne) wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające, od których oczekuje się, że ich wartość godziwa lub wynikające z nich przepływy pieniężne skompensują zmiany wartości godziwej lub przepływów pieniężnych pozycji zabezpieczanej Grupa ujmuje według zasad rachunkowości zabezpieczeń po spełnieniu, co najmniej, następujących warunków:

- przed rozpoczęciem zabezpieczenia Grupa posiada dokumentację, obejmującą co najmniej: określenie celu i strategii zarządzania ryzykiem, identyfikację instrumentu zabezpieczającego oraz składników aktywów lub zobowiązań albo planowanych transakcji zabezpieczanych przez ten instrument, charakterystykę ryzyka związanego z zabezpieczaną pozycją lub planowaną transakcją, okres zabezpieczenia, opis wybranej metody pomiaru efektywności zabezpieczenia zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych pozycji zabezpieczanej związanych z określonym rodzajem ryzyka,
- zabezpieczenie charakteryzuje się wysoką skutecznością w równoważeniu zmian wartości godziwej lub przepływów środków pieniężnych. Skuteczność zabezpieczenia ocenia się poprzez porównywanie zmiany wartości instrumentu zabezpieczającego lub przepływów środków pieniężnych z niego wynikających, ze zmianą wartości pozycji zabezpieczanej lub przepływów środków pieniężnych z niej wynikających. Zabezpieczenie uznaje się za wysoce skuteczne, jeżeli przez cały okres zabezpieczenia niemal cała kwota zmian wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub związanych z nią przepływów pieniężnych zostaje skompensowana zmianami wartości godziwej lub przepływów pieniężnych instrumentu zabezpieczającego, a rzeczywiście osiągnięty poziom efektywności zabezpieczenia mieści się w przedziale od 80% do 125%,
- skuteczność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić poprzez wiarygodną wycenę wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub związanych z nią przepływów środków pieniężnych oraz wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego. Skuteczność zabezpieczenia oceniana jest w ujęciu retrospektywnym (tzw. testy ex-post), mówiącym czy dane powiązanie zabezpieczające było wysoce skuteczne w badanych okresach rachunkowych oraz w ujęciu prospektywnym (tzw.

testy ex-ante), mówiącym czy dla danego powiązania zabezpieczającego nadal istnieje oczekiwanie, co do wysokiej skuteczności,

- w przypadku zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych dotyczącego przyszłej transakcji, jest ona wysoce prawdopodobna.

2.27.1. Zabezpieczenia przepływów pieniężnych

Instrument finansowy (w tym pochodny) zabezpieczający przepływy środków pieniężnych służy ograniczeniu wpływu na wynik finansowy zmienności przepływu środków pieniężnych i można go przypisać konkretnemu czynnikowi ryzyka związanemu z ujętym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej składnikiem aktywów lub zobowiązań, uprawdopodobnionymi przyszłymi zobowiązaniami lub z wysoce prawdopodobną planowaną przyszłą transakcją. Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego przepływy pieniężne ujmowane są w innych całkowitych dochodach i prezentowane w odrębnej pozycji kapitałów własnych (Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających) w takiej części, w jakiej dany instrument stanowi efektywne zabezpieczenie związanej z nim pozycji zabezpieczanej. Nieefektywną część zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego ujmuje się w rachunku zysków i strat bieżącego okresu. W sytuacji, gdy pozycja zabezpieczana jest składnikiem aktywów niefinansowych, skumulowana w kapitałach kwota jest wliczana do wartości bilansowej składnika aktywów, w momencie, gdy składnik aktywów zostaje ujęty. W innych przypadkach skumulowana w kapitałach kwota jest przenoszona do rachunku zysków i strat tego samego okresu, w którym pozycja zabezpieczana wpływa na zysk lub stratę. Jeśli planowana przyszła transakcja przestaje być wysoce prawdopodobna, zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń lub instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany, wykonany, bądź powiązanie zabezpieczające zostaje odwołane, wtedy Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń. Jeśli nie przewiduje się wystąpienia planowanej transakcji, kwoty ujęte w kapitałach przenoszone są do rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

2.27.2. Polityka rachunkowości w zakresie instrumentów finansowych stosowania do 31 grudnia 2017 roku

Opis zasad polityki rachunkowości w zakresie stosowanym dla instrumentów finansowych obowiązujących do 31 grudnia 2017 roku jest dostępny w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Azoty za rok 2017 opublikowanym na stronie <http://grupaazoty.com/> w zakładce Relacje Inwestorskie.

2.28. Przychody

Przychody ze sprzedaży to przychody ujmowane z tytułu umów zawartych z klientami. Ujęcie przychodu przedstawia transakcję przeniesienia dóbr lub usług na klienta w kwocie odzwierciedlającej wartość wynagrodzenia, którego Grupa spodziewa się w zamian za te dobra lub usługi. Podstawowym kryterium ujęcia przychodów jest moment wypełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia, następujący z chwilą przeniesienia kontroli na rzecz klienta. Przychody ujmowane są w oparciu o następujący 5-etapowy model ujmowania przychodów:

1. identyfikacja umowy z klientem,
2. identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia zawartych w umowie,
3. ustalenie ceny transakcyjnej,
4. przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia zawartych w umowie,
5. ujęcie przychodu w chwili wypełnienia zobowiązań.

Szczegółowy opis identyfikacji umów z klientami opisany został w nocie *Przychody z umów z klientami*.

2.28.1. Sprzedaż wyrobów gotowych, towarów i świadczenie usług

Przychody z tytułu sprzedaży produktów i usług oraz towarów i materiałów ujmowane są w oparciu o 5-etapowy model ujmowania przychodów.

2.28.2. Przychody z tytułu sprzedaży świadectw pochodzenia energii czerwonej

Grupa zawiera z klientami umowy kompleksowe na sprzedaż energii elektrycznej (dostarczanej przez stronę trzecią) wraz z usługą dystrybucji tej energii elektrycznej za pośrednictwem własnej sieci. Grupa ocenia, iż w ramach zawartych umów pełni rolę zlecniodawcy, a jako dwa odrębne zobowiązania do wykonania świadczenia traktuje sprzedaż energii elektrycznej, ujmowaną w ramach przychodów ze sprzedaży towarów i materiałów lub sprzedaż produktów, oraz usługę dystrybucji, ujmowaną w ramach przychodów ze sprzedaży produktów i usług.

2.28.3. Przychody z tytułu najmu

Przychody z tytułu wynajmu rzeczowych aktywów trwałych ujmowane są w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres wynajmu na podstawie zawartych umów.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi Grupa zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Początkowe koszty bezpośrednio poniesione w toku negocjowania umów leasingu operacyjnego dodaje się do wartości bilansowej środka stanowiącego przedmiot leasingu i ujmuje przez okres trwania leasingu na tej samej podstawie, co przychody z tytułu wynajmu. Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane jako przychód w okresie, w którym staną się należne.

2.28.4. Przychody finansowe

Przychody finansowe obejmują odsetki należne z tytułu zainwestowanych przez Grupę środków pieniężnych, pożyczek, innych oprocentowanych instrumentów, należne dywidendy, zyski z tytułu zbycia dostępnych do sprzedaży instrumentów finansowych, zyski z tytułu zmiany wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych przez wynik finansowy, zyski z tytułu różnic kursowych oraz zyski dotyczące instrumentów zabezpieczających, które ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Przychody z tytułu odsetek wykazuje się w rachunku zysków i strat według zasady memoriałowej, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Dochód z tytułu dywidend ujmuje się w rachunku zysków i strat w momencie, kiedy Grupa nabywa prawo do jej otrzymania.

2.28.5. Dotacje

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są ujmowane według ich wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako pomniejszenie kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować.

Zaliczane do dotacji kwoty środków pieniężnych otrzymane na sfinansowanie nabycia lub wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych, nieruchomości inwestycyjnych, w tym także w budowie, zwiększają pozostałe przychody operacyjne, równoległe do odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych.

2.28.6. Zapisy w zakresie polityki rachunkowości obowiązujące do dnia 31 grudnia 2017 roku

Opis polityki rachunkowości w zakresie prezentacji przychodów obowiązujących do 31 grudnia 2017 roku jest dostępny w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa Azoty za rok 2017 opublikowanym na stronie <http://grupaaazoty.com/> w zakładce Relacje Inwestorskie.

2.29. Koszty

2.29.1. Koszty wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów

Kosztami wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów są wszystkie koszty związane z podstawową działalnością Grupy za wyjątkiem kosztów sprzedaży, kosztów ogólnego zarządu, pozostałych kosztów i kosztów finansowych. Koszt wytworzenia produktu obejmuje koszty pozostające w bezpośrednim związku z danym produktem oraz uzasadnioną część stałych kosztów pośrednio związanych z wytworzeniem tego produktu.

2.29.2. Koszty sprzedaży

Koszty sprzedaży są to ewidencjonowane koszty związane ze sprzedażą. Do kosztów tych zalicza się między innymi:

- opakowania wysyłkowe,
- koszty transportu, załadunku, wyładunku,
- opłaty celne i prowizje handlowe,
- ubezpieczenia produktów w czasie transportu,
- utworzenie/rozwiązanie odpisów na należności z tytułu dostaw i usług za wyjątkiem odpisów na należności z tytułu dzierżawy nieruchomości inwestycyjnych (prezentowane w pozostałych przychodach lub kosztach operacyjnych) oraz odsetek od należności (prezentowane w przychodach lub kosztach finansowych).

2.29.3. Koszty ogólnego zarządu

Koszty ogólnego zarządu obejmują koszty:

- koszty ogólno-administracyjne związane z utrzymaniem określonych komórek zarządu,
- koszty ogólno-produkcyjne (związane z produkcją, które nie dotyczą poszczególnych wydziałów, związane z utrzymaniem i funkcjonowaniem komórek ogólnego przeznaczenia).

2.29.4. Płatności z tytułu leasingu operacyjnego

Płatności z tytułu zawartych przez Grupę umów leasingu operacyjnego ujmowane są w rachunku zysków i strat liniowo przez okres trwania leasingu. Otrzymane specjalne oferty promocyjne ujmowane są w rachunku zysków i strat łącznie z kosztami z tytułu leasingu.

2.29.5. Płatności z tytułu leasingu finansowego

Płatności leasingowe są rozdzielane na część stanowiącą koszt finansowania oraz część zmniejszającą zobowiązanie. Część stanowiąca koszt finansowania jest przypisywana do poszczególnych okresów w czasie trwania umowy leasingu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

2.29.6. Koszty finansowe

Koszty finansowe obejmują odsetki płatne z tytułu zadłużenia, odwracanie dyskonta z tytułu rezerw, straty z tytułu różnic kursowych, straty z tytułu zmiany wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych przez wynik finansowy oraz odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych. Koszty z tytułu odsetek są ustalane w oparciu o efektywną stopę procentową.

Koszty finansowe, które bezpośrednio można przyporządkować nabyciu, wytworzeniu danego składnika aktywów włącza się do ceny nabycia, wytworzenia tego składnika aktywów. Pozostałe koszty finansowania zewnętrznego Grupa ujmuje jako koszt w okresie, w którym zostały poniesione.

2.30. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obejmuje część bieżącą i część odroczoną. Bieżący i odroczony podatek dochodowy ujmowany jest w rachunku zysków i strat bieżącego okresu, z wyjątkiem sytuacji, kiedy dotyczy połączenia jednostek oraz pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym lub jako inne całkowite dochody.

Podatek bieżący stanowi zobowiązanie podatkowe z tytułu dochodu do opodatkowania za dany rok, ustalone przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących na dzień bilansowy oraz korekty podatku dotyczącego lat ubiegłych. Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) brutto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów stanowiących koszty uzyskania przychodów w latach następnych oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu.

Podatek odroczony wyliczany jest w związku z różnicami przejściowymi pomiędzy wartością aktywów i zobowiązań ustalaną dla celów księgowych a ich wartością ustalaną dla celów podatkowych. Podatek odroczony nie jest ujmowany w przypadku: 1) początkowego ujęcia aktywów lub zobowiązań, które nie wpływają ani na zysk księgowy ani na dochód do opodatkowania pochodzących z transakcji, która nie jest połączeniem jednostek, 2) różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych i współkontrolowanych w zakresie, w którym nie jest prawdopodobne, że zostaną one zrealizowane w dającej się przewidzieć przyszłości, 3) różnic przejściowych powstałych w związku z początkowym ujęciem wartości firmy.

Dochody uzyskiwane z działalności w specjalnych strefach ekonomicznych mogą być zwolnione z podatku dochodowego do wysokości określonej w przepisach dotyczących specjalnych stref ekonomicznych. Przyszłe korzyści z tytułu zwolnienia z podatku dochodowego traktowane są jako ulga

inwestycyjna i ujmowane, przez analogię, w oparciu o MSR 12, jako aktywa z tytułu podatku odroczonego.

Ujęta kwota podatku odroczonego opiera się na oczekiwaniach co do sposobu realizacji wartości bilansowej aktywów i pasywów, przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących lub uchwalonych na dzień bilansowy.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego są ujmowane do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na realizację różnic przejściowych. Aktywa z tytułu podatku odroczonego obniża się w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania różnic przejściowych. Takie obniżki koryguje się w górę w zakresie, w jakim uzyskanie wystarczającego dochodu do opodatkowania staje się prawdopodobne.

Rezerwy i aktywa z tytułu podatku odroczonego podatku dochodowego podlegają wzajemnej kompensacie, jeżeli Grupa posiada tytuł uprawniający ją do ich jednoczesnego uwzględniania przy obliczaniu kwoty zobowiązania podatkowego oraz gdy dotyczą podatku dochodowego nałożonego przez tę samą władzę podatkową. Aktywa oraz rezerwy z tytułu odroczonego podatku nie są dyskontowane i są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa trwałe lub zobowiązania długoterminowe.

2.31. Raportowanie segmentów działalności

Grupa identyfikuje segmenty operacyjne w oparciu o wewnętrzne raporty dotyczące tych elementów. Wyniki operacyjne każdego segmentu operacyjnego są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w Grupie, który decyduje o alokacji zasobów do segmentu i ocenia jego wyniki działalności, przy czym dostępne są oddzielne informacje finansowe o każdym segmencie.

Grupa wyodrębnia następujące segmenty operacyjne:

- Segment Nawozy-Agro,
- Segment Tworzywa,
- Segment Chemia,
- Segment Energetyka,
- Segment Pozostałe obejmujący pozostałą działalność, w tym usługi laboratoryjne, wynajem nieruchomości oraz inną działalność niemożliwą do przypisania do poszczególnych segmentów.

Żaden z segmentów operacyjnych Grupy nie został połączony z innym segmentem w celu stworzenia segmentów sprawozdawczych.

W segmentach operacyjnych Grupa prezentuje koszty zarządu, koszty sprzedaży oraz pozostałe przychody i koszty operacyjne przyporządkowując je do poszczególnych segmentów. Ocena wyników segmentów dokonywana jest na podstawie przychodów ze sprzedaży, EBIT oraz EBITDA. Finansowanie Grupy (łącznie z kosztami i przychodami finansowymi) oraz podatek dochodowy są monitorowane na poziomie Grupy i nie ma miejsca ich alokacja do segmentów.

Ceny transakcyjne stosowane przy transakcjach pomiędzy segmentami operacyjnymi są ustalane na zasadach rynkowych podobnie jak przy transakcjach ze stronami niepowiązanymi.

Grupa wyodrębnia następujące obszary geograficzne:

- Polska,
- Niemcy,
- Pozostałe kraje Unii Europejskiej,
- Kraje Azji,
- Kraje Ameryki Południowej,
- Pozostałe kraje.

2.32. Działalność zaniechana oraz aktywa przeznaczone do sprzedaży

Grupa klasyfikuje składniki aktywów trwałych jako aktywa przeznaczone do sprzedaży, jeżeli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie. Warunek zaliczenia aktywów do tej grupy stanowi aktywne poszukiwanie nabywcy przez kierownictwo Grupy oraz wysokie prawdopodobieństwo zbycia tych aktywów w ciągu jednego roku od daty ich zakwalifikowania, a także dostępność tych aktywów do natychmiastowej sprzedaży. Aktywa te wyceniane są w kwocie niższej z: wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży.

Działalność zaniechana jest częścią działalności Grupy, która stanowi odrębną ważną dziedzinę działalności lub geograficzny obszar działalności, którą zbyto lub przeznaczono do sprzedaży lub wydania, albo jest to jednostka zależna nabyta wyłącznie w celu odsprzedaży. Klasyfikacji do działalności zaniechanej dokonuje się na skutek zbycia lub wtedy, gdy działalność spełnia kryteria zaklasyfikowania jako przeznaczonej do sprzedaży. W przypadku, gdy działalność jest zaklasyfikowana jako zaniechana, dane porównawcze do rachunku zysków i strat są przekształcane tak, jakby działalność została zaniechana na początku okresu porównawczego.

3. Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Sprawozdawczość segmentów działalności

Segmenty operacyjne

Grupa realizuje cele biznesowe w obszarze czterech podstawowych segmentów sprawozdawczych wydzielonych ze względu na odmienne strategie zarządzania (produkcyjna, sprzedażowa, marketingowa) przyjęte w ramach każdego segmentu.

Działalność operacyjna poszczególnych segmentów sprawozdawczych Grupy jest następująca:

- Segment Nawozy-Agro obejmujący wytwarzanie lub sprzedaż następujących produktów:
  - produkty (nawożące/nawozowe) specjalistyczne (nawozy ciekłe dolistne i do fertygacji, biostymulanty, nawozy SRF i CRF do precyzyjnego nawożenia, nawozy NPK dedykowane)
  - nawozy wieloskładnikowe (NPK: Polifoski® i Amofoski®; NP: DAP; PK),
  - nawozy azotowe z siarką (stałe: siarczan amonu, siarczanoazotan amonu, siarczan mocznikowo-amonowy, saletrzak z siarką; ciekłe: RSM® - roztwór saletrzano-mocznikowy, roztwór mocznika i siarczanu amonu),
  - nawozy wieloskładnikowe (NPK: Polifoski® i Amofoski®; NP: DAP),
  - nawozy fosforowe,
  - amoniak,
  - kwas azotowy techniczny i stężony,
  - gazy techniczne;
- Segment Tworzywa obejmujący wytwarzanie i sprzedaż produktów:
  - Kaprolaktam (półprodukt do produkcji poliamidu 6 (PA6),
  - tworzywa inżynieryjne naturalne (PA 6, POM - poliacetal),
  - tworzywa modyfikowane (PA 6, PA66, POM, PPC- polipropylen, PPH, PBT- politeraftalan butylenu),
  - wyroby z tworzyw (rurki z PA, rurki z PE, osłonki poliamidowe);
- Segment Chemia obejmujący wytwarzanie i sprzedaż produktów:
  - melamina,
  - produkty OXO (alkohole OXO, plastyfikatory),
  - siarka
  - biel tytanowa,
  - siarczan żelaza,
  - roztwory na bazie mocznika i amoniaku;
- Segment Energetyka obejmuje działalność związaną z wytwarzaniem mediów energetycznych (energia elektryczna, energia cieplna, woda, powietrze technologiczne i pomiarowe, azot) na potrzeby instalacji chemicznych jak również, w mniejszym zakresie na odsprzedaż odbiorcom zewnętrznym, głównie energii elektrycznej. Segment w ramach swojej działalności obejmuje również zakup gazu ziemnego i jego dystrybucję na potrzeby technologiczne;
- Segment Pozostałe obejmujący pozostałą działalność:
  - Centrum Badawcze
  - usługi laboratoryjne,
  - Wytwórnię katalizatorów (katalizator żelazowo-chromowy, katalizatory miedziowe, katalizatory żelazowe),
  - wynajem nieruchomości oraz
  - inną działalność nieprzypisaną do poszczególnych segmentów.

Żaden z tych segmentów nie spełnił wymogów ilościowych wyodrębnienia segmentów sprawozdawczych w 2018 i 2017 roku.

Informacje odnośnie wyników każdego segmentu sprawozdawczego przedstawiono poniżej. Podstawową miarą efektywności każdego segmentu sprawozdawczego są przychody ze sprzedaży, EBIT i EBITDA.

Raz na miesiąc Zarząd Grupy dokonuje przeglądu wewnętrznych raportów każdego wyodrębnionego segmentu.

W 2018 roku Grupa na potrzeby wewnętrzne operuje informacją zarządczą skupioną wokół następujących segmentów operacyjnych:

- Nawozy azotowe
- Nawozy wieloskładnikowe
- Tworzywa
- OXO
- Melamina
- Pigmenty
- Chemia
- Wydobywczy
- Energetyka
- Pozostałe

Powyższa struktura odzwierciedla obszary biznesowe zarządzane z perspektywy kluczowych spółek wchodzących w skład Grupy. Identyfikacja ww. obszarów została zrealizowana w oparciu o główne obszary podstawowego biznesu pozwalające - poprzez dywersyfikację portfela produktowego minimalizować ryzyka rynkowe i cykli koniunkturalnych a tym samym maksymalizować wynik i przepływy finansowe. Podział ten został dokonany w oparciu o następujące parametry:

- docelowy rynek sprzedaży (segment B2B bądź B2C) w tym w odniesieniu do branż i finalnie klientów,
- charakter produktu i jego finalnego przeznaczenia (konsumpcja bądź dalsze przetworzenie),
- specyfika produkcji i ciągów produkcyjnych w tym wydłużenia łańcucha wartości.

Na potrzeby segmentów sprawozdawczych Grupa dokonała agregacji segmentów operacyjnych opierając się na przesłankach biznesowych oraz formalnych.

Przesłanki biznesowe (handlowe i produkcyjne)

- Nawozy-Agro agregacja nawozów azotowych i nawozów wieloskładnikowych oraz obszaru Wydobywczego (fosforyty). Przesłanki:
  - wspólna polityka handlowa (cenowa, marketingowa) dedykowana na rynek dla produktów opartych na pierwiastkach azot (N), siarka (S), fosfor (P), sól potasowa (K) oraz ich mieszaninach,
  - zarządzanie grupowym procesem produkcji z perspektywy wykorzystania kluczowych półproduktów (amoniak/mocznik),
- Tworzywa - wykorzystanie pełnego łańcucha wartości w ciągu Benzen/Fenol - Kaprolaktam - Poliamid realizowanego przez poszczególne spółki Grupy,
- Chemia - agregacja obszarów Melamina, Chemia, Pigmenty, OXO, Wydobywczy (siarka) jako półprodukty do szerokiego zastosowania w branży chemicznej celem dalszego przetworzenia na produkty finalne,
- Energetyka - podobna specyfika produkcji, produktu i jego przeznaczenia w poszczególnych spółkach Grupy.

Przesłanki formalne (wytyczne standardu MSSF 8)

- Chemia - agregacja chemicznej części działalności tj. Melamina, Chemia, Pigmenty, OXO, Wydobywczy (siarka) również z uwagi na brak spełnienia progów ilościowych wskazanych wymogami standardu przez każdy z wymienionych segmentów operacyjnych z osobna,
- Energetyka - jako segment wsparcia o znaczących parametrach ilościowych.

Pozostałe przesłanki:

- Segment Pozostałe stanowiący element wsparcia działań głównego biznesu i/lub skupiający się na niekluczowych obszarach biznesu.

Przychody, koszty i wynik finansowy w podziale na segmenty operacyjne za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku

<i>Działalność kontynuowana</i>	Nawozy- Agro	Tworzywa	Chemia	Energetyka	Pozostałe	Ogółem
Przychody ze sprzedaży zewnętrzne	4 904 051	1 561 648	3 113 955	252 977	166 336	9 998 967
Przychody ze sprzedaży pomiędzy segmentami	2 592 555	375 785	989 220	3 006 121	976 322	7 940 003
Przychody ze sprzedaży razem	7 496 606	1 937 433	4 103 175	3 259 098	1 142 658	17 938 970
Koszty operacyjne, w tym:(-)	(7 618 356)	(1 803 608)	(3 920 531)	(3 280 972)	(1 193 930)	(17 817 397)
<i>koszty sprzedaży(-)</i>	(407 791)	(62 514)	(187 893)	(291)	(113)	(658 602)
<i>koszty zarządu(-)</i>	(343 413)	(126 543)	(192 078)	(17 387)	(132 947)	(812 368)
Pozostałe przychody operacyjne	7 186	3 718	3 182	11 836	23 682	49 604
Pozostałe koszty operacyjne(-)	(19 226)	(3 651)	(17 364)	(8 874)	(41 071)	(90 186)
Wynik segmentu na działalności operacyjnej EBIT	(133 790)	133 892	168 462	(18 912)	(68 661)	80 991
Przychody finansowe	-	-	-	-	-	55 057
Koszty finansowe(-)	-	-	-	-	-	(108 740)
Zysk z udziałów w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	-	-	-	-	-	13 092
Zysk/(Strata) przed opodatkowaniem	-	-	-	-	-	40 400
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	(32 750)
Zysk/(Strata) netto	-	-	-	-	-	7 650
EBIT*	(133 790)	133 892	168 462	(18 912)	(68 661)	80 991
Amortyzacja	216 061	58 369	113 765	112 913	93 322	594 430
Amortyzacja nieprzypisana	-	-	-	-	-	89 021
EBITDA**	82 271	192 261	282 227	94 001	24 661	764 442

* Wynik EBIT liczony jest jako zysk (strata) z działalności operacyjnej, prezentowany (prezentowana) w rachunku zysków i strat po korekcie o zysk z tytułu okazijnego nabycia.

** Wynik EBITDA liczony jest jako zysk (strata) z działalności operacyjnej powiększony o amortyzację po korekcie o zysk z tytułu okazijnego nabycia.

Przychody, koszty i wynik finansowy w podziale na segmenty operacyjne za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku

<i>Działalność kontynuowana</i>	Nawozy- Agro	Tworzywa	Chemia	Energetyka	Pozostałe	Ogółem
Przychody ze sprzedaży zewnętrzne	5 027 929	1 419 092	2 788 768	230 126	151 580	9 617 495
Przychody ze sprzedaży pomiędzy segmentami	2 163 790	315 613	882 685	2 532 081	840 721	6 734 890
Przychody ze sprzedaży razem	7 191 719	1 734 705	3 671 453	2 762 207	992 301	16 352 385
Koszty operacyjne, w tym:(-)	(6 853 284)	(1 564 066)	(3 389 003)	(2 785 565)	(1 032 028)	(15 623 946)
<i>koszty sprzedaży(-)</i>	(436 330)	(57 464)	(177 852)	(199)	(1 710)	(673 555)
<i>koszty zarządu(-)</i>	(338 215)	(114 221)	(184 426)	(20 109)	(100 796)	(757 767)
Pozostałe przychody operacyjne	9 826	4 136	2 503	4 571	29 164	50 200
Pozostałe koszty operacyjne(-)	(60 456)	(3 510)	(41 933)	(19 526)	(56 000)	(181 425)
Wynik segmentu na działalności operacyjnej EBIT	287 805	171 265	243 020	(38 313)	(66 563)	597 214
Przychody finansowe	-	-	-	-	-	32 107
Koszty finansowe(-)	-	-	-	-	-	(68 931)
Zysk z udziałów w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	-	-	-	-	-	16 015
Zysk przed opodatkowaniem	-	-	-	-	-	576 405
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	(87 579)
Zysk netto	-	-	-	-	-	488 826
EBIT*	287 805	171 265	243 020	(38 313)	(66 563)	597 214
Amortyzacja	195 852	49 670	105 064	96 696	81 750	529 032
Amortyzacja nieprzypisana	-	-	-	-	-	60 640
EBITDA**	483 657	220 935	348 084	58 383	15 187	1 186 886

* Wynik EBIT liczony jest jako zysk (strata) z działalności operacyjnej, prezentowany (prezentowana) w rachunku zysków i strat po korekcie o zysk z tytułu okazijnego nabycia.

** Wynik EBITDA liczony jest jako zysk (strata) z działalności operacyjnej powiększony o amortyzację po korekcie o zysk z tytułu okazijnego nabycia.

Przychody z tytułu transakcji pomiędzy segmentami są eliminowane. Zysk operacyjny segmentu w 2018 roku nie uwzględnia przychodów finansowych w kwocie 55 057 tys. zł (w 2017 roku: 32 107 tys. zł) i kosztów finansowych w kwocie (108 740) tys. zł (w 2017 roku: (68 931) tys. zł).

Aktywa i zobowiązania segmentów na dzień 31 grudnia 2018 roku

	Nawozy-Agro	Tworzywa	Chemia	Energetyka	Pozostałe	Ogółem
Aktywa segmentu	5 219 958	1 286 042	1 620 134	1 873 204	1 344 933	11 344 271
Nieprzypisane aktywa	-	-	-	-	-	2 726 702
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	-	-	-	-	-	89 496
Aktywa ogółem	5 219 958	1 286 042	1 620 134	1 873 204	1 344 933	14 160 469
Zobowiązania segmentu	2 212 290	239 834	258 229	806 055	388 871	3 905 279
Nieprzypisane zobowiązania	-	-	-	-	-	2 926 964
Zobowiązania ogółem	2 212 290	239 834	258 229	806 055	388 871	6 832 243

Aktywa i zobowiązania segmentów na dzień 31 grudnia 2017 roku

	Nawozy-Agro	Tworzywa	Chemia	Energetyka	Pozostałe	Ogółem
Aktywa segmentu	3 260 201	1 281 224	1 650 695	1 810 349	1 198 173	9 200 642
Nieprzypisane aktywa	-	-	-	-	-	2 426 343
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	-	-	-	-	-	111 059
Aktywa ogółem	3 260 201	1 281 224	1 650 695	1 810 349	1 198 173	11 738 044
Zobowiązania segmentu	937 976	183 304	178 213	796 375	282 146	2 378 014
Nieprzypisane zobowiązania	-	-	-	-	-	1 916 623
Zobowiązania ogółem	937 976	183 304	178 213	796 375	282 146	4 294 637

Aktywa przypisane do segmentów nie zawierają między innymi:

- *aktywa z tytułu odroczonego podatku* w kwocie 75 579 tys. zł (w 2017 roku: 69 583 tys. zł),
  - *udziałów i akcji* w kwocie 9 113 tys. zł (w 2017 roku: 14 690 tys. zł),
  - *wyceny walutowych instrumentów pochodnych* w kwocie 2 017 tys. zł (w 2017 roku: 2 284 tys. zł),
  - *należności z tytułu podatku dochodowego* w kwocie 67 217 tys. zł (w 2017 roku: 24 248 tys. zł),
  - *środków pieniężnych i ich ekwiwalentów* w kwocie 846 532 tys. zł (w 2017 roku: 1 085 885 tys. zł),
  - *pozostałych aktywów finansowych czyli lokat powyżej 3 miesięcy i udzielonych pożyczek* w kwocie 17 438 tys. zł (w 2017 roku: 255 910 tys. zł),
  - *wartość firmy* w kwocie 581 436 tys. zł (w 2017 roku: 32 468 tys. zł), ponieważ aktywa te są zarządzane na poziomie Grupy.
- Zobowiązania segmentu nie obejmują między innymi *zobowiązań z tytułu podatku dochodowego* w kwocie 18 178 tys. zł (w 2017 roku: 8 916 tys. zł), *rezerwy z tytułu podatku odroczonego* w kwocie 342 790 tys. zł (w 2017 roku: 177 588 tys. zł), *zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek* nie przeznaczonych na inwestycje rzeczowe poszczególnych segmentów w kwocie 2 539 959 tys. zł (w 2017 roku: 1 635 088 tys. zł), ponieważ zobowiązania te są zarządzane na poziomie Grupy.

Pozostałe informacje o segmentach za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku

	Nawozy-Agro	Tworzywa	Chemia	Energetyka	Pozostałe	Ogółem
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe	538 183	87 098	123 772	112 706	145 889	1 007 648
Nakłady na nieruchomości inwestycyjne	-	-	-	-	286	286
Nakłady na wartości niematerialne	267	52	422	370	19 852	20 963
Nakłady nieprzypisane	-	-	-	-	-	64 859
Razem nakłady	538 450	87 150	124 194	113 076	166 027	1 093 756
Amortyzacja segmentu	216 061	58 369	113 765	112 913	93 322	594 430
Amortyzacja nieprzypisana	-	-	-	-	-	89 021
Razem amortyzacja	216 061	58 369	113 765	112 913	93 322	683 451

Pozostałe informacje o segmentach za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku

	Nawozy-Agro	Tworzywa	Chemia	Energetyka	Pozostałe	Ogółem
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe	298 252	157 647	97 830	271 771	134 440	959 940
Nakłady na nieruchomości inwestycyjne	235	-	51	-	844	1 130
Nakłady na wartości niematerialne	8 632	92	377	2 368	1 291	12 760
Nakłady nieprzypisane	-	-	-	-	-	27 143
Razem nakłady	307 119	157 739	98 258	274 139	136 575	1 000 973
Amortyzacja segmentu	195 852	49 670	105 064	96 696	81 750	529 032
Amortyzacja nieprzypisana	-	-	-	-	-	60 640
Razem amortyzacja	195 852	49 670	105 064	96 696	81 750	589 672

Obszary geograficzne

W przypadku prezentowania informacji w podziale na obszary geograficzne, przychód jest ustalany według kryterium geograficznej lokalizacji klientów. Aktywa przypisane do obszaru są natomiast ustalane według ich geograficznego rozmieszczenia.

Przychody

	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Polska	5 338 095	5 295 482
Niemcy	890 099	1 087 420
Pozostałe kraje Unii Europejskiej	2 737 049	2 274 970
Kraje Azji	233 775	385 349
Kraje Ameryki Południowej	137 892	120 980
Pozostałe kraje	662 057	453 294
Razem	9 998 967	9 617 495

Żaden pojedynczy klient nie odpowiadał za więcej niż 10% przychodów ze sprzedaży, zarówno w roku 2018, jak i w 2017.

Aktywa trwałe

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Polska	9 178 611	7 791 594
Niemcy	398 861	67 990
Hiszpania	30 964	738
Belgia	11 683	-
Pozostałe	2 969	-
	9 623 088	7 860 322

Na powyższe aktywa trwałe składają się rzeczowe aktywa trwałe, wartości niematerialne, nieruchomości inwestycyjne, prawo wieczystego użytkowania gruntów, wartość firmy, udziały i akcje, inwestycje wycenione metodą praw własności oraz pozostałe aktywa.

Nota 1 Przychody z umów z klientami

	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Przychody ze sprzedaży produktów i usług	9 714 882	9 397 164
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	274 364	215 661
Przychody ze sprzedaży praw majątkowych	9 721	2 670
Przychody ze sprzedaży licencji	-	2 000
	9 998 967	9 617 495

Za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018 roku

Główne linie produktów

	Nawozy-Agro	Tworzywa	Chemia	Energetyka	Pozostałe	Ogółem
Przychody ze sprzedaży produktów i usług	4 759 444	1 561 648	3 082 815	169 711	141 264	9 714 882
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	144 547	-	30 842	75 435	23 540	274 364
Przychody ze sprzedaży praw majątkowych	60	-	298	7 831	1 532	9 721
Razem	4 904 051	1 561 648	3 113 955	252 977	166 336	9 998 967

Rejony geograficzne

Polska	3 553 641	185 394	1 190 537	252 975	155 548	5 338 095
Niemcy	301 897	217 536	368 910	-	1 756	890 099
Pozostałe kraje Unii Europejskiej	734 476	845 842	1 149 623	2	7 106	2 737 049
Kraje Azji	15 778	215 190	2 397	-	410	233 775
Kraje Ameryki Południowej	99 877	14 529	23 486	-	-	137 892
Pozostałe kraje	198 382	83 157	379 002	-	1 516	662 057
Razem	4 904 051	1 561 648	3 113 955	252 977	166 336	9 998 967

Rodzaj klienta

Klienci będący osobami prawnymi	4 886 161	1 561 648	3 113 787	252 305	163 590	9 977 491
Klienci będący osobami fizycznymi	17 890	-	168	672	2 746	21 476
Razem	4 904 051	1 561 648	3 113 955	252 977	166 336	9 998 967

Rodzaj umowy

Umowy oparte na stałej cenie	1 639 927	1 117 188	558 561	120 038	65 992	3 501 706
Umowy rozliczane w oparciu o zużyty czas i nakłady	878 515	-	947 076	98 364	55 691	1 979 646
Pozostałe	2 385 609	444 460	1 608 318	34 575	44 653	4 517 615
Razem	4 904 051	1 561 648	3 113 955	252 977	166 336	9 998 967

Relacje z klientami

Relacje długoterminowe	1 495 403	47 417	790 063	140 469	66 960	2 540 312
Relacje krótkoterminowe	3 408 648	1 514 231	2 323 892	112 508	99 376	7 458 655
Razem	4 904 051	1 561 648	3 113 955	252 977	166 336	9 998 967

Moment ujmowania przychodów

Przychody ujmowane w określonym momencie	4 904 051	1 561 648	3 113 955	249 921	77 521	9 907 096
Przychody ujmowane w miarę upływu czasu				3 056	88 815	91 871
Razem	4 904 051	1 561 648	3 113 955	252 977	166 336	9 998 967

Kanały sprzedaży

Sprzedaż bezpośrednia	3 980 057	1 347 662	3 007 640	238 569	52 055	8 625 983
Sprzedaż przez pośredników	923 994	213 986	106 315	14 408	114 281	1 372 984
Razem	4 904 051	1 561 648	3 113 955	252 977	166 336	9 998 967

Identyfikacja umowy z klientem

Przychody ze sprzedaży produktów i usług, towarów i materiałów

Główne grupy sprzedawanych przez Grupę produktów i usług, towarów i materiałów zostały wymienione w części *Segmenty operacyjne*.

Przychody z tytułu sprzedaży produktów i usług oraz towarów i materiałów ujmowane są zgodnie z 5-etapowym modelem ujmowania przychodów opisanym w pkt 2.28 *Przychody* w sposób odzwierciedlający przekazanie kontroli na rzecz klienta. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów są ujmowane przez Grupę co do zasady w określonym momencie, w oparciu o ustalone w umowie zasady Incoterms (zwykle w momencie wydania z magazynu lub w momencie dostarczenia do punktu wskazanego przez klienta). Dla dostaw w przypadku wybranych Incoterms (CIF, CIP, CFR, CPT). Grupa dokonuje wydzielenia jako odrębnego zobowiązania do wykonania świadczenia usługi transportu lub transportu i ubezpieczenia świadczonych na rzecz klienta po przekazaniu klientowi kontroli nad towarami / produktami, których te dostawy dotyczą. Przychody ze sprzedaży usług ujmowane są w określonym momencie po wykonaniu usługi.

W ramach ujmowania przychodów, Grupa uwzględni kwestie specyficzne takie jak w szczególności: ocena, czy Grupa pełni rolę zleceniodawcy czy pośrednika, prawo do zwrotu produktów, ujęcie rabatów stanowiących element wynagrodzenia zmiennego, ujęcie rabatów stanowiących prawo materialne, sprzedaż ze wstrzymaną dostawą, ujęcie przychodów z umów zawierających niewykonane prawa klientów. W przypadku większości umów zawierających rabaty stanowiące element wynagrodzenia zmiennego, szacowana kwota rabatu w całości podlega ujęciu jako zobowiązania z tytułu bonusów w pozycji zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe.

Zwyczajowe terminy płatności z tytułu sprzedaży dla opisywanego strumienia przychodów wynoszą co do zasady 30 dni.

Grupa zawiera z klientami umowy kompleksowe na sprzedaż energii elektrycznej, dostarczanej przez stronę trzecią, wraz z usługą dystrybucji tej energii elektrycznej za pośrednictwem własnej sieci. Grupa ocenia, iż w ramach zawartych umów pełni rolę zleceniodawcy, a jako dwa odrębne zobowiązania do wykonania świadczenia traktuje sprzedaż energii elektrycznej, ujmowaną w ramach przychodów ze sprzedaży towarów i materiałów, oraz usługę dystrybucji, ujmowaną w ramach przychodów ze sprzedaży produktów i usług.

Grupa zawiera również z klientami umowy kompleksowe na sprzedaż energii elektrycznej wraz z usługą dystrybucji tej energii elektrycznej, przy czym nabywa energię elektryczną wysokonapięciową i po dokonaniu przetworzenia dokonuje jej sprzedaży na średnich i niskich napięciach. Również w tym przypadku Grupa ocenia, iż w ramach zawartych umów, zawierających dwa zobowiązania do wykonania świadczenia, pełni rolę Zleceniobiorcy, przy czym zarówno sprzedaż energii elektrycznej, jak i usługę dystrybucji ujmuje w ramach przychodów ze sprzedaży produktów i usług.

Terminy płatności w przypadku umów na sprzedaż energii elektrycznej wynoszą przeciętnie 17 dni.

Przychody ze sprzedaży na podstawie umów o usługę budowlaną

Umowy o usługę budowlaną zawierane przez Grupę są to umowy z klientem, których przedmiotem jest budowa obiektu - składnika aktywów lub zespołu aktywów. W szczególności do umów o usługę budowlaną zalicza się umowy na realizację „pod klucz”, umowy remontowe, umowy na modernizację i przebudowę. Przychody z tytułu umów o usługę budowlaną ujmowane są zgodnie z 5-etapowym modelem ujmowania przychodów opisanym w pkt 2.28 *Przychody*, w sposób odzwierciedlający przekazanie kontroli na rzecz klienta. W szczególności element wynagrodzenia zmiennego (np. kary umowne, rabaty, roszczenia) ujmowane są przez Grupę w wysokości, co do której istnieje wysokie prawdopodobieństwo, iż nie ulegnie ona odwróceniu oraz kwotę tego wynagrodzenia można wiarygodnie wycenić.

Grupa każdorazowo dokonuje oceny, czy przychód z tytułu umowy o usługę budowlaną będzie podlegał ujęciu w miarę upływu czasu, czy w określonym momencie, przy czym większość umów o usługę budowlaną ujmowana jest przez Grupę w miarę upływu czasu w okresie realizacji prac objętych umową. Dla umów o usługę budowlaną ujmowanych w miarę upływu czasu, Grupa dokonuje wyboru takiej metody pomiaru stopnia spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia, która zapewnia rzetelny obraz (odwzorowuje) przeniesienie na rzecz klienta dóbr i usług przyrzeczonych w ramach umowy. Do najczęściej stosowanych przez Grupę metod spełniających cel opisany w poprzednim zdaniu należą:

- metoda oparta na nakładach, w której procentowy stopień zaawansowania jest ustalany jako stosunek kosztów poniesionych do szacowanych (budżetowanych) kosztów niezbędnych do zrealizowania umowy;
- metoda oparta na efektach, w ramach której stopień realizacji prac ustala się drogą obmiaru.

Jeśli Grupa nie jest w stanie dokonać racjonalnego pomiaru wyników spełniania zobowiązania do wykonania świadczenia, ale oczekuje, że odzyska koszty poniesione podczas spełniania zobowiązania do wykonania świadczenia, wówczas ujmuje przychody wyłącznie do wysokości kosztów poniesionych do momentu, w którym można dokonać racjonalnego pomiaru wyników spełniania zobowiązania do wykonania świadczenia (tj. stosuje tzw. metodę zysku zerowego).

Grupa prezentuje:

- nadwyżkę przychodów naliczonych według stopnia zaawansowania (przy użyciu stosownej metody) nad należnościami zafakturowanymi - w aktywach sprawozdania z sytuacji finansowej, w pozycji należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe,
- nadwyżkę należności zafakturowanych nad przychodami naliczonymi według stopnia zaawansowania (przy użyciu stosownej metody) - w pasywach sprawozdania z sytuacji finansowej w pozycji zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe.

W przypadku umów o usługę budowlaną terminy płatności wynoszą zwykle 30 dni. Zdarza się, iż w ramach umowy o usługę budowlaną klient zatrzymuje określony procent płatności, jednakże ma to na celu zabezpieczenie należytego wykonania umowy ze strony Grupy, w związku z czym nie występuje w tym przypadku istotny element finansowania. Grupa w ramach umów o usługę budowlaną udziela klientom gwarancji dobrego wykonania przedmiotu umowy, na którą tworzy rezerwę zgodnie z przepisami MSR 37.

Koszty związane z umową

Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy

Grupa ponosi koszty doprowadzenia do zawarcia umowy, których nie poniosłaby, jeżeli umowa nie zostałaby zawarta. Grupa ujmuje koszty doprowadzenia do zawarcia umowy z klientem jako składnik aktywów w pozycji należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe, jeżeli spodziewa się, że koszty te odzyska. Grupa korzysta z praktycznego rozwiązania i ujmuje koszty w momencie ich poniesienia, jeżeli okres amortyzacji składnika aktywów, który w przeciwnym razie zostałby ujęty przez Grupę, wynosi jeden rok lub krócej.

Koszty wykonania umowy

Jeżeli koszty poniesione w związku z wykonywaniem umowy zawartej z klientem nie są objęte zakresem innego standardu, Grupa ujmuje składnik aktywów w pozycji należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe, będący wynikiem poniesienia kosztów wykonania umowy jedynie w przypadku, gdy koszty te spełniają wszystkie następujące kryteria:

- koszty te są bezpośrednio powiązane z umową lub z przewidywaną umową, którą Grupa może wyraźnie zidentyfikować,
- koszty te prowadzą do wytworzenia lub ulepszenia zasobów Grupy, które będą wykorzystywane do spełnienia (lub do dalszego spełnienia) zobowiązań do wykonania świadczenia w przyszłości, oraz
- Grupa spodziewa się, że koszty te odzyska.

Należności i zobowiązania z tytułu umów z klientami prezentowane są odpowiednio:

- należności - nota 17 *Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe*,
- zobowiązania - nota 26 *Zobowiązania z tytułu dostaw oraz pozostałe*.

Nota 2 Koszty działalności operacyjnej

	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Amortyzacja	681 149	586 660
Zużycie materiałów i energii	6 122 652	5 486 585
Usługi obce	1 032 262	990 067
Podatki i opłaty	422 560	337 771
Wynagrodzenia	1 166 864	1 097 796
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	308 789	301 651
Pozostałe koszty rodzajowe	132 449	165 422
Koszty według rodzaju	9 866 725	8 965 952
Zmiana stanu produktów(+/-)	(90 329)	(77 298)
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki(-)	(155 519)	(190 465)
Koszty sprzedaży(-)	(658 602)	(673 555)
Koszty ogólnego zarządu(-)	(812 368)	(757 767)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	256 517	190 867
Koszt wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów	8 406 424	7 457 734
w tym podatek akcyzowy	19 091	22 457

Wzrost kosztów amortyzacji jest pochodną zrealizowanych inwestycji. Wyższe koszty zużycia materiałów i energii spowodowane są w głównej mierze wzrostem cen surowców energetycznych (gaz, węgiel, energia elektryczna) oraz propylenu i soli potasowej, skompensowane po części mniejszym wolumenem zużycia, spowodowanym mniejszą produkcją. Wzrost kosztów usług obcych związany jest m.in. z procesem akwizycji Goat TopCo. Wyższy poziom kosztów podatków i opłat jest związany ze wzrostem cen uprawnień do emisji CO₂. Wzrost kosztów pracy jest związany ze wzrostem zatrudnienia wygenerowanym poprzez zrealizowane inwestycje oraz wzrostem uposażeń pracowników.

Koszty amortyzacji zostały ujęte w poszczególnych pozycjach rachunku zysków i strat oraz innych całkowitych dochodach w następujących kwotach:

	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Koszt wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów	566 990	492 391
Koszty sprzedaży	5 638	12 527
Koszty ogólnego zarządu	108 521	81 742
Amortyzacja ogółem	681 149	586 660

Nota 2.1 Koszt wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów

	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Koszt wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów i usług	8 142 788	7 262 099
Koszt wytworzenia/nabycia sprzedanych towarów i materiałów	256 517	190 867
Koszt wytworzenia/nabycia sprzedanych praw majątkowych	7 119	4 768
Koszty działalności ogółem	8 406 424	7 457 734

Nota 2.2 Koszty świadczeń pracowniczych

	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Wynagrodzenia wypłacone i należne	1 154 447	1 073 315
Ubezpieczenia społeczne	219 744	204 365
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	43 491	51 421
Szkolenia	4 294	4 888
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu programów określonych świadczeń	(2 248)	1 450
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu innych długoterminowych świadczeń pracowniczych	2 598	5 430
Zmiana stanu rezerwy na niewykorzystane urlopy	1 321	(162)
Zmiana stanu rezerwy z tytułu programu dobrowolnych odejść	845	(95)
Zmiana stanu rezerwy na nagrodę roczną i premię motywacyjną	12 416	20 902
Zmiana stanu pozostałych rezerw na świadczenia pracownicze	(991)	(2 011)
Pozostałe	39 736	39 944
	1 475 653	1 399 447
Średnie zatrudnienie	15 470	14 373

Nota 3 Pozostałe przychody operacyjne

	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Rozwiązane odpisy aktualizujące:		
Rzeczowe aktywa trwałe	-	1 324
Pozostałe należności	1 533	-
Pozostałe	6	668
	1 539	1 992
Pozostałe przychody operacyjne:		
Przychody z tytułu dzierżawy nieruchomości inwestycyjnych	18 938	17 976
Rozwiązanie rezerw	4 763	12 368
Otrzymane odszkodowania	7 213	5 257
Dotacje	13 114	7 317
Pozostałe	4 037	5 290
	48 065	48 208
	49 604	50 200

Nota 4 Pozostałe koszty operacyjne

	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Strata ze zbycia aktywów:		
Strata ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych i nieruchomości inwestycyjnych	6 302	20 457
	6 302	20 457
Utworzone odpisy aktualizujące:		
Rzeczowe aktywa trwałe	16 780	37 149
Nieruchomości inwestycyjne	9	-
Wartości niematerialne	787	44 652
Pozostałe należności	949	-
Pozostałe	15	2 236
	18 540	84 037
Pozostałe koszty operacyjne:		
Koszty z tytułu utrzymania nieruchomości inwestycyjnych	10 503	10 761
Kary i odszkodowania	2 456	9 562
Przestoje wyłączonych z eksploatacji instalacji	2 821	2 907
Koszty usuwania skutków awarii	6 680	6 928
Utworzone rezerwy	24 911	27 200
Pozostałe koszty	17 973	19 573
	65 344	76 931
	90 186	181 425

Opis w zakresie odpisów aktualizujących na rzeczowe aktywa trwałe przedstawiony został w nocie 10 *Rzeczowe aktywa trwałe*.

Utworzone rezerwy w kwocie 24 911 tys. zł dotyczyły w szczególności utworzonej rezerwy na ochronę środowiska w kwocie 16 610 tys. zł, w tym na rekultywację składowisk uwzględniającą użycie osadów ze zbiorników osadowych 8 628 tys. zł).

Grupa w 2018 roku utworzyła również rezerwę na karę za przekroczenie norm emisji w kwocie 6 351 tys. zł.

Nota 5 Przychody finansowe

	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Przychody odsetkowe:		
Odsetki od lokat bankowych	9 124	11 774
Odsetki od cash pooling	1 515	1 350
Odsetki od pożyczek	45	25
Odsetki od należności z tytułu dostaw i usług	1 396	5 250
Pozostałe przychody odsetkowe	688	76
	12 768	18 475
Zyski ze sprzedaży inwestycji finansowych:		
Zyski ze sprzedaży inwestycji finansowych	-	2 179
	-	2 179
Zyski z wyceny aktywów i zobowiązań finansowych:		
Zyski z wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	688	1 962
Zyski z wyceny zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	5 582
	688	7 544
Pozostałe przychody finansowe:		
Zysk na różnicach kursowych	36 185	-
Dyskonto rezerw, kredytów	82	-
Dywidendy otrzymane	293	-
Pozostałe przychody finansowe	5 041	3 909
	41 601	3 909
	55 057	32 107

Na kwotę 36 185 tys. zł zysk na różnicach kursowych (w 2017 roku: 17 517 tys. zł) strata na różnicach kursowych składają się:

- dodatnie saldo różnic kursowych zrealizowanych w kwocie 18 269 tys. zł (w 2017 roku: ujemne saldo różnic kursowych zrealizowanych w kwocie 21 946 tys. zł),
- dodatnie saldo różnic kursowych z tytułu zrealizowanych transakcji związanych z walutowymi instrumentami pochodnymi w kwocie 43 tys. zł (w 2017 roku: dodatnie saldo różnic kursowych z tytułu zrealizowanych transakcji związanych z walutowymi instrumentami pochodnymi w kwocie 24 114 tys. zł),
- dodatnie saldo różnic kursowych na dzień bilansowy z tytułu wyceny walutowych pozycji należności i zobowiązań w kwocie 4 686 tys. zł (w 2017 roku: ujemne saldo różnic kursowych na dzień bilansowy z tytułu wyceny walutowych pozycji należności i zobowiązań 6 262 tys. zł),
- dodatnie saldo różnic kursowych z wyceny na dzień bilansowych pozostałych pozycji w kwocie 13 187 tys. zł (w 2017 roku: ujemne saldo różnic kursowych z wyceny na dzień bilansowych pozostałych 13 423 tys. zł).

Nota 6 Koszty finansowe

	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Koszty odsetkowe:		
Odsetki od kredytów i kredytów w rachunku bieżącym	33 720	27 622
Odsetki od cash poolingu	10	218
Odsetki od pożyczek	4 935	2 230
Odsetki od zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	1 378	1 675
Pozostałe	9 247	8 018
	49 290	39 763
Straty ze sprzedaży inwestycji finansowych:		
Straty ze sprzedaży inwestycji finansowych, w tym - dekonsolidacja spółki zależnej*	51 468	-
	51 468	-
Straty z wyceny aktywów i zobowiązań finansowych:		
Straty z wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 451	-
	1 451	-
Pozostałe koszty finansowe:		
Strata na różnicach kursowych	-	17 517
Odwrocenie dyskonta rezerw, kredytów	1 512	1 143
Pozostałe koszty finansowe	5 019	10 508
	6 531	29 168
	108 740	68 931

*Pełny opis dotyczący dekonsolidacji został opisany w pkt 1.2.2.

Nota 7 Podatek dochodowy

Nota 7.1 Podatek dochodowy wykazywany w rachunku zysków i strat

	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Bieżący podatek dochodowy:		
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	32 903	127 056
Korekty dotyczące podatku bieżącego z lat ubiegłych	2 296	(3 560)
	35 199	123 496
Odroczony podatek dochodowy:		
Odroczony podatek dochodowy związany z powstaniem i odwróceniem różnic przejściowych	(2 449)	(35 917)
	(2 449)	(35 917)
Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat	32 750	87 579

Nota 7.2 Efektywna stopa podatkowa

	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Zysk/(Strata) przed opodatkowaniem	40 400	576 405
Podatek obliczony według obowiązującej stawki podatkowej	7 676	109 517
Różnice wynikające z zastosowania stawek podatkowych obowiązujących w innych krajach	(984)	(4 854)
Efekt podatkowy przychodów niebędących przychodami według przepisów podatkowych(+/-)	(3 058)	(127)
Efekt podatkowy kosztów niestanowiących kosztów uzyskania według przepisów podatkowych(+/-)	16 685	25 004
Efekt podatkowy włączenia rzeczowych aktywów trwałych do działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej	1 633	(12 709)
Efekt podatkowy strat podatkowych odliczonych w okresie(+/-)	-	224
Rozpoznanie pomocy publicznej podlegającej odliczeniu w przyszłych okresach(+/-)	(1 757)	(40 898)
Pozostałe(+/-)	12 555	11 422
Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat	32 750	87 579
Efektywna stopa podatkowa	74,2%	15,19%

Efektywna stopa podatkowa w wysokości 74,2% w 2018 roku wynikała głównie z niewielkiego poziomu wyniku finansowego brutto, w wyniku czego koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów według przepisów podatkowych znacząco podwyższają podstawę opodatkowania.

Efektywna stopa podatkowa za rok 2017 w wysokości 15,19% wynikała głównie z rozpoznania przez Grupę odroczonego podatku z tytułu przyszłych korzyści jakie może uzyskać w związku z prowadzeniem działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej, co obniżyło stopę poniżej poziomu nominalnego.

Nota 7.3 Podatek dochodowy wykazany w innych całkowitych dochodach

	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Podatek dochodowy odnoszący się do pozycji, które nie będą reklasyfikowane do zysków i strat(+/-)	(3 633)	(1 510)
(Straty)/Zyski aktuarialne dotyczące programów określonych świadczeń	(3 633)	(1 509)
Pozostałe dochody	-	(1)
Podatek dochodowy odnoszący się do pozycji, które są lub będą reklasyfikowane do zysków i strat(+/-)	(3 178)	5 296
Wycena instrumentów zabezpieczających poprzez rachunkowość zabezpieczeń	(3 178)	5 296
Podatek dochodowy wykazany w innych całkowitych dochodach	(6 811)	3 786

Nota 7.4 Aktywa oraz rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	Aktywa(-)		Rezerwa(+)	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Rzeczowe aktywa trwałe	(91 508)	(89 651)	382 385	309 541
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	(98)	(55)	84 018	85 400
Nieruchomości inwestycyjne	(1 540)	(1 373)	7 744	8 122
Wartości niematerialne	(3 877)	(7 779)	179 766	67 209
Aktywa finansowe	(234)	(629)	12 283	14 451
Zapasy i prawa majątkowe	(13 699)	(11 871)	24 792	14 398
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(6 803)	(6 031)	1 202	1 359
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(79 442)	(54 877)	1 183	1 557
Pozostałe aktywa	(402)	(63)	213	182
Świadczenia pracownicze	(94 057)	(82 531)	623	19
Rezerwy	(44 517)	(35 136)	518	383
Kredyty i pożyczki	(198)	(105)	91	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	(1 089)	(286)	432	292
Wycena instrumentów zabezpieczających przez rachunkowość zabezpieczeń	-	-	436	3 614
Pomoc publiczna podlegająca odliczeniu w przyszłych okresach	(73 972)	(92 180)	-	-
Straty podatkowe	(13 680)	(17 606)	-	-
Pozostałe	(3 379)	(976)	20	2 627
Aktywa(-)/Rezerwa(+) z tytułu podatku odroczonego(+)	(428 495)	(401 149)	695 706	509 154
Kompensata	352 916	331 566	(352 916)	(331 566)
Aktywa(-)/Rezerwa(+) z tytułu podatku odroczonego ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	(75 579)	(69 583)	342 790	177 588

W związku z realizacją inwestycji w zakresie budowy Wytwórni Poliamidów II Jednostka Dominująca uzyskała zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej Krakowski Park Technologiczny. Zgodnie z otrzymanym zezwoleniem Spółka zobligowana była do poniesienia nakładów w minimalnej kwocie 203 000 tys. zł oraz zwiększenia zatrudnienia o 34 osoby i utrzymania go do 30 czerwca 2020 roku. Warunki określone w zezwoleniu zostały spełnione w trakcie 2017 roku i zgodnie z obecnymi planami Jednostka Dominująca będzie w stanie utrzymać warunek dotyczący utrzymania zatrudnienia do 30 czerwca 2020 roku. Spółka na dzień 31 grudnia 2018 roku ujęła składnik aktywów z tytułu korzyści jakie może uzyskać w związku z prowadzeniem działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w wysokości odpowiadającej prognozowanym oszczędnościom podatkowym na działalności strefowej w latach 2019 - 2021 w kwocie 25 894 tys. zł.

Poniesione przez Jednostkę Dominującą kwalifikowane nakłady inwestycyjne na dzień zakończenia inwestycji wyniosły 222 603 tys. zł, co może pozwolić na zrealizowanie oszczędności podatkowych na działalności strefowej w wysokości około 107 mln zł (bez uwzględnienia efektu dyskonta).

W przypadku złamania przez Spółkę któregokolwiek z warunków zezwolenia, Jednostka Dominująca może zostać zobligowana do zwrotu otrzymanej pomocy publicznej.

W związku z realizacją inwestycji w zakresie projektu Produkcji stałych nawozów na bazie mocznika i siarczanu amonu Spółka Grupa Azoty PUŁAWY uzyskała zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej nr 134/2011. Zgodnie z otrzymanym zezwoleniem Spółka Grupa Azoty PUŁAWY zobligowana była do poniesienia nakładów w minimalnej kwocie 68 000 tys. zł oraz zwiększenia zatrudnienia o 35 osób i utrzymania zatrudnienia na terenie strefy na poziomie 85 pracowników do dnia 30 czerwca 2020 roku. Warunki określone w zezwoleniu zostały spełnione w trakcie 2015 roku i zgodnie z obecnymi planami Grupa Azoty PUŁAWY będzie w stanie utrzymać warunek dotyczący utrzymania zatrudnienia do dnia 30 czerwca 2020 roku. Spółka na dzień 31 grudnia 2018 roku ujęła składniki aktywów z tytułu korzyści jakie może uzyskać w związku z prowadzeniem działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w wysokości odpowiadającej prognozowanym oszczędnościom podatkowym na działalności strefowej w kolejnych latach w kwocie 47 666 tys. zł.

Poniesione przez Grupę Azoty PUŁAWY kwalifikowane nakłady inwestycyjne na dzień zakończenia inwestycji wyniosły 102 000 tys. zł, co po uwzględnieniu dotychczas wykorzystanej kwoty zwolnienia, w przyszłości może pozwolić na zrealizowanie oszczędności podatkowych na działalności strefowej w wysokości około 35 398 tys. zł (bez uwzględnienia efektu dyskonta).

Grupie przysługuje potencjalna ulga w podatku dochodowym od osób prawnych przysługująca Spółce w związku z poniesionymi nakładami na realizowany obecnie projekt inwestycyjny Budowa Wytwórni Nawozów Granulowanych na bazie saletry amonowej w kwocie nominalnej 83 597 tysięcy złotych (kwota zdyskontowana 79 359 tysięcy złotych). Warunki określone w zezwoleniu, tj. poniesienie wydatków inwestycyjnych (kwalifikowanych) w wysokości co najmniej 310 mln zł w terminie do 31 grudnia 2020 roku.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa wykazywała składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego z tytułu niewykorzystanych strat podatkowych w kwocie 13 680 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 17 606 tys. zł), które uznano za możliwe do wykorzystania na podstawie prognoz przyszłych dochodów podatkowych w okresie nie dłuższym niż 5 kolejnych lat.

Nota 7.5 Zmiana różnic przejściowych

	Zmiany różnic przejściowych ujęte w:(+/-)						Stan na dzień 31.12.2018
	Stan na dzień 01.01.2018	Korekta z tytułu wdrożenia MSSF9 i 15	Rachunku zysków i strat	Innych całkowitych dochodach	Nabycie spółek	Różnicach kursowych z przeliczenia ujętych w innych całkowitych dochodach	
Rzeczowe aktywa trwale	219 890	-	11 405	-	58 815	767	290 877
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	85 345	-	(1 425)	-	-	-	83 920
Nieruchomości inwestycyjne	6 749	-	(545)	-	-	-	6 204
Wartości niematerialne	59 430	-	(12 543)	-	128 715	287	175 889
Aktywa finansowe	13 822	(1 142)	(631)	-	-	-	12 049
Zapasy i prawa majątkowe	2 527	2	11 209	-	(2 639)	(6)	11 093
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(4 672)	24	364	-	(1 315)	(2)	(5 601)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(53 320)	70	(24 694)	-	(315)	-	(78 259)
Pozostałe aktywa	119	-	175	(11)	(471)	(1)	(189)
Świadczenia pracownicze	(82 512)	-	(2 425)	(3 599)	(4 886)	(12)	(93 434)
Rezerwy	(34 753)	-	(2 408)	(23)	(6 800)	(15)	(43 999)
Kredyty i pożyczki	(105)	-	(2)	-	-	-	(107)
Pozostałe zobowiązania finansowe	6	(25)	(655)	-	17	-	(657)
Wycena instrumentów zabezpieczających przez rachunkowość zabezpieczeń	3 614	-	-	(3 178)	-	-	436
Pomoc publiczna podlegająca odliczeniu w przyszłych okresach	(92 180)	-	18 208	-	-	-	(73 972)
Straty podatkowe	(17 606)	-	5 787	-	(1 858)	(3)	(13 680)
Pozostałe	1 651	591	(4 269)	-	(1 354)	22	(3 359)
Aktywa(-)/Rezerwa(+) z tytułu podatku odroczonego	108 005	(480)	(2 449)	(6 811)	167 909	1 037	267 211

	Zmiany różnic przejściowych ujęte w:(+/-)					Stan na dzień 31.12.2017
	Stan na dzień 01.01.2017	Rachunku zysków i strat	Innych całkowitych dochodach	Nabycie spółek	Różnicach kursowych z przeliczenia ujętych w innych całkowitych dochodach	
Rzeczowe aktywa trwałe	219 365	997	-	(124)	(348)	219 890
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	85 760	(415)	-	-	-	85 345
Nieruchomości inwestycyjne	7 362	(613)	-	-	-	6 749
Wartości niematerialne	68 781	(9 347)	-	-	(4)	59 430
Aktywa finansowe	12 094	1 728	-	-	-	13 822
Zapasy i prawa majątkowe	6 311	(3 784)	-	-	-	2 527
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(1 317)	(3 356)	-	-	1	(4 672)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(55 896)	2 576	-	-	-	(53 320)
Pozostałe aktywa	189	(123)	53	-	-	119
Świadczenia pracownicze	(73 946)	(6 719)	(1 569)	(280)	2	(82 512)
Rezerwy	(32 945)	(1 808)	-	-	-	(34 753)
Kredyty	(62)	(43)	-	-	-	(105)
Pozostałe zobowiązania finansowe	847	(841)	-	-	-	6
Wycena instrumentów zabezpieczających przez rachunkowość zabezpieczeń	(1 682)		5 296	-	-	3 614
Pomoc publiczna podlegająca odliczeniu w przyszłych okresach	(65 314)	(26 866)	-	-	-	(92 180)
Straty podatkowe	(31 857)	14 251	-	-	-	(17 606)
Pozostałe	3 199	(1 554)	6	-	-	1 651
Aktywa(-)/Rezerwa(+) z tytułu podatku odroczonego	140 889	(35 917)	3 786	(404)	(349)	108 005

Nota 7.6 Nieujęte aktywa/rezerwa z tytułu odroczonego podatku

Grupa nie rozpoznała aktywów z tytułu odroczonego podatku w odniesieniu do następujących tytułów:

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Straty podatkowe	4 175	2 520
Różnice przejściowe	1 645	5 576
	5 820	8 096

Ponadto Grupa, jak opisano w Nocie 7.4 ze względu na ograniczony horyzont czasowy posiadanych budżetów podatkowych, nie rozpoznaje składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku związanego z działalnością w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w maksymalnej możliwej wysokości.

Wartość nieuwjętego aktywa na dzień 31 grudnia 2018 wynosi 75 000 tys. zł (31 grudnia 2017 roku: 71 000 tys. zł).

Nieujęte na dzień 31 grudnia 2018 roku aktywa z tytułu podatku odroczonego dotyczą głównie podatku odroczonego od strat podatkowych spółki zależnej PDH Polska S.A. za 2018 rok w kwocie 1 392 tys. zł oraz nierozliczonych strat z lat ubiegłych w kwocie 1 881 tys. zł.

Nota 8 Działalność zaniechana

W roku 2018 i 2017 działalność zaniechana nie występowała.

Nota 9 Zysk na jedną akcję

Kalkulacja podstawowego zysku przypadającego na jedną akcję dokonana została w oparciu o zysk netto oraz o średnią ważoną liczbę akcji na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego. Wielkości te zostały ustalone w sposób przedstawiony poniżej:

	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Zysk netto	9 759	456 663
Liczba akcji na początek okresu	99 195 484	99 195 484
Liczba akcji na koniec okresu	99 195 484	99 195 484
Średnia ważona liczba akcji w okresie	99 195 484	99 195 484
Zysk na jedną akcję:		
Podstawowy (zł)	0,10	4,60
Rozwodniony (zł)	0,10	4,60

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję

Nie występują czynniki powodujące rozwodnienie zysku przypadającego na jedną akcję.

Nota 10 Rzeczowe aktywa trwałe

Wartość bilansowa

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Grunty	38 787	24 193
Złoża mineralne	14 087	16 477
Budynki i budowle	2 593 506	2 287 758
Maszyny i urządzenia	3 637 917	3 421 048
Środki transportu	140 731	118 242
Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	138 456	104 922
	6 563 484	5 972 640
Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	1 102 155	807 108
	7 665 639	6 779 748

Zestawienie netto rzeczowych aktywów trwałych

	Grunty	Złoża mineralne	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2018 roku	24 193	16 477	2 287 758	3 421 048	118 242	104 922	807 108	6 779 748
Zwiększenia, w tym:	14 755	-	453 089	628 476	47 670	59 755	1 077 053	2 280 798
Zwiększenia z tytułu nabycia, wytworzenia, oddania do eksploatacji	86	-	224 095	456 824	21 732	49 827	1 066 545	1 819 109
Zwiększenia z tytułu zawartych umów leasingu	-	-	-	2 506	7 840	174	-	10 520
Zwiększenia z tytułu odwrócenia i wykorzystania odpisu aktualizującego	-	-	724	2 803	1	183	4 757	8 468
Zwiększenia z tytułu przekwalifikowania z nieruchomości inwestycyjnych	-	-	6 968	-	-	-	-	6 968
Zwiększenia z tytułu połączenia, nabycia, w tym:	14 580	-	220 311	161 832	18 095	9 548	4 664	429 030
<i>Zwiększenie z tytułu nabycia Goat TopCo</i>	14 579	-	215 554	159 959	-	9 430	4 664	404 186
Różnice kursowe z przeliczenia	89	-	904	2 016	2	17	446	3 474
Zwiększenia pozostałe	-	-	87	2 495	-	6	641	3 229
Zmniejszenia, w tym:(-)	(161)	(2 390)	(147 341)	(411 607)	(25 181)	(26 221)	(782 006)	(1 394 907)
Amortyzacja	-	(2 390)	(137 229)	(398 860)	(22 927)	(25 834)	(6)	(587 246)
Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia	(161)	-	(89)	(28)	(794)	(15)	-	(1 087)
Zmniejszenia stanu z tytułu likwidacji	-	-	(1 376)	(3 099)	(976)	(30)	(8 503)	(13 984)
Zmniejszenia z tytułu oddania do eksploatacji	-	-	-	-	-	-	(767 052)	(767 052)
Zmniejszenia z tytułu utworzenia odpisu aktualizującego	-	-	(7 594)	(8 679)	(161)	(103)	(243)	(16 780)
Zmniejszenia z tytułu przekwalifikowania do nieruchomości inwestycyjnych	-	-	(312)	(313)	-	-	(710)	(1 335)
Zmniejszenia z tytułu przekwalifikowania do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-	-	-	(72)	(3)	(125)	-	(200)
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	(1)	(1)	-	-	(2)
Zmniejszenia pozostałe	-	-	(741)	(555)	(319)	(114)	(5 492)	(7 221)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2018 roku	38 787	14 087	2 593 506	3 637 917	140 731	138 456	1 102 155	7 665 639

Zestawienie netto rzeczowych aktywów trwałych

	Grunty	Złoża mineralne	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2017 roku	26 297	21 988	1 914 598	2 719 726	124 564	105 529	1 447 924	6 360 626
Zwiększenia, w tym:	360	-	520 478	1 072 912	17 250	26 229	1 004 021	2 641 250
Zwiększenia z tytułu nabycia, wytworzenia, oddania do eksploatacji	359	-	506 487	1 062 601	15 326	26 099	999 443	2 610 315
Zwiększenia z tytułu zawartych umów leasingu	-	-	-	5 893	1 568	98	-	7 559
Zwiększenia z tytułu odwrócenia i wykorzystania odpisu aktualizującego	-	-	2 670	709	327	-	960	4 666
Zwiększenia z tytułu przekwalifikowania z nieruchomości inwestycyjnych	-	-	8 549	-	-	-	-	8 549
Zwiększenia z tytułu połączenia, nabycia	-	-	-	-	-	-	-	-
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	719	-	-	-	-	719
Zwiększenia pozostałe	1	-	2 053	3 709	29	32	3 618	9 442
Zmniejszenia, w tym:(-)	(2 464)	(5 511)	(147 318)	(371 590)	(23 572)	(26 836)	(1 644 837)	(2 222 128)
Amortyzacja	-	(3 417)	(124 259)	(349 434)	(20 410)	(23 904)	-	(521 424)
Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia	-	-	(6 027)	(2 153)	(1 548)	(31)	-	(9 759)
Zmniejszenia stanu z tytułu likwidacji	-	-	(1 787)	(6 290)	(500)	(102)	(1 241)	(9 920)
Zmniejszenia z tytułu oddania do eksploatacji	-	-	-	-	-	-	(1 628 587)	(1 628 587)
Zmniejszenia z tytułu utworzenia odpisu aktualizującego	(1 619)	(2 094)	(9 135)	(9 741)	(376)	(797)	(13 387)	(37 149)
Zmniejszenia z tytułu przekwalifikowania do nieruchomości inwestycyjnych	-	-	(1 698)	-	-	-	(417)	(2 115)
Różnice kursowe z przeliczenia	(112)	-	(638)	(3 344)	(32)	(37)	(339)	(4 502)
Zmniejszenia pozostałe	(733)	-	(3 774)	(628)	(706)	(1 965)	(866)	(8 672)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2017 roku	24 193	16 477	2 287 758	3 421 048	118 242	104 922	807 108	6 779 748

Zestawienie rzeczowych aktywów trwałych

	Grunty	Złoża mineralne	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
Na dzień 31.12.2018 roku								
Wartość bilansowa brutto	41 805	49 009	3 814 333	6 773 064	311 153	321 358	1 180 262	12 490 984
Skumulowane umorzenie(-)	-	(2 390)	(1 156 057)	(3 008 151)	(125 357)	(181 660)	-	(4 473 615)
Odpisy z tytułu utraty wartości(-)	(3 018)	(32 532)	(64 770)	(126 996)	(45 065)	(1 242)	(78 107)	(351 730)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2018 roku	38 787	14 087	2 593 506	3 637 917	140 731	138 456	1 102 155	7 665 639
Na dzień 31.12.2017 roku								
Wartość bilansowa brutto	27 211	60 916	3 365 858	6 020 502	269 831	257 894	889 729	10 891 941
Skumulowane umorzenie(-)	-	(11 907)	(1 020 200)	(2 478 334)	(106 684)	(151 650)	-	(3 768 775)
Odpisy z tytułu utraty wartości(-)	(3 018)	(32 532)	(57 900)	(121 120)	(44 905)	(1 322)	(82 621)	(343 418)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2017 roku	24 193	16 477	2 287 758	3 421 048	118 242	104 922	807 108	6 779 748

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości i ich wykorzystanie

	Grunty	Złoża mineralne	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
Wartość odpisów na dzień 01.01.2018 roku								
Odpis aktualizujący ujęty w rachunku zysków i strat	-	-	7 594	8 679	161	103	243	16 780
Odwrocenie i wykorzystanie odpisu aktualizującego ujęte w rachunku zysków i strat(-)	-	-	(724)	(2 803)	(1)	(183)	(4 757)	(8 468)
Wartość odpisów na dzień 31.12.2018 roku	3 018	32 532	64 770	126 996	45 065	1 242	78 107	351 730
Wartość odpisów na dzień 01.01.2017 roku								
Odpis aktualizujący ujęty w rachunku zysków i strat	1 619	2 094	9 135	9 741	376	797	13 387	37 149
Odwrocenie i wykorzystanie odpisu aktualizującego ujęte w rachunku zysków i strat(-)	-	-	(2 670)	(709)	(327)	-	(960)	(4 666)
Wartość odpisów na dzień 31.12.2017 roku	3 018	32 532	57 900	121 120	44 905	1 322	82 621	343 418

W okresie sprawozdawczym Grupa utworzyła odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych w wysokości 16 780 tys. zł (w roku 2017: 37 149 tys. zł). Odpisy aktualizujące w szczególności dotyczą rzeczowych aktywów trwałych instalacji przerobu tłuszczów w Zakładach Azotowych Chorzów S.A. (segment Chemia). Odpis tych aktywów został dokonany na łączną kwotę 12 537 tys. zł, przy czym odpis w wysokości 6 445 tys. zł został dokonany w wyniku przeprowadzonego testu na utratę wartości na dzień 30 czerwca 2018 roku, natomiast dodatkowy odpis na kwotę 6 092 tys. zł doprowadzający wartość majątku do wartości z wyceny likwidacyjnej instalacji w związku z tymczasowym wstrzymaniem produkcji został dokonany na dzień 31 grudnia 2018 roku. Wycena likwidacyjna została opracowana przez niezależnego rzeczoznawcę majątkowego.

Pozostałe odpisy dotyczyły środków trwałych, które nie są użytkowane i w najbliższym czasie zostaną postawione w stan likwidacji lub zostaną fizycznie zlikwidowane. Wykorzystanie odpisu aktualizującego środków trwałych dotyczy środków trwałych, które zostały postawione w stan likwidacji, zlikwidowane lub sprzedane, na które wcześniej utworzony był odpis.

W 2017 odpisy aktualizujące dotyczyły w szczególności:

- odpis aktualizujący na rzeczowe aktywa trwałe instalacji przerobu tłuszczów (segment Chemia) 14 016 tys. zł,
- odpis aktualizujący na rzeczowe aktywa trwałe związane z wydobywaniem siarki (segment Wydobywczy) w kwocie 9 214 tys. zł,
- odpis aktualizujący na rzeczowe aktywa trwałe w budowie w związku ze zmianą koncepcji inwestycji Elektrownia Puławy (segment Energetyka) w kwocie 9 113 tys. zł,
- odpis aktualizujący rzeczowe aktywa trwałe w budowie w kwocie 3 150 tys. zł dotyczące wstępnej fazy inwestycji związanej z nadzorem nad przygotowaniem do realizacji projektu budowy i eksploatacji kopalni fosforytów w Senegal. Zadanie nie będzie kontynuowane.

Test na utratę wartości

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wystąpiła przesłanka wymieniona w par. 12d MSR 36 *Utrata wartości* aktywów tj. wartość bilansowa aktywów netto Jednostki Dominującej była wyższa od kapitalizacji rynkowej. W związku z tym w istotnych Spółkach Grupy, tj.: Jednostka Dominująca, Grupa Azoty POLICE, Grupa Azoty PUŁAWY, Grupa Azoty ZAK, Grupa Azoty SIARKOPOL oraz Goat TopCo przeprowadzone zostały testy na utratę wartości. W wyniku przeprowadzonych testów nie stwierdzono konieczności dokonywania odpisów z tytułu utraty wartości aktywów.

Kluczowe założenia i wyniki przeprowadzonych testów dotyczących Jednostki Dominującej, Grupa Azoty ZAK oraz Grupa Azoty SIARKOPOL zostały zaprezentowane w tabeli poniżej.

Opis testów obejmujących wartość firmy oraz wartości niematerialne o nieograniczonym okresie użytkowania w zakresie Grupy Azoty POLICE, Grupy Azoty PUŁAWY oraz Goat TopCo przedstawiono w nocie 12.1.

Wyszczególnienie	Jednostka Dominująca	Grupa Azoty ZAK	Grupa Azoty Siarkopol
Określenie CGU	<i>Nawozy Tworzywa</i>	Cała Spółka	<i>Wydobywczy Chemia</i>
Zaangażowanie odpisu	Brak	Brak	Brak
Rozwiązanie odpisu	Brak	Brak	Brak
Średnioważony koszt kapitału WACC w ujęciu nominalnym (%)	7,01	7,01	7,01
Główne założenia	Nieograniczony okres funkcjonowania CGU. Poziom cen podstawowych surowców przyjęto na bazie notowań rynkowych w horyzoncie prognozy. Poziom marży EBITDA dla segmentu Tworzywa kształtuje się na poziomie: 2019 r. 8,7%; 2020 r. 10,3%; 2021 r. 10,1%; 2022 r. 9,3%; 2023 r. 11,8%, Poziom marży EBITDA dla segmentu Nawozy kształtuje się na poziomie: 2019 r. 10,7%; 2020 r. 12,4%; 2021 r. 12,6%; 2022 r. 10,6%; 2023 r. 14,3%. Aktywa pozostałe oraz koszty z nimi związane zostały przypisane do podstawowych segmentów w sposób pośredni. Za najbardziej racjonalny sposób alokacji majątku wspólnego uznano dla większości aktywów wspólnych klucze kosztowe, Stopa wzrostu w okresie rezydualnym przyjęta została na poziomie 2,3%.	Nieograniczony okres funkcjonowania CGU. Poziom cen podstawowych surowców przyjęto na bazie notowań rynkowych w horyzoncie prognozy. Poziom marży EBITDA kształtuje się na poziomie: 2019 r. 9,24%; 2020 r. 10,92%; 2021 r. 13,12%; 2022 r. 15,24%; 2023 r. 16,84%. Założono brak wzrostu w okresie rezydualnym (założenie ostrożnościowe).	Segment Wydobywczy: Okres prognozy jest równy planowanemu okresowi eksploatacji złoża siarki Osiek, tj. do 2027 r. Zasobność siarki dostępna do wydobywania na złożu Osiek szacowana jest na ok. 4 365 tys. ton. Segment Chemia: Przeprowadzony test dla segmentu chemia przyjmuje 5 letni okres prognozy z wartością rezydualną. Wolumen sprzedaży pokrywa się z możliwościami produkcyjnymi.
Wartość użytkowa	<i>Nawozy - 973 004 tys. zł Tworzywa - 994 061 tys. zł</i>	2 021 253 tys. zł	<i>Wydobywczy - 149 992 tys. zł Chemia - 125 430 tys. zł</i>

Analizy wrażliwości przeprowadzonych testów wskazują na brak konieczności ujmowania odpisów w Jednostce Dominującej w przypadku obniżenia poziomu EBITDA o nie więcej niż 13% lub zwiększenia WACC do poziomu nieprzekraczającego 7,71%. Dla Grupy Azoty ZAK konieczność dokonania odpisów nie wystąpi w przypadku zmniejszenia EBITDA o nie więcej niż 12,33% oraz podwyższenia stopy dyskontowej WACC do poziomu nieprzekraczającego 9,09%. Dla Grupy Azoty Siarkopol - segment wydobywczy nie odnotuje odpisu w przypadku obniżenia EBITDA o nie więcej niż 11% i zwiększenia WACC do poziomu nieprzekraczającego 9,96%, a segment chemii - odpowiednio o 24% i do poziomu 9,12%.

Nakłady na istotne rzeczowe aktywa trwałe w budowie

Do najistotniejszych nakładów inwestycyjnych składających się na rzeczowe aktywa trwałe w budowie należą:

- kontynuacja projektu inwestycyjnego Wytwórnia Poliamidów II w Jednostce Dominującej. Nierozliczone nakłady na dzień 31 grudnia 2018 roku wynoszą: 62 610 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 113 592 tys. zł),
- zagospodarowanie purge gazów z instalacji syntezy amoniaku w Jednostce Dominującej, Nierozliczone nakłady na dzień 31 grudnia 2018 roku wynoszą 18 116 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku 647 tys. zł),
- budowa instalacji do produkcji propylenu metodą PDH w PDH Polska. Poniesione nakłady na dzień 31 grudnia 2018 roku wynoszą 101 847 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 89 808 tys. zł),
- budowa wytwórni nawozów granulowanych na bazie saletry amonowej w Grupie Azoty PUŁAWY. Poniesione nakłady na dzień 31 grudnia 2018 roku wynoszą 292 412 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 85 401 tys. zł),
- modernizacja instalacji kwasu azotowego oraz budowa nowych instalacji kwasu azotowego, neutralizacji i produkcji nowych nawozów na bazie kwasu azotowego w Grupie Azoty PUŁAWY. Poniesione nakłady na dzień 31 grudnia 2018 roku wynoszą 67 891 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 4 965 tys. zł),
- zwiększenie wolumenu i optymalizacja produkcji ciekłego dwutlenku węgla w Zakładzie Amoniak w Grupie Azoty PUŁAWY. Poniesione nakłady na dzień 31 grudnia 2018 roku wynoszą 30 189 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 789 tys. zł),
- budowa instalacja neutralizacji w Grupie Azoty PUŁAWY. Poniesione nakłady na dzień 31 grudnia 2018 roku wynoszą 17 548 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 1 806 tys. zł),
- budowa Demonstrator Estry Specjalne I w Grupie Azoty ZAK. Poniesione nakłady na dzień 31 grudnia 2018 roku: 49 480 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 8 156 tys. zł),
- modernizacja systemu zabezpieczeń turbozespołu GHH w Grupie Azoty ZAK. Poniesione nakłady na dzień 31 grudnia 2018 roku: 25 238 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 4 043 tys. zł),
- zmiana technologii produkcji kwasu fosforowego w Grupie Azoty POLICE. Poniesione nakłady na dzień 31 grudnia 2018 roku wynoszą 61 919 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 12 591 tys. zł).

Test na utratę wartości

Na dzień 31 grudnia 2018 roku przetestowano pod kątem utraty wartości nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne i prawne poniesione przez spółkę PDH (CGU Polimery). W celu oszacowania wartości bieżącej przyszłych spodziewanych przepływów pieniężnych generowanych przez Projekt sporządzono prognozę finansową opartą o aktualne założenia odnośnie szacowanych wpływów pieniężnych koniecznych do poniesienia przed oddaniem inwestycji do użytkowania oraz oczekiwanych korzyści ekonomicznych w okresie eksploatacji inwestycji. Wartość godziwa aktywów została oszacowana przy założeniu 35-letniego okresu eksploatacji projektu począwszy od momentu rozruchu instalacji produkcyjnych planowanego na II kwartał 2022 roku, bez uwzględnienia wartości rezydualnej. W szczególności dokonano aktualizacji szeregu kluczowych dla przyszłych wyników finansowych założeń obejmujących długoterminowe prognozy ścieżek cenowych produktów, podstawowych surowców oraz głównych mediów energetycznych wykorzystując w tym celu opracowania renomowanych podmiotów doradczych. Założony w prognozie finansowej całkowity budżet projektu kształtował się na poziomie równowartości 1,5 mld EUR. Test na utratę wartości aktywów przygotowano przy założeniu pozyskania finansowania w wymaganej wysokości. Na dzień sporządzenia sprawozdania prowadzone są przez Grupę Azoty działania mające na celu pozyskanie finansowania dłużnego oraz kapitałowego w optymalnej strukturze. W wyniku analizy otrzymano istotną nadwyżkę oszacowanej wartości bieżącej nad wartością księgową testowanych aktywów. Jednocześnie należy podkreślić, iż poniesione do tej pory w ramach fazy przygotowawczej Projektu Polimery Police nakłady inwestycyjne stanowią ok. 3 % estymowanej wartości całkowitej nakładów inwestycyjnych.

Zabezpieczenia

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość bilansowa netto nieruchomości (budynki i budowle) oraz maszyn i urządzeń stanowiących zabezpieczenie kredytów bankowych wynosiła 26 962 tys. zł (31 grudnia 2017 roku: 16 176 tys. zł).

Tytuł zobowiązania/ograniczenia w dysponowaniu	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Kredyt bankowy/hipoteki	20 824	9 885
Kredyt bankowy/zastaw rejestrowy	6 138	6 291
	26 962	16 176

Rzeczowe aktywa trwale w leasingu finansowym	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych w leasingu finansowym, w tym:	31 328	30 668
Maszyny i urządzenia	7 818	7 660
Środki transportu	23 284	22 679
Pozostałe rzeczowe aktywa trwale	226	329

Grupa użytkuje na podstawie umowy leasingu finansowego głównie sprzęt komputerowy, infrastrukturę informatyczną, katalizatory oraz środki transportu, w skład których wchodzi lokomotywy, wagony, samochody osobowe i wózki widłowe.

Nota 10.1 Rzeczowe aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Grunty	95	95
Budynki i budowle	198	187
Maszyny i urządzenia	104	78
Środki transportu	9	9
Pozostałe rzeczowe aktywa trwale	3	3
Rzeczowe aktywa trwale w budowie	305	305
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	1 741	1 741
Nieruchomości inwestycyjne	6 595	6 595
Należności	-	77
Pożyczki	-	1 465
	9 050	10 555

Nota 11 Prawo wieczystego użytkowania gruntów

Na dzień 31 grudnia 2018 roku prawo wieczystego użytkowania gruntów wynosiło 470 178 tys. zł (31 grudnia 2017 roku: 476 616 tys. zł).

Zestawienie prawa wieczystego użytkowania gruntów

	Prawo wieczystego użytkowania gruntów
Na dzień 31.12.2018 roku	
Wartość bilansowa brutto	513 829
Skumulowane umorzenie(-)	(43 601)
Odpisy z tytułu utraty wartości (-)	(50)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2018 roku	470 178
Na dzień 31.12.2017 roku	
Wartość bilansowa brutto	515 511
Skumulowane umorzenie(-)	(38 895)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2017	476 616

Nota 12 Wartości niematerialne

Wartość bilansowa

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Znaki towarowe	155 438	88 788
Znak korporacyjny	218 166	84 000
Portfel klientów	197 412	50 222
Patenty i licencje	94 425	93 862
Oprogramowanie komputerowe	30 021	36 319
Koszty prac rozwojowych	2 425	4 766
Pozostałe wartości niematerialne	9 603	7 419
	707 490	365 376
Wartości niematerialne w budowie	55 574	30 379
	763 064	395 755

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość bilansowa znaków towarowych rozpoznanych przy nabyciu spółki Grupa Azoty POLICE wynosi 55 688 tys. zł (31 grudnia 2017 roku: 55 688 tys. zł), a wartość bilansowa znaków towarowych rozpoznanych przy nabyciu spółki Grupa Azoty PUŁAWY wynosi 33 100 tys. zł (31 grudnia 2017 roku: 33 100 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość znaków towarowych uległa zwiększeniu w wyniku zakupu Goat TopCo o kwotę 66 501 tys. zł. Wartość znaków towarowych Goat TopCo jest przedmiotem wyceny zgodnie z MSSF 3. Znaki towarowe nie są amortyzowane. Przyjęto nieokreślony okres użytkowania znaków towarowych ze względu na wieloletnią dotychczasową obecność znaków towarowych na rynku oraz brak planów ich zmiany lub zastąpienia w przyszłości.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku znaku korporacyjnego PUŁAWY wynosi 42 000 tys. zł (31 grudnia 2017 roku: 84 000 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość znaku korporacyjnego uległa zwiększeniu w wyniku zakupu Goat TopCo o kwotę 176 065 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość portfela klientów dotyczy przede wszystkim klientów segmentu Nawozy-Agro. Portfele klientów zostały rozpoznane przy nabyciu spółek Grupa Azoty POLICE i Grupa Azoty PUŁAWY oraz Goat TopCo.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość bilansowa portfela klientów rozpoznana przy nabyciu Grupy Azoty PUŁAWY wynosi 24 183 tys. zł (31 grudnia 2017 roku: 49 840 tys. zł), a jego pozostały okres amortyzacji wynosi 1 rok.

Wartość portfela Goat TopCo na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 173 427 tys. zł.

Pozostała wartość portfela klientów została rozpoznana przy nabyciu Grupy Azoty POLICE i wynosi 0,00 tys. zł (31 grudnia 2017 roku: 382 tys. zł).

Informacje dotyczące przeprowadzonych testów na utratę wartości w stosunku do wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania zostały przedstawione w notce 12.1.

W Grupie nie występują wartości niematerialne, do których tytuł prawny podlega ograniczeniom lub które stanowią zabezpieczenie zobowiązań.

Odpisy amortyzacyjne wartości niematerialnych co do zasady obciążają koszty ogólnego zarządu. Wartość prac badawczych i rozwojowych ujętych jako koszt w 2018 roku wyniosła 13 924 tys. zł (w 2017 roku: 16 026 tys. zł).

Zestawienie netto wartości niematerialnych

	Znaki towarowe	Znak korporacyjny	Portfel klientów	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Koszty prac rozwojowych	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niematerialne w budowie	Razem
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2018 roku	88 788	84 000	50 222	93 862	36 319	4 766	7 419	30 379	395 755
Zwiększenia, w tym:	66 650	176 457	173 808	10 671	1 111	292	3 425	36 970	469 384
Zwiększenia z tytułu nabycia, wytworzenia, oddania do eksploatacji	-	-	-	6 200	1 096	291	1 055	28 158	36 800
Różnice kursowe z przeliczenia	149	392	381	6	3	-	26	3	960
Zwiększenia z tytułu rozwiązania odpisu aktualizującego	-	-	-	-	-	-	96	2 690	2 786
Zwiększenia z tytułu połączenia, nabycia, w tym:	66 501	176 065	173 427	4 371	-	-	2 248	1 270	423 882
<i>Zwiększenia z tytułu nabycia Goat TopCo</i>	66 501	176 065	173 427	4 213	-	-	2 247	1 270	423 724
Zwiększenia pozostałe	-	-	-	94	12	1	-	4 849	4 956
Zmniejszenia, w tym:(-)		(42 291)	(26 618)	(10 108)	(7 409)	(2 633)	(1 241)	(11 775)	(102 075)
Amortyzacja	-	(42 291)	(26 618)	(10 106)	(5 499)	(290)	(1 151)	-	(85 955)
Zmniejszenia stanu z tytułu likwidacji	-	-	-	-	(5)	-	(90)	-	(95)
Zmniejszenia z tytułu oddania do eksploatacji	-	-	-	-	-	-	-	(7 992)	(7 992)
Zmniejszenia z tytułu utworzenia odpisu aktualizującego	-	-	-	-	(609)	(18)	-	(160)	(787)
Zmniejszenia pozostałe	-	-	-	(2)	(1 296)	(2 325)	-	(3 623)	(7 246)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2018 roku	155 438	218 166	197 412	94 425	30 021	2 425	9 603	55 574	763 064

Skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe Grupy Azoty
za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku
(wszystkie dane podano w tysiącach złotych, o ile nie wskazano inaczej)
Informacja dodatkowa do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

	Znaki towarowe	Znak korporacyjny	Portfel klientów	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Koszty prac rozwojowych	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niematerialne w budowie	Poszukiwanie i ocena złóż mineralnych	Razem
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2017 roku	88 788	105 000	71 157	96 088	32 864	9 611	8 484	28 830	35 861	476 683
Zwiększenia, w tym:	-	-	-	7 563	9 785	184	49	19 078	3 304	39 963
Zwiększenia z tytułu nabycia, wytworzenia, oddania do eksploatacji	-	-	-	7 563	9 781	115	44	17 877	3 304	38 684
Zwiększenia pozostałe	-	-	-	-	4	69	5	1 201	-	1 279
Zmniejszenia, w tym:(-)	-	(21 000)	(20 935)	(9 789)	(6 330)	(5 029)	(1 114)	(17 529)	(39 165)	(120 891)
Amortyzacja	-	(21 000)	(20 935)	(9 789)	(5 615)	(283)	(1 061)	-	-	(58 683)
Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia	-	-	-	-	(7)	-	-	-	-	(7)
Zmniejszenia stanu z tytułu likwidacji	-	-	-	-	(7)	-	(7)	-	-	(14)
Zmniejszenia z tytułu oddania do eksploatacji	-	-	-	-	-	(62)	-	(14 498)	-	(14 560)
Zmniejszenia z tytułu utworzenia odpisu aktualizującego	-	-	-	-	(688)	(3 483)	-	(2 690)	(37 791)	(44 652)
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	(13)	-	(46)	-	(1 374)	(1 433)
Zmniejszenia pozostałe	-	-	-	-	-	(1 201)	-	(341)	-	(1 542)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2017 roku	88 788	84 000	50 222	93 862	36 319	4 766	7 419	30 379	-	395 755

Zestawienie wartości niematerialnych

	Znaki towarowe	Znak korporacyjny	Portfel klientów	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Koszty prac rozwojowych	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niematerialne w budowie	Poszukiwanie i ocena złóż mineralnych	Razem
Na dzień 31.12.2018 roku										
Wartość bilansowa brutto	156 964	281 457	375 808	173 030	71 046	5 731	80 333	60 761	-	1 205 130
Skumulowane umorzenie(-)	(1 526)	(63 291)	(178 396)	(71 905)	(38 375)	(3 111)	(70 125)	-	-	(426 729)
Odpisy z tytułu utraty wartości(-)	-	-	-	(6 700)	(2 650)	(195)	(605)	(5 187)	-	(15 337)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2018 roku	155 438	218 166	197 412	94 425	30 021	2 425	9 603	55 574	-	763 064
Na dzień 31.12.2017 roku										
Wartość bilansowa brutto	90 314	105 000	205 748	162 380	71 855	11 256	77 566	35 081	64 044	823 244
Skumulowane umorzenie(-)	(1 526)	(21 000)	(155 526)	(61 818)	(33 495)	(2 852)	(69 446)	(446)	-	(346 109)
Odpisy z tytułu utraty wartości(-)	-	-	-	(6 700)	(2 041)	(3 638)	(701)	(4 256)	(64 044)	(81 380)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2017 roku	88 788	84 000	50 222	93 862	36 319	4 766	7 419	30 379	-	395 755

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości i ich wykorzystanie

	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Koszty prac rozwojowych	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niematerialne w budowie	Poszukiwanie i ocena złóż mineralnych	Razem
Na dzień 31.12.2018 roku	6 700	2 041	3 638	701	4 256	64 044	81 380
Odpis aktualizujący ujęty w rachunku zysków i strat	-	609	18	-	160	-	787
Odwrocenie i wykorzystanie odpisu aktualizującego ujęte w rachunku zysków i strat(-)	-	-	-	(96)	(2 690)	(64 044)	(66 830)
Zmiana sposobu prezentacji	-	-	(3 461)	-	3 461	-	-
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2018 roku	6 700	2 650	195	605	5 187	-	15 337
Na dzień 31.12.2017 roku							
Odpis aktualizujący ujęty w rachunku zysków i strat	6 700	1 353	155	701	1 566	28 349	38 824
Odwrocenie i wykorzystanie odpisu aktualizującego ujęte w rachunku zysków i strat(-)	-	688	3 483	-	2 690	37 791	44 652
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	(2 096)	(2 096)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2017 roku	6 700	2 041	3 638	701	4 256	64 044	81 380

Nota 12.1 Wartość firmy

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Z tytułu nabycia Goat TopCo	548 968	-
Z tytułu nabycia Grupy Azoty POLICE	29 815	29 815
Z tytułu objęcia kontroli przez spółkę Grupa Azoty Koltar	1 720	1 720
Z tytułu objęcia kontroli w spółce Unibaltic Agro	933	933
	581 436	32 468

Wartość odzyskiwalna OWSP zawierających wartość firmy i wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania

Wyszczególnienie	Aktywa	Grupa Azoty Puławy	Grupa Azoty Police	Goat TopCo
Przypisanie do OWSP	Wartość firmy oraz Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania	Agro - 33 100 tys. zł Chemia - 0,00 tys. zł	Nawozy - 58 507 tys. zł Pigmenty - 26 996 tys. zł	Nawozy - 791 534 tys. zł
Zawiązanie odpisu	Wartość firmy i wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania	Brak	Brak	Brak
	Rzeczowe aktywa trwałe	Brak	Brak	Brak
Srednioważony koszt kapitału WACC w ujęciu nominalnym (%)		7,01	7,01	7,01
Główne założenia		Nieograniczony okres funkcjonowania biznesu w przyszłości. Poziom marży EBITDA dla OWSP Nawozy- Agro założono w pierwszym roku prognozy na poziomie 8,29% (w 2017 roku: 13,2%), w kolejnych latach w przedziale od 11,1% do 20,9 % (w 2017 roku: w przedziale od 16,4% do 18,2%). Łączny wolumen sprzedaży nawozów będzie zbliżony do obserwowanego w przeszłości. Aktywa Grupy Azoty PUŁAWY użytkowane wspólnie zostały przypisane do jej segmentów w sposób pośredni. Za najbardziej racjonalny sposób alokacji majątku wspólnego uznano dla większości aktywów wspólnych klucze kosztowe. Stopa wzrostu w okresie rezydualnym wyniesie 2,3 % (w 2017 roku: 1,6%).	Szacunkowa prognoza przyszłych przepływów pieniężnych została przygotowana przy uwzględnieniu szczegółowych projekcji finansowych na lata 2019-2026. W przypadku CGU Nawozy, przyjęto założenie o skończonym okresie prognozy do 2042 roku. Dla segmentu Pigmenty przyjęto prognozy z wartością rezydualną. Pozycje bilansowe użytkowane wspólnie przez oba ośrodki wypracowujące środki pieniężne, ewidencjonowane w ramach Obszarów Wsparcia oraz Administracji, zostały przypisane do CGU w sposób pośredni. Jako najbardziej racjonalny sposób alokacji aktywów i pasywów majątku wspólnego przyjęto klucze kosztowe. Dla wartości rezydualnej przyjęto długoterminową stopę wzrostu na poziomie 2,3%.	Jako projekcje finansowe przyjęto plan długoterminowy opracowany przez Zarząd Goat TopCo na lata 2019-2026, z uwzględnieniem wartości rezydualnej. Dla określenia wartości rezydualnej przyjęto długoterminową stopę wzrostu na poziomie 1,9% nominalnie (prognoza inflacji w Unii Europejskiej).
Wartość użytkowa		Agro - 6 734 788 tys. zł Chemia - 1 273 048 tys. zł	Nawozy - 1 168 335 tys. zł Pigmenty - 332 458 tys. zł	Cała Grupa 381,8 mln EUR (1 641,7 mln zł)

Analizy wrażliwości przeprowadzonych testów wskazują na brak konieczności ujmowania odpisów w Grupie Azoty Puławy w segmencie Agro w przypadku obniżenia poziomu EBITDA o nie więcej niż 56% lub zwiększenia poziomu stopy dyskontowej WACC do wysokości nieprzekraczającej 18,71%, a w segmencie Chemii w przypadku obniżenia poziomu EBITDA o nie więcej niż 1% lub braku podwyższenia stopy dyskontowej WACC powyżej przyjętego w teście poziomu, tj. 7,01%. Dla Grupy Azoty Police analogiczne poziomy wynoszą odpowiednio - dla segmentu Nawozy - obniżenie EBITDA o 1,11% i zwiększenie stopy dyskontowej WACC do poziomu 7,18%, a dla segmentu Pigmenty - obniżenie EBITDA o 0,07% i podwyższenie poziomu stopy dyskontowej WACC do wysokości 7,02%. Dla Grupy Goat TopCo utrata wartości nie wystąpi, jeśli wynik EBITDA ulegnie obniżeniu o nie więcej niż o 3,34% lub stopa dyskonta WACC nie przekroczy 7,31%.

Nota 13 Nieruchomości inwestycyjne

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Wartość bilansowa na początek okresu	49 649	66 054
Zwiększenia, w tym:	4 759	3 430
Zwiększenia z tytułu nabycia, wytworzenia, późniejszych nakładów	1 357	898
Zwiększenie z tytułu rozliczenia nabycia spółek	2 403	-
Zwiększenia z tytułu reklasyfikacji z innej kategorii aktywów	625	2 450
Zwiększenia pozostałe	374	82
Zmniejszenia, w tym:(-)	(10 609)	(19 835)
Amortyzacja(-)	(3 989)	(3 049)
Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia, likwidacji	(28)	(725)
Zmniejszenia z tytułu reklasyfikacji do innej kategorii aktywów	(6 578)	(15 863)
Zmniejszenia z tytułu utworzenia odpisu aktualizującego	(9)	(19)
Zmniejszenia pozostałe	(5)	(179)
Wartość bilansowa na koniec okresu	43 799	49 649

Przychody z tytułu dzierżawy nieruchomości inwestycyjnych w 2018 roku wyniosły 18 938 tys. zł (w 2017 roku: 17 976 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość brutto nieruchomości inwestycyjnych wynosiła 107 850 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 95 033 tys. zł).

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 80 831 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 81 493 tys. zł).

Nota 14 Aktywa finansowe

Nota 14.1 Udziały i akcje

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Udziały/akcje w jednostkach stowarzyszonych i współzależnych, w tym:	89 496	111 059
<i>Bałtycka Baza Masowa (współzależna)</i>	14 889	15 273
<i>CTL KOLZAP (współzależna)</i>	-	12 730
<i>KEMIPOL (stowarzyszona)</i>	74 607	75 355
<i>CTL CHEMKOL (stowarzyszona)</i>	-	7 701
Udziały/akcje w pozostałych jednostkach nieobjętych konsolidacją	9 113	14 690
	98 609	125 749
Przypadające na:		
Długoterminowe	98 609	125 749
	98 609	125 749

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i współzależnych

Kemipol Sp. z o.o. z siedzibą w Policach stanowi istotną jednostkowo Spółkę stowarzyszoną wycenianych metodą praw własności. Zakres działalności obejmuje usługi w zakresie instalowania i naprawy maszyn na obiektach wodno - ściekowych oraz unieszkodliwianie odpadów. Zarówno na dzień 31 grudnia 2018 roku jak 31 grudnia 2017 roku procentowy udział Grupy w kapitale wynosił 33,99%. Jest to Spółka stowarzyszona Grupy Azoty POLICE. W analizowanym okresie nie nastąpiły zmiany odnośnie posiadanych udziałów w jednostce stowarzyszonej.

Tabela poniżej przedstawia podsumowanie dotyczące inwestycji w spółkę Kemipol Sp. z o.o.

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Wartość inwestycji w jednostkę stowarzyszoną ustalona metodą praw własności	74 607	75 355
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)	55 590	58 150
Aktywa trwałe (długoterminowe)	40 352	40 408
Zobowiązania krótkoterminowe	17 679	18 070
Zobowiązania długoterminowe	1 374	1 396

	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Przychody	165 612	165 453
Zysk z działalności kontynuowanej	36 348	38 549
Zysk/Strata za rok obrotowy	36 348	38 549
Całkowite dochody razem za rok obrotowy	36 348	38 549
Otrzymane dywidendy od Grupy stowarzyszonej przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej	13 103	10 942

Uzgodnienie powyższych informacji finansowych do wartości bilansowych udziałów w spółce Kemipol Sp. z o.o. ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Procentowy udział Grupy w kapitale Grupy	33,99	33,99
Aktywa netto przypadające Grupie Azoty	26 135	26 883
Korekta wartości godziwej na dzień objęcia kontroli	48 472	48 472
Inwestycje wyceniane metodą praw własności	74 607	75 355

Na dzień 31 grudnia 2018 roku suma wartości inwestycji w jednostkowo nieistotnych jednostkach stowarzyszonych i współzależnych ustalona metodą praw własności wynosi 14 889 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 35 704 tys. zł).

Tabela poniżej przedstawia podsumowanie dotyczące inwestycji w spółkę Bałtycka Baza Masowa Sp. z o.o.

	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Zysk netto z działalności kontynuowanej	1 367	567
Inne całkowite dochody za rok obrotowy	1 367	567
Całkowite dochody razem za rok obrotowy	1 367	567

Tabela poniżej przedstawia podsumowanie dotyczące inwestycji za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017

	Kolzap Sp. z o.o.	CTL CHEMKOL Sp. z o.o.
Zysk netto z działalności kontynuowanej	2 521	933
Inne całkowite dochody za rok obrotowy	2 521	933
Całkowite dochody razem za rok obrotowy	2 521	933

Udziały i akcje w pozostałych jednostkach

Udziały i akcje w pozostałych jednostkach wyceniane są w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Grupa przyjęła do zastosowania ten wariant prezentacji, ze względu na specyfikę tych jednostek oraz wielkość posiadanych udziałów.

Główną pozycję stanowią udziały w Spółce Tarnowskie Wodociągi na dzień 31 grudnia 2018 roku: 6 464 tys. zł, 31 grudnia 2017 roku: 12 027 tys. zł.

Nota 14.2 Pozostałe aktywa finansowe

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Lokaty bankowe powyżej 3 miesięcy	11 997	253 498
Pożyczki	3 178	339
Pozostałe	2 263	2 073
	17 438	255 910
Przypadające na:		
Długoterminowe	2 377	2 226
Krótkoterminowe	15 061	253 684
	17 438	255 910

Nota 15 Zapasy

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Produkty gotowe	526 710	302 166
Półprodukty, produkcja w toku	170 380	142 308
Materiały	735 611	547 188
Towary	71 196	11 552
Zapasy ogółem, w tym	1 503 897	1 003 214
<i>wartość bilansowa zapasów wykazywanych w cenie sprzedaży pomniejszonej o koszty sprzedaży</i>	20 627	37 090
<i>Wartość bilansowa zapasów stanowiących zabezpieczenie zobowiązań</i>	-	-
	3 623	1 444
	41 834	23 024
Odpisy wartości zapasów ujęte jako koszt w okresie	(38 211)	(21 580)
Odpisy wartości zapasów wykorzystanie/rozwiązanie w okresie	3 623	1 444

Wartość zapasów ujęta jako koszt w okresie

	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Zużycie materiałów i energii	6 122 652	5 486 585
Zmiana stanu produktów(+/-)	(90 329)	(77 298)
	6 032 323	5 409 287
	48 739	44 472
Wartość odpisów aktualizujących	48 739	44 472

Dokonane w 2018 roku odpisy aktualizujące wartość zapasów dotyczą wyrobów gotowych i półproduktów, materiałów, których koszt wytworzenia (cena nabycia) jest wyższy od ceny sprzedaży netto lub okres ich zalegania na magazynie był dłuższy niż rok. Zmiany wartości odpisów aktualizujących wynikają ze sprzedaży, wykorzystania lub likwidacji odpowiednich pozycji asortymentowych i są ujmowane w rachunku zysków i strat w pozycji koszty wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów.

Nota 16 Prawa majątkowe

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Prawa do emisji	257 292	178 657
Świadectwa pochodzenia energii	3 591	6 930
Pozostałe	884	3 300
Prawa majątkowe ogółem, w tym	261 767	188 887
<i>wartość bilansowa praw majątkowych wykazywanych w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży</i>	760	3 205
	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Odpisy wartości praw majątkowych ujęte jako koszt w okresie	501	(149)
Odpisy wartości praw majątkowych wykorzystanie/rozwiązanie w okresie	(149)	595
Wartość odpisów aktualizujących	352	446

Nota 16.1 Prawa do emisji CO₂

Posiadane prawa do emisji CO₂ (ilość jednostek)

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Stan praw na początek okresu (jednostki posiadane)	7 988 473	8 993 047
Rozliczone	(7 627 962)	(7 547 399)
Przyznane	4 745 301	5 153 114
Zakupione	1 354 094	1 389 711
Stan praw na koniec okresu (jednostki posiadane)	6 459 906	7 988 473
Emisja w okresie sprawozdawczym	7 344 625	7 627 155

W wyniku realizacji zadań inwestycyjnych w latach 2016-2017 Grupa otrzymała w 2018 roku 478 296 dodatkowych praw do emisji CO₂. W 2017 roku w wyniku realizacji zadań inwestycyjnych w latach 2015-2016, Grupa otrzymała 348 460 dodatkowych praw do emisji CO₂.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa posiadała prawie całą wymaganą do rozliczenia ilość jednostek uprawnień emisji CO₂ za 2018 rok (nabyte, otrzymane, transakcje terminowe z rozliczeniem po dniu bilansowym). Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania Grupa posiada pełne zabezpieczenie uprawnień w celu pokrycia rzeczywistej emisji w 2018 roku.

Różnica pomiędzy ilościami brakującymi a ilościami wykazanymi w tabeli powyżej wynika z posiadania na dzień 31 grudnia 2018 roku przez Grupę kontaktów terminowych z dostawą i rozliczeniem w 2019 roku, na pokrycie emisji za rok 2018.

Nota 17 Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Należności z tytułu dostaw i usług - podmioty powiązane	-	2 371
Należności z tytułu dostaw i usług - pozostałe podmioty	1 135 870	806 030
Należności budżetowe oprócz podatku dochodowego	333 156	238 309
Należności z tytułu umów o usługi budowlane - podmioty pozostałe	629	579
Zaliczki na dostawy rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialne - podmioty pozostałe	161 873	127 305
Zaliczki na dostawy materiałów, towarów i usług - podmioty powiązane	-	1 334
Zaliczki na dostawy materiałów, towarów i usług - podmioty pozostałe	22 533	12 219
Rozliczenia międzyokresowe kosztów - podmioty powiązane	2	-
Rozliczenia międzyokresowe kosztów - podmioty pozostałe	32 596	20 208
Pozostałe należności - podmioty powiązane	666	-
Pozostałe należności - podmioty pozostałe	51 981	17 919
	1 739 306	1 226 274
Przypadające na:		
Długoterminowe	185 397	137 850
Krótkoterminowe	1 553 909	1 088 424
	1 739 306	1 226 274

Zmiany stanu odpisów aktualizujących (w tym z tytułu szacowanej straty kredytowej) - Należności z tytułu dostaw i usług

	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Stan na początek okresu	98 045	80 505
<i>Korekta z tytułu MSSF 9</i>	(203)	-
Utworzenie	13 568	24 275
Rozwiązanie	(9 384)	(5 790)
Wykorzystanie	(21 433)	(945)
Zmiany w Grupie	1 753	-
Różnice kursowe z przeliczenia	(56)	-
Stan na koniec okresu	82 290	98 045
Przypadające na:		
Długoterminowe	-	460
Krótkoterminowe	82 290	97 585
	82 290	98 045

Wpływ zmiany ryzyka kredytowego w okresie sprawozdawczym na wartość szacowanej straty na należności z tytułu dostaw i usług - krótkoterminowe

	Wartość brutto należności	Oczekiwana strata kredytowa	Oczekiwana strata kredytowa w %	Wartość netto należności
	2018.12	2018.12	2018.12	2018.12
Nieprzeterminowane	1 048 853	9 244	0,88%	1 039 609
Przeterminowane do 60 dni	81 294	987	1,21%	80 307
Przeterminowane od 60-180 dni	14 818	1 178	7,95%	13 640
Przeterminowane od 180-360 dni	3 584	2 137	59,63%	1 447
Przeterminowane powyżej 360 dni	69 611	68 744	98,75%	867
	1 218 160	82 290	6,76%	1 135 870

Struktura walutowa należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
PLN	765 572	750 315
EUR w przeliczeniu na PLN	725 501	358 679
USD w przeliczeniu na PLN	168 296	100 777
XOF w przeliczeniu na PLN	14	6 845
Pozostałe*	79 923	9 658
	1 739 306	1 226 274
Przypadające na:		
Długoterminowe	185 397	137 850
Krótkoterminowe	1 553 909	1 088 424
	1 739 306	1 226 274

*GBP, CHF, BRL, INR, TRY, MXN, CNY, MYR, ZAR

Odpisy aktualizujące wartość należności utworzono w związku z uprawdopodobnionym brakiem ich ściągальności oraz szacowanej straty.

Należności o wartości 52 508 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 20 388 tys. zł) stanowią zabezpieczenie zobowiązań Grupy z tytułu dyskonta wierzytelności.

Nota 17.1 Rozliczenia międzyokresowe kosztów

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Ubezpieczenia	9 890	6 607
Prenumeraty	329	474
Opłaty prawo wieczystego użytkowania gruntów	-	377
Reklama	431	459
Pozostałe	21 948	12 291
	32 598	20 208
Przypadające na:		
Długoterminowe	14 231	9 601
Krótkoterminowe	18 367	10 607
	32 598	20 208

Nota 18 Środki pieniężne

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Środki pieniężne w kasie	589	547
Środki pieniężne na rachunkach bankowych (PLN)	391 706	187 720
Środki pieniężne na rachunkach walutowych (po przeliczeniu na PLN)	151 460	301 339
Lokaty bankowe terminowe do 3 miesięcy	302 166	588 223
Lokaty bankowe pozostałe	482	7 849
Pozostałe	129	207
	846 532	1 085 885
Środki pieniężne, wartości wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	846 532	1 085 885
Środki pieniężne, wartości wykazywane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	846 532	1 085 885
Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	2 158	1 115

Od dnia 30 września 2016 roku Jednostka Dominująca wraz z pozostałymi spółkami z Grupy Azoty posiada zawartą z PKO BP umowę cash poolingu rzeczywistego w PLN (PLN CPR). Dodatkowo od 2 listopada 2018 roku funkcjonuje w Grupie umowa o świadczenie usługi cash poolingu rzeczywistego w EUR (EUR CPR). W/w umowy cash-poolingu rzeczywistego są powiązane z umowami Kredytu w rachunku bieżącym w PKO BP do kwoty 310 mln zł (PLN KBR) oraz 75 mln EUR (EUR KRB).

Usługi cash poolingu rzeczywistego służą optymalizacji przepływów finansowych, pozwalając efektywnie zarządzać globalnymi limitami płynności w PLN oraz w EUR i dokonywać ich elastycznej alokacji w Grupie, a tym samym zapewnieniu bezpieczeństwa finansowego poszczególnych spółek z Grupy, przy równoczesnej optymalizacji przychodów i kosztów odsetkowych. Jednostka Dominująca pełni rolę agenta, koordynującego usługi cash poolingu w Grupie, co oznacza że poszczególne spółki Grupy rozliczają swoje pozycje z Jednostką Dominującą, która rozlicza się z PKO BP.

Pozostała nadwyżka środków pieniężnych, jest lokowana przez Grupę na terminowych lokatach bankowych o zapadalności do 3 miesięcy.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa posiadała niezbilansowane saldo dodatnie w ramach umowy PLN CPR powiązanej z PLN KRB, w kwocie 282 202 tys. zł wykazane w pozycji środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz łączne niezbilansowane saldo ujemne w ramach umowy EUR CPR powiązanej z EUR KRB, w kwocie 180 248 tys. zł (41 918 tys. EUR) wykazane w krótkoterminowych zobowiązaniach z tytułu kredytów i pożyczek.

Od 1 lipca 2018 roku Grupa posiada środki pieniężne zgromadzone na wyodrębnionych rachunkach bankowych, na które kontrahenci krajowi dokonują płatności podatku VAT zgodnie z wprowadzonymi regulacjami art.108a-108d ustawy o podatku od towarów i usług, tzw. split payment. Na dzień 31 grudnia 2018 roku saldo środków pieniężnych posiadanych na tzw. rachunkach VAT wynosi 3 168 tys. zł i zawiera się w łącznej kwocie środków pieniężnych na rachunkach bankowych (PLN) wykazanych w nocie w wartości 391 706 tys. zł.

Wpływ zmiany ryzyka kredytowego w okresie sprawozdawczym na wartość szacowanej straty

	Wartość środków pieniężnych na 01.01.2018	Wartość środków pieniężnych na 31.12.2018	Wartość szacowanej straty kredytowej na 31.12.2018	Wartość środków pieniężnych po uwzględnieniu straty kredytowej na 31.12.2018
Szacowane w okresie do 12 miesięcy, w tym:	1 085 338	846 218	(276)	845 943
AAA/AA	-	25 317	(2)	25 315
A	513 423	467 650	(88)	467 562
BBB/BB	444 684	334 453	(145)	334 308
B	12 168	10 669	(57)	10 612
Pozostałe	115 063	8 130	16	8 146

Nota 19 Pozostałe aktywa

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Koszty odwiertów i eksploatacji	14 562	10 882
Pozostałe	379	337
	14 941	11 219
Przypadające na:		
Długoterminowe	363	337
Krótkoterminowe	14 578	10 882
	14 941	11 219

Nota 20 Kapitał własny

Nota 20.1 Kapitał zakładowy Wartość kapitału zakładowego

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Wartość nominalna akcji AA	120 000	120 000
Wartość nominalna emisji akcji B	75 582	75 582
Wartość nominalna emisji akcji C	124 995	124 995
Wartość nominalna emisji akcji D	175 400	175 400
	495 977	495 977

Liczba akcji

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Ilość akcji na początek okresu (szt.)	99 195 484	99 195 484
Ilość akcji na koniec okresu (szt.)	99 195 484	99 195 484
Wartości nominalna 1 akcji (zł/akcję)	5	5

Wszystkie wyemitowane akcje zostały w pełni opłacone.

Posiadacze akcji zwykłych są uprawnieni do otrzymywania uchwalonych dywidend oraz mają prawo do jednego głosu na akcję podczas Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy. Wszystkie akcje uprawniają w jednakowym stopniu do majątku Grupy w przypadku podziału majątku.

Ograniczenie prawa głosu

Tak długo, jak Skarb Państwa lub podmioty zależne od Skarbu Państwa są właścicielami akcji Jednostki Dominującej uprawnionych do co najmniej jednej piątej ogólnej liczby głosów istniejących w Jednostce Dominującej, prawo głosu innych akcjonariuszy Jednostki Dominującej zostaje ograniczone w ten sposób, że żaden z nich nie może wykonywać na Walnym Zgromadzeniu więcej niż jednej piątej ogólnej liczby głosów istniejących w Jednostce Dominującej w dniu odbywania Walnego Zgromadzenia.

Nota 20.2 Kapitał z emisji akcji powyżej wartość nominalną

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Emisja akcji	2 445 409	2 445 409
Koszty emisji(-)	(30 713)	(30 713)
Podatek dochodowy(+/-)	3 574	3 574
	2 418 270	2 418 270

Nota 20.3 Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających

Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających zawiera efektywną część skumulowanych zmian wartości instrumentów zabezpieczających, którymi są kredyty zaciągnięte w EUR, wykorzystywane do zabezpieczenia przepływów pieniężnych wynikających z przychodów ze sprzedaży w tej walucie. Ujęte w tym kapitale skumulowane zmiany wartości instrumentów zabezpieczających zostaną ujęte w rachunku zysków i strat w momencie, w którym wystąpią zabezpieczane przepływy pieniężne.

Nota 20.4 Kapitał udziałowców niesprawujących kontroli

	Grupa Azoty POLICE	Grupa Azoty PUŁAWY	Grupa Azoty ZAK	PDH Polska S.A.	ZARZĄD MORSKIEGO PORTU POLICE
31 grudnia 2018 roku					
Procentowy udział w kapitale własnym udziałowców niesprawujących kontroli	34,00%	4,02%	6,52%	20,00%	34,06%
Aktywa trwałe	1 748 026	3 233 514	1 498 564	184 266	10 700
Aktywa obrotowe	600 969	1 330 080	589 769	112 052	38 668
Zobowiązania długoterminowe	(441 843)	(266 632)	(385 331)	(330)	-
Zobowiązania krótkoterminowe	(726 401)	(831 984)	(481 334)	(13 434)	(1 145)
Aktywa netto	1 180 751	3 464 978	1 221 668	282 554	48 223
Kapitał udziałowców niesprawujących kontroli	314 049	120 284	78 735	56 340	16 393
Przychody ze sprzedaży	2 411 802	3 107 307	1 963 179	51	3 967
Zysk/(Strata) netto	53 212	(159)	11 585	(9 731)	4 040
Inne całkowite dochody	(1 440)	(388)	(6 488)	61	-
Zyski i straty oraz inne całkowite dochody ogółem	51 772	(547)	5 097	(9 670)	4 040
Zysk/(Strata) netto przypadający na udziałowców niesprawujących kontroli	18 092	(6)	755	(1 946)	1 376
Inne całkowite dochody przypadające na udziałowców niesprawujących kontroli	(490)	(16)	(423)	12	-
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	210 869	376 715	178 975	(9 504)	1 602
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	(170 589)	(276 949)	(138 155)	(58 720)	(221)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	(77 406)	(87 576)	(5 766)	120 271	-
Przepływy pieniężne netto, razem	(37 126)	12 190	35 054	52 047	1 381
Dywidenda przypadająca na udziałowców niesprawujących kontroli	13 515	3 427	2 639	-	-

31 grudnia 2017 roku	Grupa Azoty POLICE	Grupa Azoty PUŁAWY	Grupa Azoty ZAK	PDH Polska S.A.	ZARZĄD MORSKIEGO PORTU POLICE	African Investment Group
Procentowy udział w kapitale własnym udziałowców niesprawujących kontroli	34,00%	4,02%	6,52%	29,00%	34,06%	63,77%
Aktywa trwałe	1 651 035	2 916 575	1 468 112	115 448	11 146	844
Aktywa obrotowe	552 812	1 584 568	462 873	58 117	33 374	7 574
Zobowiązania długoterminowe	(391 743)	(247 090)	(358 568)	(327)	-	(82 370)
Zobowiązania krótkoterminowe	(642 510)	(703 523)	(315 367)	(5 014)	(337)	(59 893)
Aktywa netto	1 169 594	3 550 530	1 257 050	168 224	44 183	(133 845)
Kapitał udziałowców niesprawujących kontroli	397 662	142 731	81 960	48 785	15 049	(85 353)
Przychody ze sprzedaży	2 585 370	3 060 088	1 827 424	50	4 606	8
Zysk netto	141 140	220 560	78 057	(7 231)	1 567	(44 250)
Inne całkowite dochody	299	(3 767)	(570)	7	-	4 562
Zyski i straty oraz inne całkowite dochody ogółem	141 439	216 793	77 487	(7 224)	1 567	(39 688)
Zysk netto przypadający na udziałowców niesprawujących kontroli	47 988	8 867	5 089	(2 097)	534	(28 218)
Inne całkowite dochody przypadające na udziałowców niesprawujących kontroli	102	(151)	(37)	2	-	2 909
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	283 667	455 901	125 900	(1 217)	1 930	(5 362)
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	(231 634)	(3 584)	(160 354)	(26 035)	(273)	(3 315)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	(21 784)	(165 536)	(15 076)	52 000	(974)	7 971
Przepływy pieniężne netto, razem	30 249	286 781	(49 530)	24 748	683	(706)
Dywidenda przypadająca na udziałowców niesprawujących kontroli	10 710	6 593	3 346	-	-	-

Udziały niesprawujące kontroli w pozostałych spółkach zależnych jednostkowo nie są istotnej wartości.

Zestawienie zmian udziałów niesprawujących kontroli

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Stan na początek okresu	587 648	576 774
Wpływ wdrożenia MSSF 9 i MSSF 15	(400)	-
Dywidendy wypłacone przez jednostki zależne	(20 350)	(21 949)
Utrata kontroli nad spółką zależną	60 889	-
Zmiany w strukturze udziałowców w jednostkach zależnych	654	(3 467)
Udział w wyniku jednostek zależnych	(3 056)	35 810
Pozostałe	(197)	480
Stan na koniec okresu	625 188	587 648

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez udziałowców niekontrolujących w podmiotach zależnych Grupy jest równy udziałowi udziałowców niekontrolujących w kapitałach tych jednostek.

Nota 20.5 Nabycie udziałów niekontrolujących

Od listopada 2015 roku, zgodnie z zapisami umowy sprzedaży akcji Grupy Azoty SIARKOPOL z dnia 25 września 2013 roku i Pakietu Socjalnego, prowadzony jest przez Jednostkę Dominującą wykup akcji należących do pracowników spółki Grupa Azoty SIARKOPOL i ich spadkobierców. Wykupem objętych zostanie nie więcej niż 825 000 akcji.

W 2017 roku zakończono powyższy wykup akcji.

Nota 20.6 Dywidenda

W dniu 28 czerwca 2018 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Jednostki Dominującej podjęło uchwałę o wypłacie dywidendy z zysku za rok 2017 w następujący sposób:

- kwota przeznaczona na wypłatę dywidendy - 123 994 355,00 zł,
- wartość dywidendy przypadająca na jedną akcję - 1,25 zł,
- dywidendą objęte są wszystkie akcje Spółki w liczbie 99 195 484 szt.,
- dzień ustalenia prawa do dywidendy - 25 lipca 2018 roku,
- dzień wypłaty dywidendy - 8 sierpnia 2018 roku.

Dywidenda została wypłacona terminowo.

Nota 21 Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Kredyty	2 739 456	1 476 873
Pożyczki	111 517	158 215
	2 850 973	1 635 088
Przypadające na:		
Długoterminowe	2 488 353	1 564 879
Krótkoterminowe	362 620	70 209
	2 850 973	1 635 088

Grupa opiera swoje finansowanie o zmienne i stałe stopy procentowe. W zależności od waluty finansowania oprocentowanie według stóp zmiennych oparte jest o WIBOR lub EURIBOR.

Grupa Azoty posiada wolne limity o charakterze parasolowym w ramach kredytów bieżących w PLN i w EUR, powiązanych ze strukturami cash-poolingu rzeczywistego w obu w/w walutach oraz w ramach kredytu wielocelowego, którymi Jednostka Dominująca może zarządzać w sytuacji zmieniającego się zapotrzebowania na środki poszczególnych spółek z Grupy. Uzupelniająco Grupa posiada wolne limity bilateralnych kredytów bieżących i wielocelowych w spółkach Grupy.

Wartość wolnych limitów kredytów bieżących i wielocelowych Grupy na 31 grudnia 2018 roku wynosiła 677 mln zł. Ponadto Grupa, na dzień bilansowy, dysponuje wolnymi limitami z tytułu kredytów korporacyjnych w wysokości około 2 353 mln zł oraz limitami pożyczek celowych o wartości około 52 mln zł.

Łącznie na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa dysponuje wolnymi limitami kredytowymi wynikającymi z wyżej wymienionych umów w wysokości około 3 082 mln zł (na 31 grudnia 2017 roku: 1 188 mln zł).

Istotne kowenanty, warunki i sposób zabezpieczenia kredytów zawartych z EBI i EBOIR oraz parasolowych umów KRB i LKW zawartych z PKO BP, są zharmonizowane z konsorcjalną Umową Kredytu Odnawialnego i Terminowego.

Dalsze informacje dotyczące kowenantów zostały przedstawione w nocie 28.3.2.

Zabezpieczenia kredytów i pożyczek

Pakiet umów o finansowanie Grupy jest zabezpieczony w formie zharmonizowanych ze sobą poręczeń i gwarancji udzielonych przez wybrane spółki zależne, tj. Grupę Azoty PUŁAWY, Grupę Azoty POLICE oraz Grupę Azoty ZAK, tj. każda z wyżej wymienionych spółek udzieliła poręczeń/gwarancji do 1/3 ze 120% kwoty poszczególnych umów kredytowych, w tym:

- kredyt terminowy i odnawialny w kwocie 3 000 mln zł (łącznie poręczenia do kwoty 3 600 mln zł),
- kredyt w rachunku bieżącym z PKO BP w kwocie 310 mln zł (łącznie poręczenia do kwoty 372 mln zł),
- limit kredytu wielocelowego z PKO BP w kwocie 240 mln zł (łącznie poręczenia do kwoty 288 mln zł),
- kredyt z Europejskiego Banku inwestycyjnego w kwocie 550 mln zł (łącznie gwarancje do kwoty 660 mln zł),
- kredyt z Europejskiego Banku inwestycyjnego w kwocie 145 mln EUR (łącznie gwarancje do kwoty 174 mln EUR),
- kredyt z Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju w kwocie 150 mln zł (łącznie gwarancje do kwoty 180 mln zł),
- kredyt z Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju w kwocie 500 mln zł (łącznie gwarancje do kwoty 600 mln zł).

Ponadto występują zabezpieczenia w formie hipotek i zastawów rejestrowych wybranych umów kredytów i pożyczek spółek zależnych Grupy, zaprezentowane w nocie 10, które nie naruszają kowenantów w/w pakietu umów o finansowanie Grupy.

Umowy z tytułu kredytów i pożyczek Grupy Azoty na 31 grudnia 2018 roku

Tytuł kredytu lub pożyczki	Waluta	Stopa referencyjna	Wartość na dzień bilansowy w walucie	Wartość na dzień bilansowy w PLN	do roku	1-2 lat	2-5 lat	>5 lat
Konsorcjalny kredyt	PLN	zmienna	-	708 689	(1 599)	(1 596)	(5 554)	717 438
Konsorcjalny kredyt	EUR	zmienna	171 104	733 767	(528)	-	-	734 295
Kredyt w rachunku bieżącym w PKO BP S.A.	EUR	zmienna	41 918	180 248	180 248	-	-	-
Kredyt terminowy w EBI	EUR	stała	118 053	504 801	78 001	77 716	231 956	117 128
Kredyt terminowy w EBOiR	PLN	zmienna	-	149 840	23 114	23 014	69 110	34 602
Kredyt terminowy w EBI II	EUR	stała	50 155	215 105	592	(75)	71 469	143 119
Kredyt terminowy w EBOiR II	PLN	zmienna	-	98 689	63	(262)	32 656	66 232
Pozostałe	PLN		-	1	1	-	-	-
Limit Kredytu Wielocelowego	EUR	zmienna	13 941	13 941	5 341	3 440	5 160	-
Kredyt terminowy w BGK	EUR	zmienna	20 000	86 000	17 200	17 200	51 600	-
Pożyczka w NFOŚiGW	PLN	zmienna	-	67 287	12 652	12 860	38 580	3 195
Pożyczka w WFOŚiGW	PLN	zmienna	-	44 230	10 525	11 250	22 455	-
Kredyt terminowy w BGK	PLN	zmienna	-	7 125	7 125	-	-	-
Kredyt na kartach płatniczych w PKO BP S.A.	PLN	zmienna	-	9	9	-	-	-
Kredyt w Banco do Brasil	BRL	stała	853	826	826	-	-	-
Kredyt w Banco Bradesco	USD	stała	300	1 127	1 127	-	-	-
Kredyt w Alpha Bank	EUR	zmienna	241	1 036	1 036	-	-	-
Kredyt w Piraeus bank	EUR	zmienna	754	3 242	3 242	-	-	-
Kredyt w rach. bież. w Banco Popular	EUR	zmienna	905	3 892	3 892	-	-	-
Kredyt w rachunku bieżącym w BBVA	EUR	zmienna	1 363	5 861	5 861	-	-	-
Kredyt w rachunku bieżącym w Banco Sabadell	EUR	zmienna	2 899	12 466	12 466	-	-	-
Kredyt terminowy w BBVA	EUR	zmienna	2 808	12 073	1 426	1 458	4 468	4 721
Kredyt terminowy w CDTI	EUR	stała	167	718	-	301	417	-
				2 850 973	362 620	145 306	522 317	1 820 730

Umowy z tytułu kredytów i pożyczek Grupy Azoty na 31 grudnia 2017 roku

Tytuł kredytu lub pożyczki	Waluta	Stopa referencyjna	Wartość na dzień bilansowy w walucie	Wartość na dzień bilansowy w PLN	do roku	1-2 lat	2-5 lat	>5 lat
Konsorcjalny kredyt odnawialny	PLN	WIBOR 1M + marża	-	710 003	(863)	(1 044)	711 910	-
Konsorcjalny kredyt odnawialny	EUR	EURIBOR 1M + marża	1 104	4 591	(7)	(6)	4 604	-
Kredyt terminowy w EBI	EUR	stała	127 134	529 809	37 769	75 656	227 052	189 332
Kredyt terminowy EBOiR	PLN	WiBOR 6M + marża	-	149 826	96	23 003	69 071	57 656
Kredyt w rachunku bieżącym	XOF	zmienna	158	1	1	-	-	-
Kredyt krótkoterminowy	PLN	zmienna	-	6 108	6 108	-	-	-
Kredyt długoterminowy w BNP	EUR	zmienna	19 670	81 932	-	81 932	-	-
Kredyt terminowy w PKO BP	EUR	stała	3 345	13 952	734	4 405	6 611	2 202
Pożyczka w WFOŚiGW	PLN	zmienna	-	55 270	10 270	11 250	33 750	-
Pożyczka w NFOŚiGW	PLN	zmienna	-	80 066	12 571	12 860	38 580	16 055
Kredyt terminowy w BGK	PLN	zmienna	-	3 530	3 530	-	-	-
				1 635 088	70 209	208 056	1 091 578	265 245

**Zapadalność kredytów i pożyczek oraz struktura walutowa
Na dzień 31 grudnia 2018 roku**

Waluta kredytu	Stopa referencyjna	Wartość kredytu na dzień bilansowy		do roku	1-2 lat	2-5 lat	>5 lat
		w walucie	w PLN				
PLN	zmienna/stała	1 070 499	1 070 499	51 191	44 810	154 715	819 783
EUR	zmienna/stała	415 171	1 778 521	309 476	100 496	367 602	1 000 947
USD	stała	300	1 127	1 127	-	-	-
BRL	stała	853	826	826	-	-	-
		2 850 973	362 620	145 306	522 317	1 820 730	

Na dzień 31 grudnia 2017 roku

Waluta kredytu	Stopa referencyjna	Wartość kredytu na dzień bilansowy		do roku	1-2 lat	2-5 lat	>5 lat
		w walucie	w PLN				
PLN	zmienna/stała	1 004 334	1 004 334	31 599	45 967	853 105	73 663
EUR	zmienna/stała	151 253	630 753	38 609	162 089	238 473	191 582
XOF	zmienna	158	1	1	-	-	-
		1 635 088	70 209	208 056	1 091 578	265 245	

Nota 22 Pozostałe zobowiązania finansowe

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	25 672	22 443
Zobowiązania z tytułu dyskonta wierzytelności	52 340	20 387
Zobowiązania z tytułu faktoringu odwrotnego	132 833	-
Pozostałe	26 029	28 246
	236 874	71 076
Przypadające na:		
Długoterminowe	38 736	39 592
Krótkoterminowe	198 138	31 484
	236 874	71 076

Zawarte umowy leasingu finansowego jednostkowo nie są istotnej wartości. W okresach objętych niniejszym sprawozdaniem Grupa nie poniosła żadnych warunkowych opłat leasingowych.

Umowy leasingu nie zawierają żadnych nietypowych warunków dotyczących ograniczenia wypłaty dywidend ani zaciągania innych zobowiązań (w tym dodatkowych umów leasingowych). Wartość godziwa zobowiązań jest bliska wartości bilansowej.

Większość zawieranych umów dotyczy środków transportu (samochodów osobowych i ciężarowych, taboru kolejowego, wózków widłowych, sprzętu ciężkiego), po zakończeniu umowy leasingobiorca ma prawo opcji wykupu przedmiotu leasingu po upływie okresu najmu, większość umów jest to umowy o zmiennej stopie referencyjnej.

Zobowiązania z tytułu faktoringu odwrotnego wynikają ze zobowiązań wobec dostawców splatezonych przed stroną finansującą w terminie ich płatności, dla których - zgodnie z warunkami umowy obsługi płatności - nastąpiło wydłużenie terminu płatności przez stronę finansującą, w zmian za zapłatę przez Grupę odsetek za okres finansowania pomiędzy pierwotnym a wydłużonym terminem płatności.

Harmonogram spłat zobowiązań z tytułu leasingu finansowego

	Minimalne płatności z tytułu leasingu			Minimalne płatności z tytułu leasingu		
	Odsetki	Kapitał		Odsetki	Kapitał	
	<i>31 grudnia 2018 roku</i>			<i>31 grudnia 2017 roku</i>		
Do roku	9 949	1 071	8 878	9 379	1 782	7 597
1 do 3 lat	14 170	942	13 228	11 955	158	11 797
3 do 5 lat	1 745	147	1 598	2 526	1 087	1 439
Powyżej 5 lat	3 713	1 745	1 968	3 398	1 788	1 610
	29 577	3 905	25 672	27 258	4 815	22 443

Nota 22.1 Zmiana zobowiązań wynikających z działalności finansowej

31 grudnia 2018 roku

	Nota	1 stycznia 2018	Zmiany wynikające z przepływów pieniężnych z działalności finansowej	Skutki zmian kursów walutowych	Inne zmiany	31 grudnia 2018
Oprocentowane kredyty i pożyczki (długoterminowe)	21	1 564 879	446 117	14 215	463 142	2 488 353
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu (długoterminowe)	22	14 846	(3 444)	-	5 404	16 806
Oprocentowane kredyty i pożyczki (krótkoterminowe)	21	70 209	185 641	284	106 486	362 620
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu (krótkoterminowe)	22	7 597	(6 643)	-	7 912	8 866
Pochodne instrumenty finansowe	28	-	-	-	188	188
Zobowiązania z tytułu dyskonta wierzytelności	22	20 387	30 944	1 009	-	52 340
Zobowiązanie z tytułu faktoringu odwrotnego	22	-	-	-	132 833	132 833
Pozostałe zobowiązania finansowe	22	28 246	(6 644)	-	4 427	26 029
Razem zobowiązania wynikające z działalności finansowej		1 706 164	645 971	15 508	720 392	3 088 035
Pozostałe zobowiązania finansowe	22	71 076	14 213	1 009	150 576	236 874
Pochodne instrumenty finansowe	28	-	-	-	188	188
Kredyty i pożyczki	21	1 635 088	631 758	14 499	569 628	2 850 973

31 grudnia 2017 roku

	Nota	1 stycznia 2017	Zmiany wynikające z przepływów pieniężnych z działalności finansowej	Skutki zmian kursów walutowych	Inne zmiany	31 grudnia 2017
Oprocentowane kredyty i pożyczki (długoterminowe)	21	1 372 047	326 730	(25 589)	(108 309)	1 564 879
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu (długoterminowe)	22	16 173	-	-	(1 327)	14 846
Oprocentowane kredyty i pożyczki (krótkoterminowe)	21	52 034	(83 787)	-	101 962	70 209
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu (krótkoterminowe)	22	11 147	(13 253)	-	9 703	7 597
Pochodne instrumenty finansowe	28	8 213	(1 108)	-	(7 105)	-
Zobowiązania z tytułu dyskonta wierzytelności	22	57 531	(35 907)	(1 237)	-	20 387
Pozostałe zobowiązania finansowe	22	34 005	(7 000)	-	1 241	28 246
Razem zobowiązania wynikające z działalności finansowej		1 551 150	185 675	(26 826)	(3 835)	1 706 164
Pozostałe zobowiązania finansowe	22	118 856	(56 160)	(1 237)	9 617	71 076
Pochodne instrumenty finansowe	28	8 213	(1 108)	-	(7 105)	-
Kredyty i pożyczki	21	1 424 081	242 943	(25 589)	(6 347)	1 635 088

Nota 23 Leasing operacyjny

Umowy leasingu operacyjnego, w którym Grupa jest leasingodawcą

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Płatne w okresie do 1 roku	16 008	15 618
Płatne w okresie od 1 roku do 5 lat	27 082	38 180
Płatne powyżej 5 lat	9 242	11 511
	52 332	65 309

Główną pozycję umów leasingu operacyjnego, w którym Grupa Kapitałowa jest leasingodawcą jest wynajem terenów, budynków użyczenia służebności przejazdu. Umowy zostały zawarte od 1997 - 2018 w zdecydowanej części na czas nieokreślony. Zakłada się indeksację ceny o wskaźnik inflacji bądź wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych opublikowany przez GUS. Występują ograniczenia dotyczące zamieszkiwania w obiektach dzierżawionych oraz zakaz poddzierżawiania nieruchomości innym podmiotom.

Nota 24 Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych	177 656	136 968
Zobowiązania z tytułu nagród jubileuszowych	213 123	200 861
Zobowiązania z tytułu odpisów na ZFŚS dla emerytów	22 425	18 399
Pozostałe zobowiązania	27 103	22 869
	440 307	379 097
Przypadające na:		
Długoterminowe	394 677	336 781
Krótkoterminowe	45 630	42 316
	440 307	379 097

Zmiany zobowiązań z tytułu programów określonych świadczeń pracowniczych

	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Stan na początek okresu	178 236	166 717
Koszty bieżącego zatrudnienia(+)	6 557	10 019
Koszty odsetek(+)	5 554	5 375
Przeszacowanie zobowiązania/aktywa netto z tytułu programu określonych świadczeń, wynikające z:	19 428	7 991
- zmian szacunków demograficznych(+/-)	6 597	10 199
- zmian szacunków finansowych(+/-)	12 831	(2 208)
Koszty przeszłego zatrudnienia(+/-)	1 844	585
Różnice kursowe z przeliczenia(+/-)	127	(94)
Wypłacone świadczenia(-)	(12 695)	(12 357)
Zwiększenia tytułu nabycia spółek, w tym	28 133	-
Zwiększenie z tytułu nabycia Goat TopCo	27 275	-
Stan na koniec okresu	227 184	178 236

Zmiany zobowiązań z tytułu innych długoterminowych świadczeń pracowniczych

	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Stan na początek okresu	200 861	194 409
Koszty bieżącego zatrudnienia(+)	11 435	10 332
Koszty odsetek(+)	6 491	6 457
Zyski i straty aktuarialne rozpoznane w zysku lub stracie okresu(+/-)	7 312	11 487
Koszty przeszłego zatrudnienia (+/-)	(41)	478
Zmiany kursów wymiany walut(+/-)	15	-
Wypłacone świadczenia(-)	(22 243)	(22 302)
Zwiększenia tytułu nabycia spółek, w tym <i>Zwiększenie z tytułu nabycia Goat TopCo</i>	9 293 6 165	- -
Stan na koniec okresu	213 123	200 861
Podstawowe szacunki aktuarialne		
	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Stopa dyskontowa	3,0%	3,4%
Przyszły wzrost minimalnego wynagrodzenia	3,0%	3,0%
Przyszły wzrost przeciętnego wynagrodzenia	3,0%	3,0%

Analiza wrażliwości

Poniżej zamieszczono analizę wrażliwości wysokości rezerw (zmiana w stosunku do standardowych założeń) w przypadku zmiany założeń: współczynników odejść z pracy, stopy dyskonta oraz stopy wzrostu wynagrodzeń.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku

	Rezerwa na nagrody jubileuszowe	Rezerwa na odprawy emerytalne	Rezerwa na odprawy rentowe	Rezerwa na odprawy pośmiertne	Rezerwa na ZFŚS
Współczynniki odejść z pracy x 90%	12 490	3 232	22 625	877	755
Stopa dyskonta x 90%	14 113	4 456	23 399	967	1 299
Stopa wzrostu minimalnego wynagrodzenia x 110%	4 347	1 830	110	431	387
Stopa wzrostu przeciętnego wynagrodzenia x 110%	11 932	3 627	22 681	756	1 636

Na dzień 31 grudnia 2017 roku

	Rezerwa na nagrody jubileuszowe	Rezerwa na odprawy emerytalne	Rezerwa na odprawy rentowe	Rezerwa na odprawy pośmiertne	Rezerwa na ZFŚS
Współczynniki odejść z pracy x 90%	7 502	3 485	190	836	760
Stopa dyskonta x 90%	9 480	5 063	258	986	1 450
Stopa wzrostu minimalnego wynagrodzenia x 90%	4 193	1 859	107	406	407
Stopa wzrostu przeciętnego wynagrodzenia x 90%	7 170	3 713	199	681	1 324

Nota 25 Rezerwy

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Rezerwa na sprawy sądowe	8 171	5 164
Rezerwa na ochronę środowiska, w tym: rekultywacja	130 484	114 353
Rezerwa na wyburzenia elektrolizy rtęciowej	9 002	8 713
Pozostałe rezerwy	40 540	24 315
	188 197	152 545
Przypadające na:		
Długoterminowe	143 772	122 740
Krótkoterminowe	44 425	29 805
	188 197	152 545

Jednostka Dominująca

Rezerwa na ochronę środowiska

W związku ze stwierdzonym, w wyniku przeprowadzonych badań, zanieczyszczeniem należących do Spółki terenów oraz dwóch hal wydziału elektrolizy substancjami chemicznymi (głównie rtęcią), utworzono rezerwę na rekultywację tych terenów oraz na koszty obniżenia zawartości rtęci w murach tych budynków.

Dokonując szacunku kwoty rezerwy przyjęto założenie, że prace rekultywacyjne zostaną przeprowadzone do roku 2033. Rezerwę na rekultywację terenów oszacowano w wysokości bezpośrednich kosztów wybrania zanieczyszczonego gruntu, transportu na składowisko oraz opłat środowiskowych za złożenie odpadów na składowisko. Szacunków dokonano biorąc pod uwagę wielkość terenu zanieczyszczonego, głębokość występowania skażenia oraz szacowany stopień zanieczyszczenia gruntów. Rezerwę na oczyszczenie hal oszacowano w wysokości kosztów niezbędnych do oczyszczenia murów w takim stopniu, aby ilość rtęci nie przekraczała poziomów dopuszczalnych, dzięki czemu gruz z późniejszego wyburzenia obiektów będzie można składować jako odpady obojętne i inne niż niebezpieczne.

Wartość bieżąca rezerwy na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 22 029 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 18 002 tys. zł). Przy wyliczaniu wartości bieżącej rezerw długoterminowych zastosowano realną, wolną od ryzyka stopę dyskonta w wysokości 0,69% (2017 rok: 1,8%).

W 2018 i 2017 roku Spółka nie poniosła wydatków związanych z rekultywacją.

Rezerwa na likwidację Wytwórni Wyrobów Elektrolizy Rtęciowej

W związku z podjęciem decyzji o likwidacji budynku Wytwórni Wyrobów Elektrolizy Rtęciowej, utworzono rezerwę na koszty likwidacji nieruchomości.

Dokonując szacunku kwoty rezerwy na likwidację Wytwórni Wyrobów Elektrolizy Rtęciowej przyjęto założenie, że zakończenie prac rekultywacyjnych nastąpi do końca 2033 roku.

Wartość rezerwy oszacowano uwzględniając koszty wyburzeń budynków i budowli oraz koszty składowania odpadów na składowiskach.

W 2018 roku poniesiono wydatki w kwocie 65 tys. zł (w 2017 roku: 79 tys. zł).

Sądowe sprawy sporne

Spółka zawarła z Cenzin Sp. z o.o. kontrakt o generalne wykonawstwo inwestycji. Spółka Cenzin Sp. z o.o. złożyła przeciwko Spółce powództwo o zapłatę kwoty 8 679 tys. zł, wnosząc o ustalenie istnienia umowy określającej wyższą wysokość wynagrodzenia niż ustalona w w/w kontrakcie kwota ryczałtowa oraz wydłużenie terminu realizacji kontraktu z uwagi na zwiększony zakres inwestycji. W sprawie miało miejsce 6 posiedzeń sądowych, gdzie przesłuchano 15 osób. Do przesłuchania pozostało 10 osób, w tym 8 świadków (pod warunkiem, że nie będą zgłaszani dalsi) oraz strony.

Terminy kolejnych rozpraw zostały przewidziane na: 15.07.2019 roku i 24.09.2019 roku. Następnie sprawa zostanie skierowana do opiniowania przez biegłych.

Spółka szacuje, że ryzyko przegrania sporu ze spółką Cenzin Sp. z o.o. można aktualnie ocenić jako wynoszące poniżej 50%, dlatego Spółka nie rozpoznała z tego tytułu rezerwy. Ocena ta może jednak ulec zmianie w zależności od dalszego przebiegu sprawy.

Grupa Azoty POLICE

Rezerwa na ochronę środowiska

Rezerwa na czyszczenie instalacji z substancji chemicznych została utworzona na podjęcie działań w przypadku zakończenia eksploatacji poszczególnych instalacji produkcyjnych. Wartość rezerwy została oszacowana na podstawie kosztorysów sporządzonych przez poszczególne zakłady produkcyjne, osobno dla każdej linii produkcyjnej. Na dzień 31 grudnia 2018 roku wysokość rezerwy wynosi 5 521 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku wysokość rezerwy wynosiła 4 728 tys. zł).

Rezerwa na rekultywację została utworzona na pokrycie przyszłych kosztów rekultywacji, monitoringu i ochrony wód powierzchniowych dla składowisk siarczanu żelaza i fosfogipsu. Przyjęto, że do rekultywacji składowisk fosfogipsu w części (zgodnie z Decyzją Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego) zostaną wykorzystane osady ze zbiorników ziemnych znajdujących się na terenie zakładowej oczyszczalni ścieków, co znacznie ograniczy koszty rekultywacji terenu składowiska fosfogipsu pozostałego do zrehabilitowania po zakończeniu ewakuacji fosfogipsu. Koszty ich wydobycia i transportu oszacowano na podstawie wyceny prac z nimi związanych. Koszty monitorowania i ochrony wód gruntowych oszacowano na podstawie średnich kosztów ponoszonych z ostatnich lat przy uwzględnieniu ich redukcji związanej z upływem czasu. Wartość rezerwy na rekultywację wynika z przewidywanych kosztów do poniesienia po zamknięciu składowisk z uwzględnieniem czasu, jaki upłynie od rozpoczęcia eksploatacji składowisk do dnia jej zakończenia. Na dzień 31 grudnia 2018 roku wysokość rezerwy wynosi 62 342 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku wysokość rezerwy wynosiła 52 866 tys. zł). Grupa Kapitałowa szacuje, że rezerwa na rekultywację zostanie wykorzystana za około 25 do 30 lat (po zakończeniu składowania odpadów) i od tego momentu przez okres 30 lat będą wykorzystywane rezerwy dotyczące kosztów monitoringu i ochrony wód powierzchniowych. Wartość stopy dyskontowej do dyskontowania rezerw została ustalona przez Grupę Kapitałową w oparciu o rentowność papierów wartościowych, których termin wykupu odpowiada szacowanemu terminowi realizacji zobowiązań. Rezerwy zostały zdyskontowane, przy czym stopa dyskontowa w ujęciu realnym pozostała bez zmian w stosunku do 31 grudnia 2017 roku i wynosi 1,80%. Zmiana stanu rezerw to efekt zmian szacunków poszczególnych tytułów rezerw, z czego:

- zwiększono rezerwy w kwocie 9 449 tys. zł, w tym na rekultywację składowisk w kwocie 8 628 tys. zł (zmiana wynika głównie ze wzrostu kosztów monitorowania i ochrony wód gruntowych),
- rozwinęto dyskonto rezerw w wysokości 1 105 tys. zł,
- rozwiązano rezerwy w kwocie 287 tys. zł (w tym na rekultywację składowisk uwzględniającą użycie osadów ze zbiorników osadowych w kwocie 169 tys. zł)

Pozostałe rezerwy

Główną pozycję w pozostałych rezerwach stanowią odszkodowania za szkody rzeczowe w kwocie 1 032 tys. zł. W 2018 roku rozwiązano rezerwy na ryzyko zwrotu dotacji oraz część rezerw na szkody rzeczowe w związku z ustaniem ryzyka na które zostały utworzone.

Grupa Azoty Kędzierzyn

Remediacja terenów zanieczyszczonych substancjami chemicznymi

Na podstawie wyników badań jakości gruntów stwierdzono, iż zostały przekroczone dopuszczalne wartości zanieczyszczeń niektórymi substancjami chemicznymi. W myśl obowiązującego prawa w zakresie ochrony środowiska, grunty na terenach, na których stwierdzono przekroczenie należy poddać remediacji w celu doprowadzenia do wymaganych standardów jakości gleby i ziemi. W 2015 roku dokonano aktualizacji szacunków rezerw na remediację terenów na podstawie raportu sporządzonego przez Ramboll Environ. W 2017 roku dokonano aktualizacji szacunków rezerw na remediację terenów na podstawie raportu sporządzonego przez GEO-KAT. Dokonując szacunku kwoty rezerwy na remediację terenów zanieczyszczonych substancjami chemicznymi przyjęto założenie, że prace te zostaną przeprowadzone do 2030 r. (założenie niezmienione od 2015 roku). Wysokość rezerwy na remediację terenów jest aktualizowana w związku z prowadzonymi w niektórych lokalizacjach pracami oraz dyskontowana. Na dzień 31 grudnia 2018 r. zastosowano realną stopę dyskonta w wysokości 1 %. Wartość bieżąca rezerwy na remediację terenów na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 13 522 tys. zł (31 grudnia 2017 r.: 13 882 tys. zł przy zastosowaniu realnej stopy dyskonta w wysokości 1,8 %).

W 2018 roku wykorzystano 732 tys. zł rezerwy na remediację terenów w związku z pracami remediacyjnymi wykonanymi przez firmę zewnętrzną, rozwiązano rezerwę w kwocie 510 tys. zł w związku ze zmniejszeniem zakresu planowych prac.

Dodatkowo w związku ze zgromadzeniem na dzierżawionym przez Spółkę terenie odpadów mogących negatywnie oddziaływać na środowisko, w 2013 roku utworzono rezerwę w kwocie 1 575 tys. zł na

koszty potencjalnej remediacji tego terenu. Na dzień bilansowy 31 grudnia 2018 roku kwota ta nie uległa zmianie.

Pozostałe rezerwy

Spółka utworzyła rezerwę na koszty związane z wywozem i utylizacją zgromadzonych odpadów. Na dzień 31 grudnia 2018 r. rezerwa ta nie uległa zmianie w stosunku do roku poprzedniego i wynosi 3 210 tys. zł. Kwota 600 tys. zł dotyczy rezerwy związanej z roszczeniem twórców rozwiązania racjonalizatorskiego na instalacji Bezwodnika Kwasu Ftalowego.

Grupa Azoty PUŁAWY

Rezerwa na koszty utylizacji i pozostałe związane z ochroną środowiska

Rezerwy te obejmują:

- rezerwę na zobowiązania związane z rekultywacją i monitoringiem składowisk odpadów,
- rezerwę na zobowiązania związane z wycofaniem z używania wyrobów zawierających azbest,
- rezerwę na zobowiązania związane z opróżnieniem instalacji produkcyjnych i zagospodarowaniem usuniętych odpadów.

Kwoty rezerw szacowane są do wysokości możliwych do powstania przyszłych zobowiązań. Ponieważ mają one dłuższy horyzont czasowy w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wykazane są w wartościach zdyskontowanych do wartości bieżącej. Do kalkulacji wartości rezerwy przyjęto nominalną stopę dyskonta 3,0%.

Dla rezerwy dotyczącej rekultywacji składowiska odpadów przyjęto 19,5 letni okres dalszego użytkowania oraz 30 letni monitorowania zamkniętego składowiska odpadów. Obowiązek rekultywacji i monitorowania wynika z przepisów prawa.

Dla rezerwy dotyczącej wycofania z używania wyrobów zawierających azbest przyjęto proporcjonalne ponoszenie kosztów w 13,5 letnim okresie ich wycofywania. Obowiązek wycofania z używania wyrobów zawierających azbest wynika z przepisów prawa.

Dla rezerwy dotyczącej opróżnienia instalacji produkcyjnych i zagospodarowania usuniętych odpadów przyjęto 19,5 letni okres dalszego użytkowania instalacji. Obowiązek opróżnienia instalacji produkcyjnych i zagospodarowania usuniętych odpadów wynika z przepisów prawa.

Zmiana stanu rezerw

	Rezerwa na sprawy sądowe	Rezerwa na ochronę środowiska w tym: rekultywacja	Rezerwa na wyburzenia elektrolizy rtęciowej	Pozostałe rezerwy	Razem
Stan na 01.01.2018 roku	5 164	114 353	8 713	24 315	152 545
Zwiększenia, w tym:	5 131	19 305	950	23 177	48 563
Zwiększenia z tytułu utworzenia	1 553	16 610	950	15 844	34 957
Zwiększenia z tytułu nabycia Goat TopCo	3 578	-	-	6 882	10 460
Zwiększenia z tytułu dyskonta	-	1 588	-	-	1 588
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	395	395
Zwiększenia pozostałe	-	1 107	-	56	1 163
Zmniejszenia, w tym:(-)	(2 124)	(3 174)	(661)	(6 952)	(12 911)
Zmniejszenia z tytułu wykorzystania	(1 058)	(2 085)	-	(2 341)	(5 484)
Zmniejszenia z tytułu rozwiązania	(1 042)	(1 089)	(661)	(4 490)	(7 282)
Różnice kursowe z przeliczenia	(2)	-	-	-	(2)
Zmniejszenia pozostałe	(22)	-	-	(121)	(143)
Stan na 31.12.2018 roku	8 171	130 484	9 002	40 540	188 197

	Rezerwa na sprawy sądowe	Rezerwa na ochronę środowiska w tym: rekultywacja	Rezerwa na wyburzenia elektrolizy rtęciowej	Pozostałe rezerwy	Razem
Stan na 01.01.2017 roku	2 849	98 155	8 161	36 268	145 433
Zwiększenia, w tym:	5 008	20 624	552	13 848	40 032
Zwiększenia z tytułu utworzenia	5 008	10 287	552	9 068	24 915
Zwiększenia z tytułu dyskonta	-	9 395	-	-	9 395
Zwiększenia pozostałe	-	942	-	4 780	5 722
Zmniejszenia, w tym:(-)	(2 693)	(4 426)	-	(25 801)	(32 920)
Zmniejszenia z tytułu wykorzystania	(1 778)	(1 513)	-	(13 725)	(17 016)
Zmniejszenia z tytułu rozwiązania	(855)	(2 047)	-	(11 973)	(14 875)
Różnice kursowe z przeliczenia	(60)	-	-	(103)	(163)
Zmniejszenia z tytułu dyskonta	-	(675)	-	-	(675)
Zmniejszenia pozostałe	-	(191)	-	-	(191)
Stan na 31.12.2017 roku	5 164	114 353	8 713	24 315	152 545

Nota 26 Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług - pozostałe podmioty	1 526 748	971 545
Zobowiązania budżetowe oprócz podatku dochodowego	168 055	155 962
Zobowiązania z tytułu umów o usługi budowlane - podmioty pozostałe	29	-
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	58 240	51 972
Zobowiązania z tytułu zakupu rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych, nieruchomości inwestycyjnych - podmioty pozostałe	133 647	130 709
Zaliczki na dostawy - podmioty pozostałe	53 958	11 753
Pozostałe zobowiązania - podmioty powiązane	1 816	3 010
Pozostałe zobowiązania - podmioty pozostałe	57 713	45 123
Rozliczenia międzyokresowe kosztów - podmioty powiązane	294	615
Rozliczenia międzyokresowe kosztów - podmioty pozostałe	586 385	399 279
Przychody przyszłych okresów	5 305	3 687
Zobowiązania z tytułu bonusów	17 524	-
Zobowiązania z tytułu przyznanych klientom praw materialnych	1 021	-
	2 610 735	1 773 655
Przypadające na:		
Długoterminowe	12 446	4 456
Krótkoterminowe	2 598 289	1 769 199
	2 610 735	1 773 655

Analiza wiekowa zobowiązań z tytułu dostaw i usług

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Nieprzeterminowane	1 404 415	955 655
Przeterminowane do 60 dni	114 510	14 155
Przeterminowane od 61-180 dni	5 125	393
Przeterminowane od 181-360 dni	1 228	1 302
Przeterminowane powyżej 360 dni	1 470	40
	1 526 748	971 545

Struktura walutowa zobowiązań

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
PLN	1 963 072	1 515 527
EUR w przeliczeniu na PLN	517 965	209 914
USD w przeliczeniu na PLN	87 345	43 166
XOF w przeliczeniu na PLN	37	4 524
Pozostałe	40 316	524
	2 610 735	1 773 655

*GBP, CHF, BRL, INR, TRY, MXN, CNY, MYR, ZAR

Nota 26.1 Rozliczenia międzyokresowe kosztów

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Rezerwa - nagroda roczna	106 725	82 312
Rezerwa - niewykorzystane urlopy	41 718	35 500
Rezerwa - nagroda motywacyjna/kwartalna	19 762	15 001
Pozostałe rezerwy dotyczące kosztów pracowniczych	6 888	7 852
Koszty związane ze sprzedażą licencji	149	149
Certyfikaty energii	30 151	27 844
Prawa do emisji	321 253	171 675
Niezafakturowane koszty	25 373	23 326
Pozostałe	34 660	36 235
	586 679	399 894
Przypadające na:		
Długoterminowe	6 381	-
Krótkoterminowe	580 298	399 894
	586 679	399 894

Nota 27 Dotacje

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Dotacje rządowe	42 294	27 481
Dotacje unijne	51 868	37 679
Dotacje pozostałe	49 839	31 512
	144 001	96 672
Przypadające na:		
Długoterminowe	136 002	90 585
Krótkoterminowe	7 999	6 087
	144 001	96 672

Grupa otrzymała i rozliczyła dotacje z tytułu darmowych praw do emisji CO₂ w wysokości 189 948 tys. zł (w 2017 roku: 113 936 tys. zł) oraz otrzymała prawa do emisji CO₂ z tytułu realizacji zadania inwestycyjnego ujętego w KPI o wartości 26 802 tys. zł (w 2017 roku: 10 070 tys. zł).

Do istotnych dotacji otrzymanych w 2018 należą:

- dotację w wysokości 11 928 tys. zł (w roku 2017: 523 tys. zł) na budowę Centrum Badawczo-Rozwojowego. Docelowo Grupa na realizację tego zadania ma otrzymać dotację w kwocie nieprzekraczającej 20 020 tys. zł,
- dotację w wysokości 13 066 tys. zł (w roku 2017: 66 tys. zł) do projektu „Demonstrator-Estry Specjalne I”.

Nota 28 Instrumenty finansowe

Nota 28.1 Zarządzanie kapitałami

Podstawowym założeniem polityki Grupy w zakresie zarządzania kapitałami jest utrzymanie silnej bazy kapitałowej, która będzie podstawą zaufania ze strony inwestorów, kredytodawców oraz rynku i która zapewni przyszły rozwój Grupy. Jednostka Dominująca monitoruje zmiany w akcjonariacie, wskaźniki rentowności kapitału oraz wskaźniki relacji kapitału własnego do zobowiązań.

Grupa zarządza kapitałem, aby zagwarantować zdolność do kontynuacji działalności przy jednoczesnej maksymalizacji rentowności dla akcjonariuszy dzięki optymalnej relacji zadłużenia do kapitału własnego.

Struktura kapitałowa Grupy obejmuje zobowiązania, na które składają się kredyty i pożyczki ujawnione w nocie 21, pozostałe zobowiązania finansowe ujawnione w nocie 22 oraz kapitał własny ujawniony w nocie 20.

Jednostka Dominująca, jako spółka akcyjna, podlega regulacji wynikającej z art. 396. § 1 Kodeksu spółek handlowych, który wymaga przekazania na kapitał zapasowy, co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału zakładowego.

Nota 28.2 Kategorie instrumentów finansowych

Klasyfikacja instrumentów finansowych

Grupa opracowała zasady klasyfikacji aktywów finansowych, w oparciu o które zweryfikowała charakterystykę przepływów pieniężnych posiadanych aktywów finansowych oraz funkcjonujące w Grupie modele biznesowe, w ramach których zarządzane są aktywa finansowe.

Na podstawie analiz przeprowadzonych na koniec 2017 roku oraz w trakcie 2018 roku Grupa określiła modele biznesowe oraz przeprowadziła testy SPPI dla aktywów finansowych otwartych na 31 grudnia 2017 roku oraz w trakcie 2018 roku. W wyniku przeprowadzonych analiz Grupa ustaliła, że poza aktywami: należności handlowe - faktoring i dyskonto, pozostałe aktywa finansowe w Grupie charakteryzują się przepływami pieniężnymi odpowiadającymi spłacie kapitału i odsetek, i utrzymywane są w ramach modelu biznesowego opartego wyłącznie o pozyskiwanie przepływów pieniężnych z tytułu aktywa, co przekłada się na ich klasyfikację jako aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie.

Grupa, na podstawie zawartych umów faktoringowych oraz umów dyskonta, dokonuje sprzedaży należności handlowych, które w oparciu o modele biznesowe zostały zaklasyfikowane do modelu obejmującego pozyskanie przepływów pieniężnych oraz sprzedaż aktywa finansowego. W związku z powyższym, należności handlowe objęte faktoringiem lub umowami dyskonta zostały zaklasyfikowane jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Dla powyższej grupy należności handlowych, w kwocie 7 261 tys. zł, które na dzień 31 grudnia 2018 roku nie zostały przekazane do faktoringu lub dyskonta, ustalono, że ze względu na potencjalną sprzedaż i krótki okres od początkowego ujęcia do daty wymagalności ich wartość godziwa jest równa wartości bilansowej.

Ponadto przeprowadzona analiza wykazała, że wycena do wartości godziwej udziałów i akcji w jednostkach niepowiązanych odbiegać będzie od kosztu historycznego objętych udziałów. W odniesieniu do wskazanych akcji i udziałów w jednostkach niepowiązanych, Grupa zastosowała opcję wyceny do wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Aktywa finansowe

	na dzień 31.12.2018
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	2 017
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu	2 045 855
Wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	16 374
	2 064 246
Wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:	
Instrumenty pochodne	2 017
Udziały i akcje	9 113
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	1 189 146
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	846 532
Pozostałe aktywa finansowe	17 438
	2 064 246
	na dzień 31.12.2017
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	2 284
Pożyczki i należności	1 210 115
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 085 885
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	307
Pozostałe aktywa finansowe	
	2 298 591
Wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:	
Udziały / akcje	307
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	954 205
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 085 885
Instrumenty pochodne	2 284
Pozostałe aktywa finansowe	255 910
	2 298 591

Zobowiązania finansowe

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	188	-
Wyceniane metodą zamortyzowanego kosztu	4 882 266	2 908 157
	4 882 454	2 908 157
Wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:		
Zobowiązania długoterminowe z tytułu kredytów i pożyczek	2 488 353	1 564 879
Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu kredytów i pożyczek	362 620	70 209
Pochodne instrumenty finansowe	188	
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	1 794 419	1 201 993
Pozostałe długoterminowe zobowiązania finansowe	38 736	39 592
Pozostałe krótkoterminowe zobowiązania finansowe	198 138	31 484
	4 882 454	2 908 157

Zyski/(Straty) (+/-)

do 31.12.2018

Aktywa finansowe

Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Zobowiązania finansowe

Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Wyceniane metodą zamortyzowanego kosztu

	Zyski/Straty netto w okresie od 01.01.2018 do 31.12.2018 ujęte w wyniku finansowym	Zyski/Straty netto w okresie od 01.01.2018 do 31.12.2018 ujęte w innych całkowitych dochodach	Przychody/Koszty z tytułu odsetek (obliczone z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej)	Przychody/Koszty z tytułu odsetek (inne niż uwzględnione podczas ustalania efektywnej stopy procentowej)
	743	-	-	-
	(143)	-	7 469	(95)
	(1 421)	-	-	-
	(1 801)	-	(126)	(125)
	(2 622)	-	7 343	(220)

za okres
od 01.01.2017
do 31.12.2017

Aktywa finansowe

Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Przeznaczone do obrotu

Pożyczki i należności

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Zobowiązania finansowe

Wyceniane metodą zamortyzowanego kosztu

	2 519
	1
	586
	443
	(108)
	3 441

W uzupełnieniu danych finansowych informujemy, że:

- Grupa nie posiada aktywów finansowych zaprezentowanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku, których warunki zostały renegotjowane,
- w Grupie w roku 2018 i 2017 nie wystąpiły przypadki przekwalifikowania składników aktywów finansowych, wynikające z terminu ich zapadalności na dzień bilansowy, inne jak wynikające z umownego harmonogramu spłat pożyczek.
- w 2018 roku i w 2017 roku Grupa nie emitowała instrumentów zawierających składnik zobowiązaniowy i składnik kapitałowy, a także mieszczących w sobie złożenie cech wbudowanych instrumentów pochodnych, których wartości są współzależne,
- w 2018 roku i 2017 roku Grupa nie przejmowała w posiadanie ustanowionego na jej rzecz zabezpieczenia.

Utrata wartości aktywów finansowych

Zgodnie z MSSF 9 Grupa przeprowadza kalkulację oczekiwanej straty skutkującą rozpoznaniem odpisu z tytułu utraty wartości od momentu początkowego ujęcia aktywów finansowych. Obliczenia w zakresie utraty wartości aktywów finansowych są dokonywane dla aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie oraz wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody (z wyłączeniem instrumentów kapitałowych, które przy ich początkowym ujęciu decyzją Grupy zostały zaklasyfikowane do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody).

Na potrzeby oszacowania oczekiwanych strat kredytowych Grupa wykorzystuje zarówno dane historyczne w zakresie spłacalności, jak również dostępne na datę bilansową, wiarygodne dane mogące zwiększyć precyzję oszacowania oczekiwanych strat kredytowych w okresach przyszłych.

Grupa zidentyfikowała poniższe klasy aktywów finansowych, dla których zgodnie z MSSF 9 dokonała oszacowania wpływu oczekiwanych strat kredytowych na sprawozdanie finansowe:

- Należności handlowe z tytułu dostaw i usług,
- Udzielone pożyczki,
- Depozyty i lokaty w bankach,
- Środki pieniężne, w tym dostępne w ramach cash-poolingu.

Nota 28.3 Zarządzanie ryzykiem finansowym

Ryzyko finansowe, na które narażona jest Grupa obejmuje ryzyka: kredytowe, płynności oraz rynkowe (obejmujące przede wszystkim ryzyko walutowe oraz ryzyko stopy procentowej). Ryzyka te powstają w normalnym toku działalności Grupy. Celem zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie jest zminimalizowanie wpływu czynników rynkowych, takich jak kursy walutowe i stopy procentowe, na zatwierdzone w budżecie Grupy na dany rok podstawowe parametry finansowe (wynik finansowy, wielkość przepływów pieniężnych) z wykorzystaniem hedgingu naturalnego i instrumentów pochodnych.

Nota 28.3.1 Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest to ryzyko poniesienia przez Grupę strat finansowych na skutek niewypełnienia przez klienta lub kontrahenta będącego stroną instrumentu finansowego swoich kontraktowych zobowiązań. Ryzyko kredytowe w Grupie dotyczy głównie należności z tytułu dostaw i usług, udzielonych pożyczek, krótkoterminowych lokat bankowych oraz środków na rachunku, w tym objętych cash-poolingiem.

W odniesieniu do należności handlowych oczekuje się, że dane w zakresie historycznej spłacalności mogą odzwierciedlać ryzyko kredytowe, jakie ponoszone będzie w okresach przyszłych. Oczekiwane straty kredytowe dla tej grupy kontrahentów oszacowane zostały z wykorzystaniem macierzy rezerw oraz przypisanych do poszczególnych przedziałów wiekowania należności handlowych (m.in. należności dochodzone na drodze sądowej, należności od kontrahentów w upadłości) wskaźników procentowych pozwalających na oszacowanie wartości należności handlowych, co do których oczekuje się, że nie zostaną spłacone.

W przypadku, gdy należność od danego kontrahenta jest przeterminowana o 90 i więcej dni, Grupa przyjmuje założenie o niewykonaniu zobowiązania przez kontrahenta.

W odniesieniu do aktywów finansowych objętych szacowaniem oczekiwanej straty innych niż należności handlowe, Grupa wyznacza ryzyko niewypłacalności kontrahentów w oparciu o ocenę wiarygodności przyznaną przez agencje ratingowe (np. dla instytucji finansowych) lub nadaną

kontrahtom z wykorzystaniem wewnętrznego modelu oceny wiarygodności kredytowej (np. dla udzielonych pożyczek wewnątrzgrupowych), odpowiednio przekształcone na prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania. Oczekiwana strata kredytowa, zgodnie z MSSF 9, została skalkulowana przy uwzględnieniu szacunków w zakresie potencjalnych odzysków z tytułu wniesionych zabezpieczeń oraz wartości pieniądza w czasie.

W Grupie dokonano wyceny do wartości godziwej posiadanych udziałów (inwestycje kapitałowe). Wycenę przeprowadzono za pośrednictwem metody zdyskontowanych przepływów w oparciu o założenia Wieloletniej Prognozy Rozwoju przygotowanej przez Tarnowskie Wodociągi na lata 2017 - 2022. Specyfika działalności, w której strona przychodowa oparta jest na kosztach, została uwzględniona we wskazanej prognozie w oparciu o przewidywane koszty działalności z uwzględnieniem spodziewanych wzrostów inflacyjnych.

Przesłanką, którą Grupa w szczególności bierze pod uwagę przy analizowaniu wystąpienia znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego związanego z danym aktywem finansowym jest fakt, że prawdopodobieństwo niewypłacalności kontrahenta na dzień sprawozdawczy jest co najmniej 100% większe od prawdopodobieństwa niewypłacalności na datę jego początkowego ujęcia. Decyzja w zakresie identyfikacji faktu znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego związanego z danym aktywem finansowym podejmowana jest przez Grupę w oparciu o ww. przesłankę oraz inne możliwe do uzyskania informacje mogące mieć wpływ na ocenę ryzyka kredytowego.

Wpływ zmiany ryzyka kredytowego w okresie sprawozdawczym na wartość szacowanej straty środków pieniężnych i należności z tytułu dostaw i usług.

	Za okres od 31.12.2018 do 31.12.2018
Szacowane w okresie do 12 miesięcy	(276)
Szacowane w całym okresie życia instrumentów, w tym:	(152)
- dla których nastąpił znaczący wzrost ryzyka kredytowego	-
- dotkniętych utratą wartości	-
- zgodnie z uproszczonym podejściem	(152)

Zmiana wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych, które przyczyniły się do zmian w odpisie na oczekiwane straty finansowe

Rating	Szacowane w okresie do 12 miesięcy	Szacowane w całym okresie życia instrumentów, w tym: - dla których nastąpił znaczący wzrost ryzyka kredytowego - dotkniętych utratą wartości -zgodnie z uproszczonym podejściem
AAA/AA	25 317	(2)
A	467 650	(88)
BBB/BB	334 453	(145)
B	10 669	(57)
Pozostałe	115 063	16

W odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług Grupa prezentuje informacje dotyczące ratingów poszczególnych kontrahentów w formie macierzy rezerw.

Macierz rezerw dla należności z tytułu dostaw i usług

	Należności brutto	Szacowana strata	% szacowanej straty	Należności netto
Nieprzeterminowane	1 048 853	9 244	0,88%	1 039 609
Przeterminowane do 60 dni	81 294	987	1,21%	80 307
Przeterminowane od 60-180 dni	14 818	1 178	7,95%	13 640
Przeterminowane od 180-360 dni	3 584	2 137	59,63%	1 447
Przeterminowane powyżej 360 dni	69 611	68 744	98,75%	867
	1 218 160	82 290	6,76%	1 135 870

Poniższa tabela przedstawia maksymalną ekspozycję Grupy Azoty na ryzyko kredytowe:

	na dzień 31.12.2017
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	2 017
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu	2 045 855
Wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	16 374
	2 064 246

Należności z tytułu dostaw i usług według segmentu biznesowego

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Segment Nawozy - Agro	576 439	160 511
Segment Tworzywa	171 286	284 502
Segment Chemia	343 204	317 393
Segment Energetyka	28 263	22 223
Segment Pozostałe	16 678	23 772
	1 135 870	808 401

Należności Grupy z tytułu dostaw i usług, stanowiące na dzień 31 grudnia 2018 roku ponad 73 % łącznych należności z tytułu dostaw i usług Grupy od jednostek niepowiązanych (31 grudnia 2017 roku: 80%) są objęte ochroną w ramach polis ubezpieczenia kredytu kupieckiego, które ograniczają ryzyko kredytowe do poziomu udziału własnego w szkodzie (5% do 8% wartości ubezpieczonych należności). Polisy te zapewniają bieżący monitoring sytuacji finansowej kontrahentów oraz ich windykację w uzasadnionych przypadkach, natomiast z chwilą faktycznej lub prawnej niewypłacalności kontrahenta, wypłatę odszkodowania w wysokości od 92% do 95% kwoty należności objętych ubezpieczeniem. Ponadto na dzień 31 grudnia 2018 roku ponad 5,9% należności z tytułu dostaw i usług Grupy od jednostek niepowiązanych (31 grudnia 2017 roku: 8%, jest zabezpieczone akredytywami, gwarancjami, które są wyłączone z ubezpieczenia, a dodatkowo na dzień 31 grudnia 2018 roku 3,3% (31 grudnia 2017 roku: 4%) jest zabezpieczone hipotekami i zastawami. Grupa prowadzi jednolitą politykę zarządzania ryzykiem kredytowym, dokonując bieżącej oceny zdolności kredytowej odbiorców wraz z ich stałym monitoringiem, wykorzystując do tego raporty wywiadowni gospodarczych, rejestry dłużników, uwzględniając m.in. sygnały płynące z rynku o ewentualnym pogorszeniu się sytuacji finansowej kontrahentów oraz historię kredytową, a w uzasadnionych przypadkach wymaga stosownych zabezpieczeń. Grupa udziela odroczonego terminu płatności do wartości rynkowej ustanowionego przez kontrahentów zabezpieczenia, co dotyczy przede wszystkim kontrahentów krajowych z segmentu nawozów. Kontrahenci, w stosunku do których Grupa nie posiada pozytywnej historii współpracy lub sprzedaż następuje sporadycznie, a nie jest możliwe uzyskanie dla nich ubezpieczonego limitu kredytowego, dokonują zakupów w formie przedpłaty. Natomiast limit kredytu kupieckiego jest przyznawany kontrahentom w pierwszej kolejności na podstawie decyzji towarzystwa ubezpieczeniowego oraz uzupełniająco w oparciu o pozytywną historię współpracy i zdolność kredytową, określaną na podstawie raportów wywiadowni gospodarczych, sprawozdań finansowych oraz historii płatniczej klienta. Ekspozycja na ryzyko kredytowe zdefiniowana jest jako całość nierozliczonych należności, które mogą zostać utracone jeśli kontrahent nie wywiąże się ze swoich zobowiązań w określonym czasie. Należności są na bieżąco monitorowane przez wewnętrzne

służby finansowe Grupy (indywidualnie w stosunku do każdego klienta), a w przypadku należności objętych ubezpieczeniem, równocześnie przez analityków ryzyka kredytowego towarzystw ubezpieczeniowych. Uwzględniając obowiązujące w Grupie procedury oraz zdywersyfikowany portfel klientów ocenia się, że koncentracja ryzyka kredytowego nie jest znacząca.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku ok. 38,2% (31 grudnia 2017 roku: 54%) to należności z tytułu dostaw i usług od odbiorców krajowych, natomiast pozostałe 61,8% (31 grudnia 2017 roku: 46%) salda należności to należności Grupy od klientów mających siedzibę poza Polską. Obroty Grupy koncentrują się w trzech głównych segmentach, związanych z profilem działalności. Największy udział w należnościach z tytułu dostaw i usług Grupy mają należności odbiorców z Segmentu Nawozy-Agro 50,7% (31 grudnia 2017 roku: 20%), Chemia 30,2% (31 grudnia 2017 roku: 39%) oraz Tworzywa 15,1% (31 grudnia 2017 roku: 35%). W segmentach Tworzyw oraz Chemii przeważają odbiorcy zagraniczni, do których sprzedaż odbywa się z odroczonym terminem płatności, w większości w ramach ubezpieczonych limitów kredytowych, a w pozostałych przypadkach w ramach otwartych akredytyw i gwarancji. Natomiast w grupie odbiorców z Segmentu Nawozy-Agro przeważają odbiorcy krajowi, do których sprzedaż w przypadku kontrahentów o sprawdzonej wiarygodności kredytowej, odbywa się z odroczonym terminem płatności w ramach ubezpieczonych limitów kredytowych lub ustanowionych zabezpieczeń, a w pozostałych przypadkach w formie przedpłat.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty są lokowane w instytucjach finansowych o wysokiej wiarygodności finansowej, których współczynniki wypłacalności są utrzymywane na bezpiecznym poziomie. Nadwyżka krajowych środków pieniężnych Grupy jest w pierwszej kolejności konsolidowana na rachunkach bieżących w PLN i EUR Jednostki Dominującej z ujemnymi saldami kredytów w rachunku bieżącym spółek z Grupy Kapitałowej, w ramach usług-cash-poolingu rzeczywistego świadczonych przez PKO BP S.A.

Przeterminowanie należności z tytułu dostaw i usług, należności które utraciły wartość oraz zmianę stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe na należności przedstawia nota 17.

Nota 28.3.2 Ryzyko płynności

Ryzyko utraty płynności finansowej jest to ryzyko wystąpienia braku możliwości spłaty przez Grupę jej zobowiązań finansowych w momencie ich wymagalności. Działania mające na celu ograniczenie przedmiotowego ryzyka obejmują właściwe zarządzanie płynnością finansową, realizowane są poprzez poprawną ocenę poziomu zasobów środków pieniężnych w oparciu o plany przepływów środków pieniężnych w różnych horyzontach czasowych. Jednostka Dominująca, optymalizuje zarządzanie nadwyżkami środków finansowych Grupy przy wykorzystaniu usług cash-poolingu, pożyczek odnawialnych udzielanych w ramach Umowy o Finansowanie Wewnątrzgrupowe oraz polityki dywidendowej w ramach spółek z Grupy. W ramach scentralizowanego modelu finansowania Grupy Kapitałowej Grupa Azoty, Jednostka Dominująca posiada wolne limity umów o finansowanie korporacyjne na łączną kwotę 2 353 tys. zł, z uwzględnieniem finansowania zarówno długoterminowej strategii jak i bieżących celów operacyjnych. Grupa posiada ponadto, opisane szerzej w nocie 21, wolne limity w ramach kredytów bieżących w PLN i w EUR powiązanych ze strukturami cash-poolingu rzeczywistego i kredytu wielocelowego w PKO BP, którymi Jednostka Dominująca może zarządzać w sytuacji zmieniającego się zapotrzebowania na środki poszczególnych spółek z Grupy. Grupa zaciągnęła kredyty i pożyczki, które zawierają jednolite i zharmonizowane kowenanty. Złamanie tych kowenantów w przyszłości mogłoby skutkować koniecznością spłaty tych kredytów i pożyczek wcześniej niż przedstawiono w tabeli poniżej. W 2018 i 2017 roku w Grupie nie występowały naruszenia w terminach spłat zobowiązań lub innych warunków zobowiązań, które mogłyby skutkować żądaniem wcześniejszej spłaty tych zobowiązań. Płatności odsetek od kredytów, pożyczek i innych instrumentów finansowych oprocentowanych według zmiennej stopy procentowej zostały oszacowane na bazie stóp procentowych na dzień bilansowy, które mogą się zmienić w przyszłości. Poniższa tabela przedstawia wartość zakontraktowanych przepływów pieniężnych dotyczących zobowiązań finansowych na dzień bilansowy.

Poniższa tabela przedstawia wartość zakontraktowanych przepływów pieniężnych dotyczących zobowiązań finansowych na dzień bilansowy.

31 grudnia 2018 roku

	zakontraktowane przepływy				
	Wartość bilansowa	Razem	Do 1 roku	1 do 5 lat	Powyżej 5 lat
Wycenione w wartości godziwej przez wynik finansowy	188	188	188	-	-
Wycena metodą amortyzowanego kosztu, w tym:	4 882 266	5 169 808	2 431 086	914 279	1 824 443
kredyty i pożyczki	2 850 973	3 132 610	419 076	892 804	1 820 730
leasing	25 672	29 577	9 949	15 915	3 713
faktoring i dyskonto wierzytelności	185 173	185 173	185 173	-	-
pozostałe zobowiązania finansowe	26 029	26 029	26 029	-	-
zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	1 794 419	1 796 419	1 790 859	5 560	-
	4 882 454	5 169 996	2 431 274	914 279	1 824 443

31 grudnia 2017 roku

	zakontraktowane przepływy				
	Wartość bilansowa	Razem	Do 1 roku	1 do 5 lat	Powyżej 5 lat
Wycenione w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-	-	-
Wycena metodą amortyzowanego kosztu, w tym:	2 908 157	3 154 108	1 287 758	1 597 707	268 643
kredyty i pożyczki	1 635 088	1 876 224	32 209	1 578 770	265 245
leasing	22 443	27 258	9 379	14 481	3 398
faktoring i dyskonto wierzytelności	20 387	20 387	20 387	-	-
pozostałe zobowiązania finansowe	28 246	28 246	28 246	-	-
zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	1 201 993	1 201 993	1 197 537	4 456	-
	2 908 157	3 154 108	1 287 758	1 597 707	268 643

Nota 28.3.3 Ryzyko rynkowe

Ryzyko stopy procentowej

Ekspozycja Grupy na zmiany stóp procentowych dotyczy głównie kredytów bankowych i pożyczek oraz leasingu opartych na zmiennej stopie procentowej bazującej na WIBOR + marża oraz odpowiednio EURIBOR + marża w przypadku kredytów i faktoringu, a ponadto środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych i aktywów finansowych, których oprocentowanie jest ustalane w oparciu o wyżej wskazane stopy rynkowe.

Poniższa tabela przedstawia profil podatności (maksymalną ekspozycję) Grupy na ryzyko zmiany stóp procentowych poprzez prezentację instrumentów finansowych w podziale według stałych i zmiennych stóp procentowych:

	Wartość bieżąca 31.12.2018	Wartość bieżąca 31.12.2017
Instrumenty o stałej stopie procentowej		
Aktywa finansowe	446 178	453 674
Zobowiązania finansowe(-)	(1 272 827)	(533 247)
	(826 649)	(79 573)
Instrumenty o zmiennej stopie procentowej		
Aktywa finansowe	417 792	888 121
Zobowiązania finansowe(-)	(1 815 020)	(1 172 917)
	(1 397 228)	(284 796)

Grupa nie zabezpiecza ryzyka zmian stopy procentowej, natomiast w celu dywersyfikacji wpływu ryzyka zmian stóp procentowych część kredytów bankowych zaciągnięta w latach 2015 - 2017 wg stałej stopy procentowej.

Pozostałe działania dotyczące ograniczenia ryzyka zmian stóp procentowych obejmują bieżące monitorowanie sytuacji na rynku pieniężnym. Występujące w 2018 roku nadwyżki środków finansowych Grupy były w większości objęte usługami cash-poolingu rzeczywistego w PLN oraz w EUR i oprocentowane wg stóp opartych o WIBOR 1M lub odpowiednio EURIBOR 1M, a w pozostałej części krótkoterminowymi lokatami bankowymi oprocentowanymi według stóp rynkowych, na podstawie kwotowań rynkowych z dnia ich zawarcia.

Grupa przeprowadziła analizę wrażliwości instrumentów finansowych o zmiennej stopie procentowej na zmianę rynkowych stóp procentowych. W poniższej tabeli zaprezentowano wpływ, jaki miałyby zwiększenie i zmniejszenie stopy procentowej o 100 bp na wynik finansowy i na kapitały własne. Analiza została przeprowadzona przy założeniu, że wszystkie inne zmienne jak np. kursy wymiany walut pozostają niezmiennione.

Analiza wrażliwości:(+/-)

	Rachunek zysków i strat		Inne całkowite dochody	
	zwiększenia	zmniejszenia	zwiększenia	zmniejszenia
	100bp	100bp	100bp	100bp
31 grudnia 2018	(1 397)	1 397	4 402	(4 402)
31 grudnia 2017	(2 848)	2 848	-	-

Ryzyko kursowe

Ryzyko kursowe Grupy związane jest z transakcjami rozliczanymi przez Grupę w walutach obcych, obejmującymi około 2/3 przychodów oraz około 1/3 jej kosztów. Wahania kursowe mają wpływ na wielkość przychodów ze sprzedaży i koszty zakupu surowców. Umocnienie waluty krajowej ma negatywny wpływ na rentowność eksportu oraz sprzedaż krajową denominowaną w walutach obcych a z kolei osłabienie waluty krajowej ma wpływ pozytywny na w/w rentowność. Spowodowane wahaniem kursowymi zmiany przychodów z eksportu oraz ze sprzedaży krajowej wycenianej na bazie notowań rynkowych, częściowo są kompensowane poprzez zmiany kosztów importu surowcowego,

oraz zakupów krajowych indeksowanych w walucie, zmniejszając w dużej mierze ekspozycję Grupy na ryzyko zmian kursów walutowych.

Grupa ogranicza istniejące ryzyko wynikające z ekspozycji walutowej netto poprzez stosowanie wybranych instrumentów i działań związanych z zabezpieczeniem przed ryzykiem kursowym w oparciu o bieżącą i planowaną ekspozycję walutową netto. Grupa wykorzystywała do zabezpieczenia pozycji walutowej w okresie sprawozdawczym w pierwszej kolejności hedging naturalny, transakcje kredytu, faktoringu i dyskonta wierzytelności walutowych oraz transakcje terminowe forward zawierane do poziomu 50% pozostałej ekspozycji walutowej.

Grupa przeprowadziła analizę wrażliwości instrumentów finansowych denominowanych w walutach obcych (wraz z instrumentami pochodnymi) na zmianę kursów tych walut. W poniższej tabeli zaprezentowano wpływ, jaki miałyby wzmocnienie lub osłabienie złotego na dzień bilansowy o 5% w stosunku do wszystkich walut na wynik finansowy i na kapitały własne związany z wyceną tych instrumentów. Analiza została przeprowadzona przy założeniu, że wszystkie inne zmienne jak np. stopy procentowe pozostają niezmiennione.

Analiza wrażliwości:(+/-)

	Rachunek zysków i strat		Inne całkowite dochody	
	wzrost kursów walut obcych 5%	spadek kursów walut obcych 5%	wzrost kursów walut obcych 5%	spadek kursów walut obcych 5%
31 grudnia 2018	(66 405)	66 405	(36 131)	(36 131)
31 grudnia 2017	(18 883)	18 883	(26 513)	26 513

Poniższa tabela przedstawia profil podatności Grupy na dzień bilansowy na ryzyko zmiany kursów walutowych poprzez prezentację instrumentów finansowych w podziale według walut, w których są one denominowane:

Ryzyko zmiany cen

Uwzględniając fakt, iż adekwatne instrumenty finansowe zabezpieczenia ryzyka cenowego głównych surowców i produktów Grupy nie występują, lub nie stwierdzono istotnej korelacji między kształtowaniem cen tego rodzaju instrumentów zabezpieczających oraz cen kontraktowych surowców i produktów, Grupa nie planuje ich wykorzystania do zabezpieczenia zmienności cen.

Celem Grupy jest ograniczenie ryzyka zmienności cen poprzez hedging naturalny polegający na powiązaniu możliwie największej części obrotów zakupowych i sprzedażowych (przede wszystkim ciągu produkcyjnego: fenol, benzen, kaprolaktam, poliamid) w zawieranych kontraktach ramowych ze zmianami cen notowań ICIS dla bazowego surowca.

Ekspozycja bilansowa na ryzyko kursowe

31 grudnia 2018 roku

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe
Środki pieniężne w walutach obcych
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe(-)
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek(-)
Terminowe kontrakty walutowe(+/-)
Zobowiązania z tytułu leasingu, factoringu i dyskonta(-)
Pozostałe zobowiązania finansowe(-)

Razem w danej walucie

<i>Wpływ wzrostu waluty o 5% na rachunek zysków i strat (w tys. zł)</i>
<i>Wpływ spadku waluty o 5% na rachunek zysków i strat (w tys. zł)</i>
<i>Wpływ wzrostu waluty o 5% na inne całkowite dochody (w tys. zł)</i>
<i>Wpływ spadku waluty o 5% na inne całkowite dochody (w tys. zł)</i>

*Pozostałe obejmują waluty: GBP, CHF, ARS, CLP, BRL, INR, TRY, MXN, CNY, MYR, ZAR

EUR	USD	XOF	Pozostałe*
110 853	39 364	-	2 409 188
88 177	19 713	-	907 042
(92 662)	(16 345)	(70 881)	(2 271 030)
(436 747)	(300)	-	(853)
3 259	3 492	-	-
(20 038)	-	-	(4 030)
(725)	-	-	(176)
(347 883)	45 924	(70 881)	1 040 141
(74 795)	8 633	(23)	(2 307)
74 795	(8 633)	23	2 307
-	-	-	-
-	-	-	-

31 grudnia 2017 roku

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe
Środki pieniężne w walutach obcych
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe(-)
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek(-)
Instrumenty pochodne(+/-)
Zobowiązania z tytułu leasingu, factoringu i dyskonta(-)

Razem w danej walucie

<i>Wpływ wzrostu waluty o 5% na rachunek zysków i strat (w tys. zł)</i>
<i>Wpływ spadku waluty o 5% na rachunek zysków i strat (w tys. zł)</i>
<i>Wpływ wzrostu waluty o 5% na inne całkowite dochody (w tys. zł)</i>
<i>Wpływ spadku waluty o 5% na inne całkowite dochody (w tys. zł)</i>

*Pozostałe obejmują waluty: GBP, CHF

EUR	USD	XOF	Pozostałe*
95 405	27 068	-	2 550
63 488	59 668	-	3
(82 378)	(19 382)	(99 000)	(41)
(147 909)	-	-	-
(18 756)	-	-	-
(4 647)	-	-	-
(94 797)	67 354	(99 000)	2 512
6 744	11 724	(31)	(446)
(6 744)	(11 724)	31	446
26 513	-	-	-
(26 513)	-	-	-

Nota 28.4 Wartość godziwa instrumentów finansowych

Poniżej przedstawiono szczegóły dotyczące wartości godziwych instrumentów finansowych, dla których jest możliwe ich oszacowanie:

- środki pieniężne i ich ekwiwalenty, krótkoterminowe depozyty bankowe oraz krótkoterminowe kredyty bankowe. Wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na szybką zapadalność tych instrumentów,
- należności handlowe, pozostałe należności, zobowiązania handlowe. Wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na ich krótkoterminowy charakter,
- długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe o zmiennym oprocentowaniu. Wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na ich zmienny charakter oprocentowania,
- długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe o stałym oprocentowaniu. Wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów wynosi 722 087 tys. zł, a ich wartość godziwa około 725 034 tys. zł (poziom 2 klasyfikacji wartości godziwej),
- instrumenty pochodne walutowe. Wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest równa ich wartości godziwej.

Wartość godziwa instrumentów finansowych Grupy wycenianych w wartości godziwej w podziale na poziomy klasyfikacji kształtowała się na dzień 30 grudnia 2018 roku następująco:

Poziomy klasyfikacji	Poziom I	Poziom II	Poziom III
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej, w tym:			
wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	2 017	-
wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	16 374
	-	2 017	16 374

Wartość godziwa instrumentów finansowych Grupy Azoty wycenianych w wartości godziwej w podziale na poziomy klasyfikacji kształtowała się na dzień 31 grudnia 2017 roku następująco:

Poziomy klasyfikacji	Poziom I	Poziom II	Poziom III
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej, w tym:			
akcje/udziały sklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży	-	-	303
terminowe kontrakty walutowe	-	2 283	-
	-	2 283	303

Przyjęta w tabelach hierarchia wartości godziwej jest następująca:

Poziom 1 - cena notowana na aktywnym rynku dla tych samych składników aktywów lub zobowiązań, Poziom 2 - wartości ustalone w oparciu o dane wejściowe inne niż notowane ceny poziomu 1, które są pośrednio lub bezpośrednio możliwe do zaobserwowania lub ustalenia na podstawie danych rynkowych,

Poziom 3 - wartości ustalone w oparciu o dane wejściowe, które nie opierają się na danych rynkowych możliwych do zaobserwowania.

Wartość godziwa kontraktów walutowych zaprezentowanych w poziomie II jest ustalana na podstawie wyceny przeprowadzonej przez brokerów lub banki, z którymi zawarto odpowiednie kontrakty. Wyceny te są sprawdzane poprzez dyskontowanie spodziewanych przepływów pieniężnych z kontraktów za pomocą rynkowych stóp procentowych obowiązujących na dzień bilansowy.

Nota 28.5 Instrumenty pochodne

Walutowe instrumenty pochodne

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość nominalna niezrealizowanych walutowych instrumentów pochodnych (forwardów) Grupy Azoty wynosiła łącznie 38,2 mln EUR (z terminami zapadalności na 2019 rok: styczeń - 1,2 mln EUR, luty - 4,7 mln EUR, marzec - 5,3 mln EUR, kwiecień - 4,7 mln EUR, maj - 7 mln EUR, czerwiec - 4,1 mln EUR, lipiec - 4,7 mln EUR, sierpień - 2,1 mln EUR, wrzesień - 1,5 mln EUR, październik - 1,5 mln EUR, listopad - 0,7 mln EUR, grudzień - 0,7 mln EUR) oraz 12,5 mln USD (z terminami zapadalności na 2019 rok: styczeń - 0,8 mln USD, luty - 1,2 mln USD, marzec - 6,7 mln USD, kwiecień - 0,8 mln USD, maj - 0,6 mln USD, czerwiec - 0,7 mln USD, lipiec - 0,6 mln USD, sierpień - 0,3 mln USD, wrzesień - 0,2 mln USD, październik - 0,3 mln USD, listopad - 0,3 mln USD).

Na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość nominalna niezrealizowanych walutowych instrumentów pochodnych (forwardów) Grupy Azoty wynosiła 18,8 mln EUR.

Transakcje są zawierane wyłącznie z wiarygodnymi bankami w ramach umów ramowych. Wszystkie zawarte transakcje mają odzwierciedlenie w transakcjach fizycznych wynikających z walutowych przepływów pieniężnych. Walutowe transakcje terminowe i pochodne zawierane są zgodnie z walutową ekspozycją netto Grupy i mają na celu ograniczenie wpływu na wynik finansowy zmienności kursu walutowego.

Nota 28.6 Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów środków pieniężnych. Pozycją zabezpieczaną są przyszłe wysoce prawdopodobne wpływy ze sprzedaży w EUR, które w okresie od stycznia 2019 roku do września 2028 roku zostaną ujęte w rachunku zysków i strat. Zabezpieczanym ryzykiem jest ryzyko walutowe. Pozycją zabezpieczającą są dwa kredyty walutowe w EUR:

- 1) o wartości wynoszącej na dzień 31 grudnia 2018 roku 118 053 tys. EUR (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 127 134 tys. EUR), którego spłata następuje od grudnia 2018 do czerwca 2025 roku w 14 równych półrocznych ratach o wartości 9 081 tys. EUR każda.
- 2) o wartości wynoszącej na dzień 31 grudnia 2018 roku 50 000 tys. EUR (na dzień 31 grudnia 2017 nie występował), którego spłata nastąpi od marca 2021 do września 2028 roku w 15 równych półrocznych ratach o wartości 3 333 tys. EUR każda.

Wartość bilansowa obu w/w kredytów na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 722 087 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 535 490 tys. zł). W kapitale z wyceny transakcji zabezpieczających ujęto w 2018 roku kwotę 2 297 tys. zł (w 2017 roku: 19 022 tys. zł) stanowiącą w całości efektywne zabezpieczenie. W latach 2018 i 2017 Grupa nie przekwalifikowywała z innych całkowitych dochodów do rachunku zysków i strat żadnych kwot związanych z rachunkowością zabezpieczeń.

Nota 29 Zobowiązania, aktywa warunkowe oraz poręczenia i gwarancje

Aktywa warunkowe

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Należności warunkowe	30 595	28 377

Zobowiązania warunkowe oraz poręczenia i gwarancje

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Gwarancje	760	64
Inne zobowiązania warunkowe	30 483	29 177
	31 243	29 241

Nota 30 Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Transakcje handlowe z jednostkami zależnymi

Transakcje handlowe

	Przychody ze sprzedaży	Należności	Zakupy	Zobowiązania
W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2018 roku i na ten dzień				
Podmioty powiązane Grupa Azoty POLICE	7 312	642	7 973	1 201
Podmioty powiązane Grupa Azoty PUŁAWY	263	24	17 842	1 028
	7 575	666	25 815	2 229

	Przychody ze sprzedaży	Należności	Zakupy	Zobowiązania
W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 roku i na ten dzień				
Podmioty powiązane Grupa Azoty KĘDZIERZYN	2 111	2 249	20 419	789
Podmioty powiązane Grupa Azoty POLICE	9 397	721	12 233	2 046
Podmioty powiązane Grupa Azoty PUŁAWY	3 580	735	37 191	1 603
	15 088	3 705	69 843	4 438

Pozostałe transakcje

	Pozostałe przychody	Pozostałe koszty	Przychody finansowe	Koszty finansowe
W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2018 roku				
Podmioty powiązane Grupa Azoty PUŁAWY	50	-	-	-
	50	-	-	-

	Pozostałe przychody	Pozostałe koszty	Przychody finansowe	Koszty finansowe
W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 roku				
Podmioty powiązane Grupa Azoty KĘDZIERZYN	2 271	6	392	-
Podmioty powiązane Grupa Azoty PUŁAWY	342	-	6	-
	2 613	6	398	-

Kredyty, pożyczki udzielone Grupie przez podmioty powiązane

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa nie posiadała takich pożyczek. Natomiast na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość pożyczek wynosiła 1 670 tys. zł.

Warunki transakcji z jednostkami powiązаныmi

Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi ustalane są na zasadach rynkowych. Strony uczestniczące w transakcji ustalają cenę w oparciu o benchmarki rynkowe mające na celu uniezależnienie ceny transakcji od kosztów wytworzenia towaru czy usługi przy pomocy metod wymienionych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 10 września 2009 roku. w sprawie sposobu

i trybu określania dochodów osób prawnych w drodze oszacowania oraz sposobu i trybu eliminowania podwójnego opodatkowania osób prawnych w przypadku korekty zysków podmiotów powiązanych (jedn. tekst Dz.U. z 2014 r. poz. 1186). Wybór metody poprzedzony jest dokładną analizą warunków transakcji: podział ryzyka i kosztów, zaangażowanych aktywów, aby cena odzwierciedlała warunki transakcji, jakie ustaliłyby między sobą podmioty nie powiązane.

Wynagrodzenia członków Zarządu Jednostki Dominującej z tytułu i za okres pełnienia funkcji w Grupie Kapitałowej

	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Świadczenia krótkoterminowe	4 714	9 169
Świadczenia po okresie zatrudnienia	-	2
Świadczenia w związku z przerwaniem zatrudnienia	894	-
Inne świadczenia długoterminowe	-	1
	5 608	9 172

Zasady wynagradzania Członków Zarządu

Wynagrodzenie całkowite Członków Zarządu składa się z:

- części stałej, stanowiącej wynagrodzenie miesięczne podstawowe (wynagrodzenie stałe),
- części zmiennej, stanowiącej wynagrodzenie uzupełniające za rok obrotowy Spółki (wynagrodzenie zmienne),

Wysokość miesięcznego wynagrodzenia podstawowego została określona jako stała kwota, której wysokość zależy od pełnionej funkcji.

Wynagrodzenie podstawowe zostaje pomniejszone o kwotę przypadającą na dni, w które Członek Zarządu nie świadczył usług (za wyjątkiem przysługujących (płatnych) 24 dni roboczych przerwy w wykonywaniu umowy).

Rada Nadzorcza może wyrazić zgodę na przyznanie prawa do korzystania z mieszkania służbowego w miejscowości, w której znajdują się siedziba Spółki.

Zasady premiowania Członków Zarządu

Wynagrodzenie zmienne (uzupełniające za rok obrotowy Spółki) uzależnione jest od poziomu realizacji celów zarządczych i nie może przekroczyć 100% wynagrodzenia podstawowego w poprzednim roku obrotowym, dla którego dokonywane jest obliczenie wysokości przysługującego wynagrodzenia zmiennego. Rada Nadzorcza ustala odrębną uchwałą wysokość wynagrodzenia zmiennego przysługującą za dany rok obrotowy.

Wynagrodzenie zmienne przysługuje po:

- zatwierdzeniu sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły za rok obrotowy,
- udzieleniu Członkowi Zarządu przez Walne Zgromadzenie absolutorium z wykonania przez niego obowiązków,
- przedłożeniu przez Członka Zarządu sprawozdania z wykonania celów zarządczych,
- zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą stopnia realizacji przez Członka Zarządu celów zarządczych na dany rok,
- podjęciu przez Radę Nadzorczą uchwały w sprawie wykonania celów zarządczych i ustalenia wysokości należnej wypłaty wynagrodzenia zmiennego.

Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej z tytułu i za okres pełnienia funkcji w Grupie

	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Świadczenia krótkoterminowe	2 048	1 827

Wynagrodzenia członków zarządów spółek wiodących Grupy (bez Jednostki Dominującej)

	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Świadczenia krótkoterminowe	14 217	12 916
Świadczenia po okresie zatrudnienia	641	2 341
Świadczenia w związku z przerwaniem zatrudnienia	-	760
Inne świadczenia długoterminowe	-	8
	14 858	16 025

Pożyczki

2018 roku i 2017 roku Grupa nie udzielała pożyczek Członkom Zarządu oraz Rady Nadzorczej.

Transakcje z Właścicielami

Według stanu na 31 grudnia 2018 roku Grupa posiada następujące kredyty zaciągnięte w Europejskim Banku Odbudowy i Rozwoju:

- na kwotę 150 000 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 150 000 tys. zł) - zaciągnięty w pełnej kwocie na podstawie umowy z 28 maja 2015 roku;
- na kwotę 100 000 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku nie występował) - zaciągnięty częściowo na podstawie umowy z 26 lipca 2108 roku do kwoty 500 000 tys. zł.

Transakcje z podmiotami powiązanymi przez Skarb Państwa

Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku

Nazwa podmiotu	Wartość	Treść operacji
PGNiG	2 225 572	zakup gazu ziemnego
PKN Orlen	294 605	zakup surowców
Polska Grupa Górnicza	139 490	zakup miatu węglowego
Enea S.A.	127 182	zakup energii elektrycznej
PKP Cargo	116 432	zakup usług transportowych
PGE	70 903	zakup energii elektrycznej
PSE S.A.	67 337	zakup usługi przesyłu
LOTOS	25 096	zakup surowców
Tauron	23 335	zakup energii elektrycznej i miatu węglowego
Jastrzębska Spółka Węglowa	22 290	zakup miatu węglowego
KGHM Polska Miedź S.A.	15 889	zakup surowców
PKO BP	7 914	splata odsetek i prowizji, zakup usług maklerskich
BGK	7 525	splata odsetek i prowizji
PZU S.A.	7 310	ubezpieczenia rzeczowe
Polska Fundacja Narodowa	3 500	działalność statutowa fundacji
PZU Życie	706	ubezpieczenia
	3 155 086	

Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku

Nazwa podmiotu	Wartość	Treść operacji
PGNiG	1 917 356	zakup gazu ziemnego
PKN Orlen	251 224	zakup surowców
PKP Cargo	128 641	zakup usług transportowych
Enea S.A.	112 981	zakup energii elektrycznej
PSE S.A.	61 815	zakup usługi przesyłu
PGE	57 357	zakup energii elektrycznej
Tauron	48 081	zakup energii elektrycznej i miatu węglowego
Lotos	22 515	zakup surowców
Katowicki Holding Węglowy	19 879	zakup miatu węglowego
KGHM Polska Miedź S.A.	15 700	zakup surowców
PZU S.A.	12 996	ubezpieczenia rzeczowe
PKO BP	7 011	spłata kredytu
Polska Fundacja Narodowa	7 000	wpłata na fundusz założycielski
BGK	6 455	spłata kredytu
Jastrzębska Spółka Węglowa	3 413	zakup miatu węglowego
Węglokoks Sp. z o.o.	2 755	zakup miatu węglowego
PZU Życie	667	ubezpieczenia
	2 675 846	

Nota 31 Zobowiązania inwestycyjne

W okresie kończącym się 31 grudnia 2018 roku Grupa podpisała umowy dotyczące kontynuacji rozpoczętych oraz nowych zadań inwestycyjnych. Umowy zawarte na realizację tych zadań obejmują głównie usługi branży budowlanej, mechanicznej, elektrycznej oraz projektowej. Najistotniejsze z nich dotyczą:

Do największych zakontraktowanych zobowiązań inwestycyjnych zaliczają się:

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Instalacja do produkcji propylenu metodą PDH	63 340	80 570
Projekt budowy instalacji kwasu azotowego	176 407	80 248
Budowa i zakup urządzeń w ramach Chemicznego Centrum Technologii i Rozwoju	16 364	37 432
Intensyfikacja instalacji kwasu azotowego technicznego	6 873	36 142
Modernizacja węzła pótspalania na Wydziale Amoniak	28 454	-
Modernizacja węzła sprężania gazu syntezowego dla potrzeb Wytwórni Amoniak	39 228	-
Dostosowanie stokażu oleum do obowiązujących przepisów	10 688	-
Modernizacja kotła parowego	71 643	-
Modernizacja instalacji kwasu fosforowego metoda DA-HF	-	33 794
Instalacja estrów specjalnych	-	31 716
Projekt wytwórni nawozów granulowanych na bazie saletry amonowej	-	24 820

Łączna wartość zobowiązań z tytułu podpisanych umów wynosi na dzień 31 grudnia 2018 roku 557 030 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 524 338 tys. zł).

Ponadto w umowie nabycia spółki (wraz z późniejszymi aneksami) Grupa Azoty SIARKOPOL S.A. Jednostka Dominująca zobowiązała się do zrealizowania inwestycji w tej jednostce o wartości co najmniej 30 mln zł do 2019 roku zgodnie z aneksem podpisanym w dniu 11 września 2015 roku.

W 2018 roku nastąpiło podwyższenie kapitału o kwotę 20 460 tys. zł co stanowi wypełnienie części zobowiązania. Płatność pozostałej kwoty nastąpi w 2019 roku.

Nota 32 Noty objaśniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych

	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Bilansowa zmiana należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych	(499 344)	(146 702)
Zmiana z tytułu zaliczek na rzeczowe aktywa trwałe	21 250	76 119
Zmiana z tytułu rozliczeń międzyokresowych	1 674	(9 840)
Zmiana stanu należności w wyniku zdarzeń niepieniężnych	313 128	-
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(163 292)	(80 423)
Bilansowa zmiana zapasów i praw majątkowych	(573 563)	(119 383)
Zmiana stanu zapasów i praw majątkowych w wyniku zdarzeń niepieniężnych	336 331	(1 680)
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(237 232)	(121 063)
Bilansowa zmiana zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych	836 022	177 342
Zmiana zobowiązań z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(5 583)	(9 288)
Zmiana z tytułu rozliczeń międzyokresowych biernych	(125 948)	3 048
Zmiana stanu zobowiązań w wyniku zdarzeń niepieniężnych	(298 854)	1 151
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	405 637	172 253
Bilansowa zmiana stanu rezerw, zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych i dotacji	144 781	37 352
Zmiana z tytułu rozliczeń międzyokresowych czynnych i biernych	127 032	23 631
Zmiana z tytułu dotacji	(32 877)	(14 570)
Pozostałe zmiany	(88 689)	(4 605)
Zmiana stanu rezerw, rozliczeń międzyokresowych i dotacji w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych wynikającymi ze sprawozdania z przepływów pieniężnych	150 247	41 808

Na dzień 31 grudnia 2018 roku w przepływach z działalności operacyjnej w pozycji *Inne korekty* w 2018 roku w kwocie 158 977 tys. zł zaprezentowano zwiększenie zobowiązań finansowych z tytułu faktoringu odwrotnego w kwocie 132 833 tys. zł.

Nota 33 Zdarzenia po dniu bilansowym

Planowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki Grupa Azoty POLICE

W dniu 4 marca 2019 roku Zarząd Spółki Grupa Azoty POLICE podjął decyzję w sprawie planowanego podwyższenia kapitału zakładowego w drodze emisji nowych akcji z prawem poboru oraz zmiany Statutu.

Planowane podwyższenie kapitału nastąpi w drodze wtórnej oferty publicznej („SPO”) w kwocie nie wyższej niż 1 100 000 tys. zł skierowanej do dotychczasowych akcjonariuszy (prawo poboru). Planowane podwyższenie kapitału powinno nastąpić nie później niż do końca lipca 2019 roku.

Pozyskanie wpływów z emisji akcji ma na celu wsparcie realizacji Strategii Grupy Azoty na najbliższe lata, w szczególności dywersyfikacji i zwiększenia rentowności przychodów oraz wzmocnieniu zaangażowania w rozwój obszarów niezwiązanych z produkcją nawozową. Kluczowym zadaniem w tym zakresie jest realizacja projektu „Polimery Police” przez PDH Polska S.A.

Połączenie podmiotów

W dniu 02 stycznia 2019 roku zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym połączenie spółek Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. (spółka przejmująca) i Elektrownia Puławy Sp. z o.o. (spółka przejmowana).

W dniu 08 stycznia 2019 roku zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym podwyższenie kapitału Grupy Azoty Koltar Sp. z o.o. do kwoty 54 600 000 złotych.

Sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Grupa Azoty za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku zawiera 137 strony.

Podpisy członków Zarządu

Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym

.....
dr Wojciech Wardacki
Prezes Zarządu

Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym

.....
Paweł Łapiński
Wiceprezes Zarządu

Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym

.....
Mariusz Grab
Wiceprezes Zarządu

Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym

.....
Witold Szczypiński
Wiceprezes Zarządu Dyrektor Generalny

Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym

.....
dr Grzegorz Kądzielawski
Wiceprezes Zarządu

Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym

.....
Artur Kopec
Członek Zarządu

Podpis osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ksiąg

Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym

.....
Piotr Kołodziej
Dyrektor Departamentu
Korporacyjnego Finansów

Tarnów, dnia 25 kwietnia 2019 roku